

Koç Topluluğu Yayını
Kasım 2013 Sayı 407

BizdenHaberler

1881 – 193 ∞

Fikirlerini yaşamaya ve
yaşatmaya devam ediyoruz...

*seni sevdiğimiz kadar
bizi sevdiğin için
teşekkürler Türkiye.*

KALDER Türkiye Müşteri Memnuniyeti Endeksi'ne göre,

***Üst Üste 8 senedir Türkiye'nin
en sevilen akaryakıt şirketiyiz.***

Opet TMME 2013 yılı 2. çeyrek Akaryakıt İstasyonları Sektörü sonuçlarına göre 81 puan ile birinci olmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDEN ALDIĞIMIZ GÜÇLE BÜYÜYORUZ

Koç Topluluğu'nun değerli üyeleri,

Bundan tam 50 yıl önce, takvimler 20 Kasım 1963'ü gösterdiğinde Koç Topluluğu ve Türkiye için bir ilk yaşandı. Koç Holding'in kuruluşunu simgeleyen bu tarihte, kurucumuz Merhum Vehbi Koç'un önderliğinde Türk iş dünyası için örnek haline gelen "holding" modeli ilk kez hayata geçirildi.

Koç Holding 50 yıllık tarihi boyunca, kurumsal yönetimde en yüksek standartlara ulaşabilmek için bu alanda gerekli adımları atmaya başlayan ilk şirketlerden biri oldu. Bir aile şirketinin devamının sağlanması ve kurumsallığın bir kültür haline getirilmesine olan inançla atılan adımlar, ilk olmanın getirdiği bürokratik engelleri yenmeyi ve risk almayı da gerektirdi.

Holding modeliyle adedi artan şirketlerimizin kontrolü sağlanırken, şirketlerin idaresinin daha profesyonel ve sade hâle getirilmesi mümkün hale geldi. Bunun yanı sıra bazı kuralların, sistemlerin, kontrolün, iş yapma tarzının, bütün Topluluğumuzda standart olarak uygulanması mümkün oldu. Tüm bu süre zarfında Koç Holding, kendisine inanan yöneticilerimizin ve çalışanlarımızın emekleriyle dünyanın sayılı şirketleri arasında yer almayı başardı. Bu başarıların uzun yıllar sürmesini, ülkemiz güçlendikçe yan sanayimizin ve bayilerimizin de işlerinin artmasını, şirketlerimizin büyümesini, katkımız ve katma değerimizin artmaya devam etmesini dilerim.

Bu yıl, ulusca verdiğimiz büyük bağımsızlık mücadelesi sonucunda kurulan Cumhuriyetimizin 90'ıncı yılını kutluyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "En büyük bayram" olarak nitelendirdiği 29 Ekim, aynı zamanda ülkemizin eriştiği güçlü konum ve refah seviyesinin de temelini oluşturuyor.

Bizlere bu büyük armağanı veren Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü, 10 Kasım'da, ölümünün 75'inci yıldönümünde şükranla ve özlemle anacağız. Koç Topluluğu olarak 87 yıldır hizmet verdiğimiz ülkemizin çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşmasında bizlere yol gösteren ulu önderimizin ve onunla mücadele eden şehitlerimizin, gazilerimizin sevgisi kalbimizden hiç eksik olmayacak. Cumhuriyet'in ve onların değerlerini yaşamaya ve yaşatmaya devam edeceğiz.

Sevgi ve saygılarımla

Turgay Durak
CEO

12

GLOBAL EKONOMİYE GENEL BAKIŞ

Amerika'da yaşanan federal hükümetin kapanması ve borç tavanı krizi gibi gelişmeler tüm dünyayı tedirgin etse de sorunların aşılmasıyla tüm dünya rahat bir nefes aldı. Global ekonomide yaşanan son gelişmeleri Bloomberg Businessweek Türkiye Baş Editörü Tolgahan Özkan kaleme aldı.

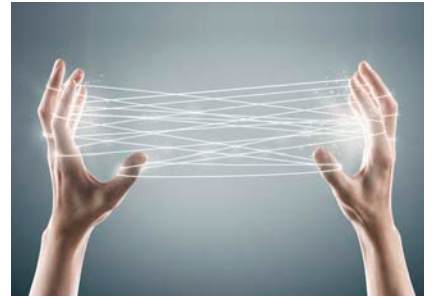
04 GÜNDEM

- Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Tarihi Olan 29 Ekim, 90 Yıldır Coşkuyla Kutlanıyor.
- 2013 Koç Topluluğu Satınalma Zirvesi "Ortak Satınalma" Temasıyla Gerçekleştirildi
- Arçelik, Science and Technology in Society Forum'da Türkiye'yi Temsil Etti
- Arçelik Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporlarına Toplam 10 Ödül
- Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi Bir Kez Daha Tüpraş Oldu
- Ülkemizin İlk Enerji Araştırma Merkezi KUTEM Faaliyete Geçti
- Opet'e İki Stevie Ödülü Birden...
- Aygaz Reklam ve Pazarlama Kampanyalarına Kristal Elma Ödülleri
- Yapı Kredi Bankacılık Akademisi, Dünyaca Ünlü Fikir Lideri Richard Rumelt'i Ağırladı

16 SAM PELTZMAN'IN GÖZÜNDEN

Obama'nın hukuk danışmanı olan Sam Peltzman global ekonomide yaşanan son gelişmeleri, Türkiye ekonomisi ve kanun düzenlemelerine ilişkin düşüncelerini Bizden Haberler Dergisi'ne anlattı.

20 TÜRKİYE'NİN AR-GE KARNESİ

2023 yılında hedeflenen 60 milyar dolarlık Ar-Ge harcamalarının üçte ikisine karşılık gelen 40 milyar doların özel sektör tarafından harcanması hedefleniyor. Koç Topluluğu da gerçekleştirdiği çalışmalarla bu hedefe önemli katkılar sağlamaya devam ediyor.

26 YAPI KREDİ ÜLKEM İÇİN FONU İLE BİR İLKİ HAYATA GEÇİRİYOR

Ülkem için Projesi kapsamında çalışmalarını sürdüren Koç Topluluğu şirketleri farklı ve yenilikçi çalışmalarıyla örnek projeleri hayata geçiriyorlar. Yapı Kredi de Ülkem için Fonu ile projeye farklı bir soluk getiriyor.

28 ARÇELİK MESLEK LİSELERİNİ DESTEKLEMeye DEVAM EDİYOR

Koç Holding'in eğitime destek amaçlı başlattığı Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi (MLMM) önderliğinde Arçelik, beyaz eşya ve elektronik sektörlerinde katma değer yaratmaya devam ediyor. Arçelik Laboratuvarları Projesi kapsamında açılan dört yeni laboratuvar, sanayi ile mesleki eğitimin işbirliğine örnek oluyor.

30 "ARÇELİK TÜRKİYE'NİN PIRLANTASIDIR"

Koç Topluluğu'nun sosyal sorumluluk projelerine kendini adayan Trabzon Arçelik Bayisi sahibi Hasan Melek, Arçelik'in kaliteli ürün imalatı, kusursuz satış sonrası hizmet ve güçlü satış ağı sayesinde müşteri beklentilerini en üst noktada karşıladığını düşünüyor.

32 TÜRKİYE'NİN SANAT ÖĞRETMENİ: DEVRİM ERBİL

Türkiye'nin yaşayan en önemli sanatçılarından bir olan ve yaşarken kendi müzesine kavuşma şansına sahip olan Devrim Erbil, Türk insanının genetik kültürel değerlerinin çok özel olduğunu ve bu topraklardan geçen tüm uygarlıklardan Türk insanının çok şey öğrendiğini söylüyor.

36 POLONYA'DA İKİ DURAK: KRAKOV & VARŞOVA

Aygaz Kurumsal İletişim Uzmanı Asu Ege, bir insanlık dramının yaşandığı Polonya'yı Bizden Haberler Dergisi için kaleme aldı. Tarihi hakkında birçok kitap bulunan bölge, Asu Ege'ye göre görülmesi gereken bir Kuzey Avrupa durağı...

40 YEKTA KOPAN: "AİLEDEN KAYNAKLANAN BİR AİDİYETE İNANMIYORUM"

Sesiyle birçok karaktere hayat veren Yekta Kopan ile Divan İstanbul Otel'i'nin nostaljik havasında bir araya geldik ve son romanı Aile Çay Bahçesi'ni konuştuk.

44 KIŞA SAĞLIKLI BAŞLAMANIN PÜF NOKTASI: DENGELİ BESLENME

Havaların soğumasıyla beraber bedenimiz kaçınılmaz bir değişimin içine giriyor. Pekli vücudumuzu bu geçişe hazırlamak ve kışın keyfini sürmek için neler yapmak gerekiyor?

46 ÇOCUKLARA KİTAPLARI SEVDİRMEK

Kitap okuma alışkanlığı çocuklukta kazanılıyor. Kasım ayında kutlanan "Çocuk Kitapları Haftası" bu alışkanlığın kazandırılması için hatırlatıcı bir misyon üstleniyor.

48 KÜLTÜR-SANAT

Kasım ayına özel kitaplar, filmler...

İmtiyaz Sahibi
Koç Holding A.Ş.
Adına
Turgay DURAK (Sahibi)
Genel Yayın Yönetmeni
Oya ÜNLÜ KIZIL

Sorumlu Yönetmen
Şeniz AKAN

Yayın Kurulu
Serkan ÜNAL
Deniz ENBERKER
Tanla SİLAY

Editörler
Aynur ŞENOL ALTUN
Nesrin KOÇASLAN
Can GÜRSU
Ayşe Bihter ÇELİK

Katkıda Bulunanlar
Gizem GÜZEY
Can CENGİZ
Baran KARAKUZU

Art Direktör
Özkan ORAL

Yardımcı Art Direktör
Ahmet ÇELİK
Pınar GÜVEN

Fotoğraf Editörü
Şeref YILMAZ

Özel Projeler Direktörü
Emin GÖRGÜN

İnformag Yayıncılık Bilişim
Tanıtım ve Organizasyon
Hizmetleri Ltd. Şti
Ebulula Mardin Cad.
4. Gazeteciler Sitesi A-8 /1
Akattlar-Levent / İSTANBUL
Tel: (0212) 324 55 15
Fax: (0212) 324 55 05

Baskı ve Cilt (Matbaa)
Elma Basım
Halkalı Cad. No: 164 B-4 Blok
Sefaköy-Küçükçekmece
İSTANBUL
Tel: (0212) 697 30 30
Fax: (0212) 697 70 70

Yayın Türü
Yaygın Yerel Süreli

Yayın Süresi / Dili
Aylık / Türkçe

Bu dergideki yazı ve resimler
kaynak belirtilmek suretiyle kullanılabilir.

Bizden Haberler'e ulaşmak şimdi
çok daha kolay. iPad uygulamamız
ile dergimizi dilediğiniz anda,
dilediğiniz yerde...

CUMHURİYET BAYRAMI 90'INCI YILINDA COŞKUUYLA KUTLANDI

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş tarihi olan 29 Ekim,
90 yıldır coşkuyla kutlanıyor.

Türkiye'nin çağdaşlaşmasının başlangıcı sayılan 29 Ekim 1923'te, Ulu Önder Mustafa Kemal'in önderliğinde cumhuriyet resmi yönetim biçimi olarak ilan edildi. Tam 90 yıldır aynı coşkuyla kutlanmaya devam eden Cumhuriyet Bayramı bu yıl da Türkiye'nin dört bir yanında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ve yurt dışı temsilciliklerde heyecan ve mutlulukla kutlandı.

TÖRENLER ANITKABİR'DE BAŞLADI

Ankara'da Cumhuriyet Bayramı kutlamaları günün ilk saatlerinde devlet erkanının ve vatandaşların, Mustafa Kemal Atatürk'ün kabrini ziyaret etmeleriyle başladı. Başkentteki kutlamalar çeşitli merkezlerde gün boyunca devam etti. Çankaya'da beş yıldır sürdürülen meşaleli yürüyüşe binlerce vatandaş katıldı. Vatandaşlar, ilk meclisin önüne yürüyerek orada saygı duruşunda bulundu.

SANAL DÜNYADA 29 EKİM SÜRPRİZİ

29 Ekim günü bilgisayarlarından internete bağlanarak Google arama motorunu kullananlar sürprizle karşılaştı, Google Türkiye, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na özel hazırladığı logoyu yayınlayarak 29 Ekim coşkusunu sanal dünyada da yaşattı.

İSTANBUL'DA GÖRKEMLİ TÖREN

Cumhuriyet'in 90'ıncı yılında İstanbul Boğazı'nda görkemli bir tören düzenlendi. Boğaziçi Köprüsü ve Kız Kulesi arasında-ki alanda gerçekleştirilen ışık ve havai fişekli kutlamalara eşlik eden 15 dakikalık müzik Fahir Atakoğlu tarafından etkinliğe özel olarak hazırlandı.

BAĞDAT CADDESİ'NDE "CUMHURİYET AĞACI"

İskele Meydanı'nda 21 Ekim günü geleneksel Meşale Yakma Töreni'yle başlayan Cumhuriyet Bayramı kutlamaları, 29 Ekim günü resmi geçit töreniyle devam etti. Geleneksel Cumhuriyet'e Bağlılık Yürüyüşü için bu yıl da on binlerce vatandaş Bağdat Caddesi'nde bulundu. Yürüyüş sırasında çeşitli ışık, ses gösterileri ve sahne şovları da yer aldı. Cumhuriyetin kuruluşunun 90'ıncı yılı anısına, 90 aydın, sanatçı, gazeteci ve yazardan alınan Cumhuriyet mesajları Bağdat Caddesi'ndeki bir çınar ağacında "Cumhuriyet Ağacı" adıyla sergilenmeye başlandı.

İZMİR'DE 1923 MEŞALE!

İzmir'de 29 Ekim kutlamaları, Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlenen törenle başladı. Gün boyu süren etkinliklere 100 binlerce İzmirli katıldı. Saat 19.23'te 1923 meşalesinin yanmasıyla İzmir aydınlandı. Fener alayı yürüyüşü akşam 20.30'da Cumhuriyet Meydanı'nda başlayarak Gündoğdu Meydanı'nda son buldu.

2013 KOÇ TOPLULUĞU SATINALMA ZİRVESİ “ORTAK SATINALMA” TEMASIYLA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Ortak satınalma konusundaki hedeflerin ve elde edilen verilerin değerlendirildiği Koç Topluluğu Satınalma Zirvesi, Zer'in ev sahipliğinde, geniş katılımı gerçekleştirildi.

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Y. Koç, konuşmasına Zer'in ve ortak satınalmanın bugüne gelmesinde emeği geçen tüm profesyonellere teşekkür ederek başladı.

Koç Topluluğu Satın Alma Zirvesi, bu yıl “Ortak Satınalma” temasına odaklandı. Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Y. Koç, Koç Holding CEO'su Turgay Durak, Topluluk grup başkanları ve genel müdürlerle, Topluluğun pazarlama, lojistik, malzeme ve hizmet satınalmasından sorumlu yöneticilerini bir araya getiren zirve 350'yi aşkın katılımı gerçekleşti.

Zirvenin başlangıcında Zer Genel Müdürü Tuğrul Fadilloğlu, “Topluluk ortak satınalma faaliyetlerinin 10 yılı ve Zer” temalı sunumunu paylaştı. Konuşmasında, Kurul ve Komisyon çalışmaları ile Satınalma Yönetim Sistemi'ne değinen Fadilloğlu, verimlilik ve süreç iyileştirmesi için hedeflenen altyapı çalışmaları kapsamında Tedarikçi Yönetimi, Doküman Yönetimi ve E-Fatura projelerini anlattı. Topluluk genelindeki satınalma profesyonellerinin gelişimi amacıyla tasarlanan Satınalma Akademisi ile 2013 yılında gerçekleştirilen Zer – Promena birleşmesi hakkında bilgi verdi.

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Y. Koç, konuşmasına

Zer'in ve ortak satınalmanın bugüne gelmesinde emeği geçen tüm profesyonellere teşekkür ederek başladı. Koç konuşmasında, ihaleye giriş, seçim ve karar kriterlerinin süreç öncesinde sistematik bir şekilde kurgulanması ve taraflara bildirilmesinin önemine değindi. Tedarikçi değerlendirme sürecini de kapsayacak şekilde Zer tarafında adreslenen bu konularda başarı elde edebilmek için, şirketlerin desteği ve inancının tam olması gerektiğini vurgularken ortak satınalma alanındaki penetrasyon eksiklerinin giderilmesi ve daha önce düşünülmemiş farklı işlerin ele alınması gerektiğine işaret etti. Omuz omuza verip Topluluk sinerjisine odaklanıldığında, önemli başarılarla rahatlıkla ulaşılacağına altını çizen Ali Y. Koç, Zer'in 10. yılında bir mükemmeliyet merkezi olma yönünde önemli yol kat ettiğini, iş

modelindeki başarının vaka çalışması niteliğinde değerlendirilebilecek bir seviyeye ulaştığını söyledi.

Zirvenin kapanış konuşmasını yapan Koç Holding CEO'su Turgay Durak, sözlerine Zirvedeki sunuşlarda emeği geçenlere ve Zirve katılımcılarına teşekkür ederek başladı. Zer'in 10 yıl önce, ortak satınalma vasıtasıyla maliyet tasarrufu iş modeli üzerine kurulduğunu, bugün itibarıyla ise gelen noktanın önemli bir başarı olduğunu ifade etti. Şirketler için sürdürülebilirlik kavramına değinen Durak, bu konuda hızlı ve verimli olmanın önemini vurguladı. CEO Turgay Durak şunları söyledi: “Ne kadar az malzeme kullanırsanız, dizaynı ne kadar az zamanda yapıp üretime geçerseniz, ürünü ne kadar hızlı piyasaya sürerseniz, çevreyi ne kadar az kirlitirseniz, ne kadar az enerji

tüketirseniz, yaptığınız iş o kadar sürdürülebilir oluyor.” Turgay Durak konuşmasının devamında, satınalma ekiplerinin şirket itibarı açısından önemli yetki ve sorumluluklara sahip olduğunu ifade etti. Şirket menfaatleri ve yetkiler çerçevesinde bu sorumluluklar yerine getirilirken, tedarikçi, bayi ve tüm iş ortaklarıyla ilişkilerin karşılıklı kazan-kazan prensibiyle yürütülmesi gerektiğinin altını çizdi. Satınalmada ortak lisan oluşturma açısından yeni oluşturulan Satınalma Akademisi'nin önemini vurguladı ve şunları söyledi: “Satınalma Akademisi, tarafların hakkını korumayı temin edecek şekilde, satınalmanın genç nesillere kitabına göre, adım adım öğretilmesi açısından çok önemlidir.”

Tedarikçi Yönetim Sistemi'nin, memnuniyet anketlerinde sıklıkla karşılaşılan konuların adreslenmesi ve rekabetçi bir tedarikçi havuzu oluşturulması açısından önemli bir adım olacağını belirten Turgay Durak, tedarik zincirinde güvenilirlik ve belirli standartlar sağlanmasının, Topluluk itibarı açısından çok büyük öneme sahip olduğunu ifade etti. Satınalma Yönetim Sistemi prosedürlerinin önemine değinerek, Satınalma Denetimi'ne 2012'de 39 şirketin, 2013'te ise 79 şirketin dahil olduğunu belirten Turgay Durak, bu süreçte tespit edilen, ortak satınalma kapsamına henüz girmemiş işlerin de belirli bir öncelik dahilinde ele alınması gerektiğine dikkat çekti. Durak konuşmasının son bölümünde, kaliteden ödün vermemek kaydıyla yapılacak maliyet tasarrufunun, 2014'de de Topluluk için önemli bir öncelik olacağını ifade etti. Zirve, Zer'in 10'uncu yılı kapsamında düzenlenen kokteylin ardından sona erdi.

Koç Üniversitesi ve CIPS ile birlikte oluşturulan ve pilot uygulaması Zer'de yapılan program, KoçAkademi üzerinden Topluluk geneline açılacak.

ARÇELİK, SCIENCE AND TECHNOLOGY IN SOCIETY FORUM'DA TÜRKİYE'Yİ TEMSİL ETTİ

6-8 Ekim tarihlerinde Kyoto'da 10'uncusu gerçekleşen Science and Technology in Society (STS) forumu, Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik Genel Müdürü Levent Çakıroğlu ile Arçelik Ar-Ge Direktörü Cem Kural katıldı.

Her yıl Ekim ayının ilk pazar günü, Japonya'nın Kyoto kentinde gerçekleşen Science and Technology in Society (STS) forum kapsamında, bilim ve teknolojiye gelişmeler paralelinde bir dizi toplantı gerçekleştirildi. Arçelik'in bu sene "düzenli üye" olarak yer aldığı toplantıda bilim ve teknolojinin uygulamaları sonucu ortaya çıkan çevre, güvenlik ve etik konularının kontrolüne değinilirken, bilim ve teknolojiye ilerlemeleri insanın faydasına çevirecek tartışmalar yürütüldü. İlki Kasım 2004'de gerçekleşen ve bu yıl 10'uncusu düzenlenen toplantılar; bilim ve teknoloji hedefleri doğrultusunda uluslararası politikacıları, yöneticileri, bilim insanlarını ve medyayı bir araya getiriyor. Science and

10'uncusu düzenlenen toplantılar uluslararası politikacıları, yöneticileri, bilim insanlarını ve medyayı bir araya getiriyor.

Technology in Society (STS) forumu bu yıl dikkat çeken başlıkları; "Geleceğin İnsanı için Bilim ve Teknoloji, Enerji ve Çevre, İnovasyon ve Sürdürülebilirlik, ICT, Endüstriyel İnovasyon, Nüfus ve Kaynaklar, IPR, 21. Yüzyılda Eğitim" oldu. Enerji Verimliliği başlıklı bölümde Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik Genel Müdürü Levent Çakıroğlu, global enerji tüketimi, Avrupa boyutu, beyaz eşya sektörü ve Arçelik olarak etkilerinin ele alındığı bir konuşma yaptı. Forumda Levent Çakıroğlu'na Arçelik Ar-Ge Direktörü Cem Kural da eşlik etti. Forum boyunca; enerji verimliliği, inovasyon ve sürdürülebilirlik, üniversite-sanayi işbirlikleri, üniversitelerin 21. yüzyıl eğitim modelleri öne çıktı.

Arçelik Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporlarına Toplam 10 Ödül

Arçelik, "Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporları" ile Amerikan İletişim Profesyoneller Ligi (LACP) tarafından verilen altı ödülün ardından ARC Ödülleri'nde de dört ödüle layık görülerek toplam ödül sayısını 10'a çıkardı.

Arçelik, Amerikan İletişim Profesyoneller Ligi (LACP) tarafından 2012 yılı Faaliyet Raporu ile dayanıklı tüketim sektöründe "Altın Ödül" dahil olmak üzere iki ödüle layık görülürken, 2011 yılı Sürdürülebilirlik Raporu ile de yine dayanıklı tüketim sektöründe "Altın Ödül" de dahil olmak üzere dört ödüle hak kazanmıştı. Kurumsal raporlama alanında dünyanın en prestijli ödüllerinden

biri olarak gösterilen ARC Ödülleri'nde dört ödül birden kazanan Arçelik, böylece "Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporları" ile toplamda 10 ödülün sahibi oldu.

San-Diego merkezli "Amerikan İletişim Profesyoneller Ligi" (LACP) tarafından her yıl uluslararası platformda düzenlenen yarışmada; bu yıl 25 ülkede,

farklı sektörlerden dünyanın önde gelen şirketleri tarafından yapılan 6 binden fazla başvuru yer aldı. Şirketlerin faaliyet raporları, İlk İzlenim, Rapor Kapağı, Hissedarlara Mektup, Rapor Anlatım Dili, Rapor Finansalları, Yararlılık, Mesaj Açıklığı ve Bilgi Erişimi kriterleri dikkate alınarak değerlendirildi. Arçelik'in; Duayen Creative Ajansı işbirliğiyle hazırladığı 2012 yılı Faaliyet

Raporu, dayanıklı tüketim sektöründe "Altın Ödül"de dahil olmak üzere, iki ödüle layık görüldü.

Amerika merkezli MerComm tarafından bu yıl 27'ncisi düzenlenen ve şirketlerin yıllık faaliyet ve sürdürülebilirlik raporlarının değerlendirildiği Uluslararası ARC Ödülleri Yıllık Rapor Yarışması'nda ise Arçelik, dört ödül birden almaya hak kazandı. Farklı sektörlerden şirketlerin yarıştığı ARC Awards'ta bu yıl 34 ülkeden 2260 rapor, 21 farklı alt kategoride yarıştı. Ödüller, ABD'nin New York şehrinde düzenlenen törenle sahiplerine takdim edildi.

Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi Bir Kez Daha Tüpraş Oldu

Capital Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirket Araştırması'nda ilk sırayı bu yıl da Tüpraş aldı.

Tüpraş Koç Topluluğu'na katıldığı 2006 yılından bu yana ilk sırada yer aldığı listenin bu yıl da zirvesindeydi. Aynı dönemde gerçekleştirdiği ihracat tutarıyla da sıralamada birinci olan Tüpraş'ın ödülünü Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın elinden Tüpraş Genel Müdürü Yavuz Erkut aldı. Ödülü, Tüpraş'ı her zaman özveri ve inançlı çalışanlarıyla zirveye taşıyan tüm Tüpraşlılar adına aldığını söyleyen Erkut, Tüpraş'ın hedefinin bulun-

duğu coğrafyada en verimli ve en teknolojik rafineri şirketi olarak ülkemize hizmet olduğunu söyledi. Tüpraş'ın yüzde 51'inin, 26 Ocak 2006 tarihinde açık ihale sonucu 4 milyar 140 milyon Amerikan Doları bedelle Koç Topluluğu şirketi olan Enerji Yatırımları Anonim Şirketi'ne devredildiğini hatırlatan Erkut, "2006'dan bu yana 3,5 milyar dolar bedelli yatırım gerçekleştirilerek, 2,4 milyar dolarlık Fuel Oil Dönüşüm yatırımımız devam etmektedir. Bu stratejik yatırımımız ülkemizin cari açığını 1 milyar dolar seviyesinde azaltacaktır. Koç Topluluğu şirketi olarak ülkemizin akaryakıt ihtiyacını karşılamakta üstlendiğimiz yaşamsal rolün yanı sıra, sanayimize katma değer oluşturmamızın sorumluluğunu taşıyoruz" dedi.

ÜLKEMİZİN İLK ENERJİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KUTEM FAALİYETE GEÇTİ

Koç Üniversitesi ve Tüpraş işbirliğiyle kurulan, Türkiye'nin özel sektör destekli ilk enerji merkezi "Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi-KUTEM" faaliyete geçti.

Koç Üniversitesi ve Tüpraş işbirliğiyle kurulan Türkiye'nin özel sektör destekli ilk enerji merkezi "Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi (KUTEM)" Koç Üniversitesi Rumelifeneri Kampüsü'nde gerçekleşen törenle faaliyete geçti. Fosil yakıtlar, güneş yakıtları ve biyoyakıtlar üzerine araştırmaların yürütüleceği KUTEM; yerli ve çevre dostu alternatif yakıt teknolojileri geliştirmeye odaklanacak. Bu şekilde, Türkiye'nin en önemli problemlerinden biri olan cari açığın düşürülmesine katkıda bulunulacak.

AMAÇ REKABET GÜCÜNÜ ARTIRMAK

Tüpraş Genel Müdürü Yavuz Erkut, Genel Müdür Yardımcıları, Ar-Ge Müdürlüğü çalışanları ve Opet Genel Müdürü Cüneyt Ağca'nın da katıldığı törende

Koç Üniversitesi Rumelifeneri Kampüsü'nde; 355 metrekare alanda faaliyet gösteren KUTEM'de Fen, Mühendislik, İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri'nden 30'a yakın öğretim üyesi görev alıyor.

Koç Holding Enerji Grubu Başkanı Erol Memioğlu, KUTEM'in kuruluş protokolünde, ortak yönetim mekanizmasının işleyişine dikkat çekti. Memioğlu, "Koç Holding Enerji Grubu Başkanlığı olarak küresel rekabet ortamında faaliyetlerimizi sürdürürken, üretim teknolojilerinde fark oluşturarak, şirketlerimizi geleceğe taşıyacak nitelikte rekabetçiliğimizi artırmak amacıyla bilgi ve teknolojileri geliştirmek, yeni ürün ve proseslere ulaşmak ve sahada uygulamak üzere, 2010 yılı başında harekete geçtik. Hedefimiz, ülke ve şirketlerimizin ortak değerlerinin tasarruf altına alınıp, işbirliği kültürünü gerek şirketler içinde gerekse sektör genelinde yaymak ve üniversitelerimizin ilgili bölümlerini ArGe merkezimizin paydaşı olarak değerlendirmektir" dedi.

Opet'e İki Stevie Ödülü Birden...

Opet, iş dünyasının performansını değerlendiren Uluslararası Stevie Ödülleri'nde enerji ve sağlık kategorisinde iki ödüle layık bulundu.

Türkiye'de akaryakıt sektöründe sekiz yıldır 'Müşteri Memnuniyeti En Yüksek Şirket' unvanını koruyan Opet, iş dünyasındaki üstün performansları onurlandıran en prestijli organizasyonlardan 10'uncu Uluslararası Stevie Ödülleri'nde iki ayrı ödülün sahibi oldu. Enerji Kategorisi'nde 50 ülke, 3300 aday arasından "Yılın Şirketi" olarak ilk üçe giren Opet, Yılın Sağlık, Güvenlik ve Çevre Programı kategorisinde ise "Temiz Tuvalet Kampanyası" ile ödüle layık görülerek, başarısını uluslararası arenada da kanıtlamış oldu. Opet Genel Müdürü Cüneyt Ağca, Barselona'da düzenlenen törende her iki ödülü de Stevie Awards Başkanı Michael P. Gallagher'ın elinden aldı.

Törenin ardından bir açıklama yapan Cüneyt Ağca: "Sektörümüzün büyük oyuncularını ara-

sındaki tek yerli şirket olarak fark yaratan bir markayız. Dünyada enerji alanında yılın şirketlerinden biri olmak ve ülkemize böyle bir ödülle dönmek bize yeni sorumluluklar getiriyor. Dünyanın pek çok ülkesindeki benzer sektör ve şirketlere göre zaten çok daha yüksek olduğuna inandığımız ürün ve hizmet kalitemizi sürekli artırmak ve geliştirmek üzere çalışmamızı sürdüreceğiz. Tüketicinin en çok memnun kaldığı marka olarak müşteri beklentilerini anlamaya çalışma, daha da ötesinde proaktif yaklaşımla talep ve olası şikayetleri önceden tahmin etme kabiliyetinde olmak bize başarı getiriyor. Amacımız 20 yıllık genç bir marka olarak gösterdiğimiz bu başarıyı sürdürülebilir kılmak, istikrarlı büyümemize devam ederken yüzde 19'a ulaşmış olan pazar payımızı daha da yukarılara taşımak" açıklamasında bulundu.

Aygaz Reklam ve Pazarlama Kampanyalarına Kristal Elma Ödülleri

Aygaz'ın reklam ve pazarlama kampanyalarıyla, Türkiye'de pazarlama ve reklam dünyasının en prestijli ödülllerinden Kristal Elma Yaratıcılık Ödülleri'nde iki Kristal, bir gümüş ve bir Bronz Elma ödülünün sahibi oldu.

Türkiye'de pazarlama ve reklam dünyasının en prestijli ödülllerinden Kristal Elma Yaratıcılık Ödülleri, düzenlenen törenlerle sahiplerini buldu. Yarışmada firmalar, 11 kategoride 2 binin üzerinde başvuruyla yarıştı. İlgili kategorilerde jüri tarafından en iyi puanı alan firmalara Kristal Elma ödülü verilirken, ikinci ve üçüncülere ise Gümüş ve Bronz Elma ödülleri dağıtıldı.

Aygaz'ın reklam ve pazarlama kampanyaları, Reklamcılar Derneği tarafından bu yıl 25'inci kez düzenlenen törende; iki Kristal, bir gümüş ve bir Bronz Elma ödülünün sahibi oldu. "En

İyi Dijital Mecra Uygulaması" dalında Aygaz Dönüşümcü Kulübü yeni dönüşüm ve bakım kampanyalarının dijital ortamda duyurulduğu proje Kristal, TV kategorisinin "Otomotiv Ürünleri" dalında, TBWA Reklam Ajansı

tarafından hazırlanan "Kışa Özel Aygaz Otogaz" ve "Aygaz Otogaz Uzaktan Kumanda" reklam filmleri bir Kristal ve bir Gümüş Elma ödülüne layık görüldü. Ayrıca, Kristal ve Gümüş Elma Ödülü'nün dağıtıl-

madığı "Dijital Reklam Uygulamaları" dalında da Ontarget tarafından hazırlanan Aygaz Dönüşümcü Kulübü kampanyaları sahibinden.com uygulamasıyla Bronz Elma'yı almaya hak kazandı.

YAPI KREDİ BANKACILIK AKADEMİSİ, DÜNYACA ÜNLÜ FİKİR LİDERİ RICHARD RUMELT'İ AĞIRLADI

Yapı Kredi Bankacılık Akademisi, Akademi Zirvesi 2013'te dünyaca ünlü stratejist, akademisyen ve yazar Prof. Dr. Richard Rumelt'i ağırladı. Rumelt, hedef ve strateji olgularının şirketler için önemine dikkat çekerek iyi stratejilerin püf noktalarına değindi.

Global krizden çıkış sürecinin ülke ekonomilerini kritik yol ayrımına getirdiği günümüzde stratejinin önemi de her geçen gün artıyor. Prof. Dr. Rumelt'e göre bu süreçte çıkış stratejisini doğru belirleyen ülkelerin tünelin ucundaki ışığı diğerlerine oranla çok daha hızlı göreceklere ise yadsınamaz bir gerçek. İşte bu noktada da "iyi strateji" ile "kötü strateji"nin farkı ve önemi ön plana çıkıyor. Yapı Kredi Bankacılık Akademisi de (YKBA), bu gerçekten yola çıkarak dünyanın en saygın ekonomistlerini ve düşünürlerini konuk ettiği konferanslar dizisinin 4'üncüsünde Prof. Dr. Richard Rumelt'i konuk etti. Dünyaca ünlü stratejist Rumelt, bu yılki Akademi Zirvesi'nde "Fark Yaratıcı Stratejiler"i anlattı.

Zirve'nin açılış konuşmasında Prof. Dr. Richard Rumelt'i ağırlamaktan dolayı gurur duyduklarını belirten Yapı Kredi CEO'su Faik Açıklan, "Kişi ve kurumları tarih sayfalarına taşıyan en önemli özelliklerinden biri de aldıkları stratejik kararlar ve bunların hayata geçirilmesindeki başarıdır. Dünya ekonomilerinde sınırların ortadan kalktığı günümüzde de strateji, yönetimden planlamaya kadar her alanda öne çıkıyor. Türkiye'yi 2023'e taşıyacak olan

süreçte, Yapı Kredi olarak biz de belirlediğimiz alanlarda Türk finans sektörünün tartışmasız lideri olmayı hedefliyor ve "Akıllı Büyüme" stratejimizi uyguluyoruz. Özellikle bankamız açısından seçici davranarak güçlü, sürdürülebilir ve kaliteli büyümeye odaklanıyoruz. Dünya ekonomisinin yeniden şekillenmeye başladığı ve stratejinin her geçen gün öneminin arttığı bir süreçte Sayın Rumelt'in aramızda olmasının çok önemli bir şans olduğunu düşünüyorum" şeklinde konuştu.

Yapı Kredi Ailesi'nin en değerli varlığının, kaliteli insan kaynağı olduğunu da vurgulayan Açıklan, "Bu noktadan hareketle, 2008 yılında Türkiye'nin ilk kurumsal

YKBA, dört senedir düzenlediği Akademi Zirvesi kapsamında dünyanın en saygın ekonomistlerini ve düşünürlerini misafir ettiği konferanslar gerçekleştiriyor. YKBA, bugüne kadar alanında öncü isimler olan Dünya Ekonomik Forumu, Davos Toplantıları'nın eski yöneticisi Prof. Stephane Garelli, İstatistik Gurusu Hans Rosling ve 2010 yılı Nobel Ekonomi Ödülü sahibi ekonomist Prof. Dr. Peter Diamond'ı ağırladı.

üniversitelerinden biri olan Yapı Kredi Bankacılık Akademisi'ni kaliteli insan kaynağı yaratmak ve sektörümüzün en iyi bankacılarını yetiştirmek vizyonu ile kurduk. Bu süre zarfında bilgi ve tecrübenin paylaşıldığı bir platform haline gelen Akademimiz birçok ulusal ve uluslararası ödülle defalarca layık görülerek bizi gururlandırdı. Akademimizin çalışmaları, yalnızca Türkiye ile de sınırlı kalmadı. 2011 yılında finans sektörünün gelişmekte olduğu kardeş ülkemiz Azerbaycan'da da Yapı Kredi Gardaş Akademi'yi kurduk. Azerbaycan'da sadece çalışanlarımıza değil, tüm bankacılık sektörüne eğitimler vererek sektörün gelişimine öncülük ediyoruz" dedi.

Zirve'de "Fark Yaratıcı Stratejiler" başlıklı bir sunum yapan Prof. Dr. Richard Rumelt stratejiyi iyi ve kötü kullanan şirketlere dünyadan örnekler verdi. Rumelt, "Strateji, büyük bir sorunu aşmak doğrultusunda şirket politikalarının ve aksiyonların tutarlı bir şekilde birleşmesidir. İyi bir stratejinin oluşturulması için sorunun mevcut know-how ve kaynaklarla çözülebilecek seviyeye indirgenmesi önemlidir" dedi. Sunumunda iyi stratejilerin püf noktalarına ve kötü stratejiden ayırımına da değinen Rumelt, "Kötü strateji ezberlenmiş ve sadece performans hedeflerine odaklı, sorunu tespit etmekten uzak planlardır. İyi strateji ise sorunu tespit edip, çözüm odaklı planı barındırır. Güçlü stratejiler ise her koşulda tutarlı olurlar" şeklinde konuştu.

EN SON NE ZAMAN PLAN YAPMADAN KENDİNİ YOLLARA BIRAKTIN?

#30luyaslamesaj

FIAT'TAN YEPYENİ 500L. BÜYÜSEN DE TARZINI KAYBETME.

20'li yaşların tarzını ve ruhunu kaybetmemen için Fiat'tan yeni 500L.

Tüm ihtiyaçlarına cevap verebilecek boyutları ve donanımıyla aklına, rengi ve çizgisiyle ruhuna hitap edecek yeni 500L Fiat showroom'larında.

- Dizel otomatik vites • 1,5 m² panoramik cam tavan • 5" dokunmatik ekranlı multimedya sistemi
- Bi-color dış renk • Beats Audio ses sistemi

Yenilikler Fiat'ta, Fiat'la hayat yolunda.

KÜRESEL EKONOMİDE YENİ NORMAL

Gelişmiş ekonomiler toparlanırken gelişen ekonomiler yavaşlıyor. Küresel ekonomide yeni bir döneme giriliyor.

Analiz: Tolgahan Özkan
Bloomberg Businessweek Türkiye Baş Editörü

Dünyanın önde gelen müzelerinden Smithsonian'ın önünde o gün, alışlageldik kalabalıktan hiç eser yoktu. Komplekste bulunan 19 tane müze, yaklaşık iki haftadır kapalıydı; çünkü kamu görevlileri iş başı yapamamıştı. Aslında bu durum o güne özgü değildi. ABD'nin başkenti Washington'un merkezinde, Kongre binasının yakınlarında bulunan bu müze ve araştırma kampusu, Ekim ayının başından bu yana, yani yaklaşık iki haftadır sakindi.

Cumhuriyetçiler ve Demokratlar arasında yaşanan restleşmeden dolayı tıkanan borç tavanı görüşmeleri, ABD'de 10 binlerce kamu görevlisinin geçici izne ayrılmasına neden olmuştu. Ancak Kongre'den 16 Ekim sabahı gelen haber, tarafların uzlaştığını, bütçe tavanının artırıldığını işaret ediyordu. Soruna geçici bir çözüm bulunmuştu.

İlk bakışta ABD'deki kamu görevlilerini ilgilendirdiği düşünülen bu konu, aslında tüm

küresel ekonomiyi etkileyen bir gelişmenin sonuçlarından biri. ABD artık daha fazla üretmek ve daha az borçlanmak istiyor.

ABD'nin ne kadar borçlanacağı, dünya ekonomisinin damarlarında ne kadar dolar dolaşacağını da bir göstergesi. Borçlanma tavanında anlaşmazlık, ilk bakışta Cumhuriyetçiler ile Demokratlar arasındaki politik çekişmenin bir parçası gibi görünüyorsa da konunun arka planında çok daha önemli bir gerçek,

hatta önümüzdeki dönemi şekillendirecek bir eğilim var: ABD üretmeye, ithalatı ile ihracatı arasındaki makası daraltmaya ve istihdam yaratmaya odaklanmış durumda.

YENİ NORMAL

Buna göre küresel ekonomide ABD'nin öncülüğünde yeni bir döneme giriliyor. Son 20 yıla damgasını vuran "Üretim Doğu'ya kayıyor." "Doğu üretiyor, Batı tüketiyor." "Gelişmekte olan ekonomiler hızla yükseliyor" şeklindeki kısa cümlelerle özetlenebilecek konjonktür değişiyor. Zira 2008 küresel krizi bu ezberlerin değişmesini sağlayacak adımları da beraberinde getirdi ve getirmeye de devam ediyor. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın raporları, ABD de açıklanan veriler ve Avrupa'nın krizden çıkış için izlediği yol ve yarattığı etkiler bunun bir göstergesi. Ayrıca başta Çin olmak üzere gelişmekte olan ekonomilerde yaşanan yavaşlama, faizlerde ve döviz kurunda yaşanan yükseliş, enerji ve emek maliyetlerinin artması küresel ekonomi açısından "yeni normal" anlamına geliyor.

ABD VE AVRUPA

Batılı ülkeler üretim için son 20 yıla nazaran çok daha elverişli koşullara sahip bir ekonomik ortam oluşturuyor. Buna karşın Doğu'da hem yatırım hem enerji hem de işgücü maliyetleri yükseliyor. ABD'de politika faizi, parasal genişlemenin sonuna yaklaşmış olsa da uzun süre düşük kalmaya devam edecek gibi görünüyor. Parasal genişlemenin sonuna yaklaşmış olması bile, gelişmekte olan ülkelerdeki döviz kurunu ve faizleri daha şimdiden yukarıya çekmeye başladı. Öte yandan kriz sonrasında Batı'da işgücü maliyetleri düştü. Ayrıca ABD'deki kayagazı ve petrol patlaması enerji maliyetlerini de aşağı çekiyor. Bugün ABD'de doğalgaz fiyatı, Avrupa'daki fiyatların dörtte birine kadar gerilemiş durumda. Bu durum Avrupa'da da ucuz enerji döneminin kapılarının aralandığının bir işareti.

Emek, enerji ve yatırım maliyetlerinin gelişmiş ekonomilerde gerilemeye başlamasının yanı sıra Keynesyen politikalar da güç kazanıyor. ABD Merkez Bankası (FED) istihdam odaklı politikalar üzerinde uzmanlaşmış, Keynesyen ekolden gelen yeni bir başkanla, Janet Yellen'la yola devam edecek. Üretim

IMF'nin baş iktisatçısı Blanchard, bu yıl içinde açıklanan raporların, gelişmiş ekonomilerde ılımlı bir düzelmeyi, "yükselen" ekonomilerde ise yavaşlamanın başladığına işaret ettiğini söylüyor.

ve istihdama yönelik devlet desteğini öne çıkaran politikalar Avrupa'da da güçleniyor.

Küresel ekonomide "yeni normal"e ilişkin çok sayıda işaret gelmeye başladı bile. ABD ekonomisi yılın ilk çeyreğini yüzde 1,8 büyüme ile tamamlarken; ikinci çeyreğinde yüzde 2,5 genişleme göstererek federal bütçe kesintileri ve yüksek vergilere rağmen toparlanmanın devam ettiğini gösterdi. Bütçe tavanının yükseltilememesi nedeniyle kamu daireleri 16 gün boyunca kepenk kapatmış ve bu durum ekonomiye yaklaşık

Yeni Normal

Küresel ekonomide konjonktür değişiyor. Gelişen ekonomilerde üretip küresel pazara satmak eskisi kadar cazip değil. Gelişen ekonomiler yeniden üretmeye başlıyor

1. Doğu'da iş gücü maliyetleri yükseliyor, Batı'da ise düşüyor.
2. Doğu'da enerji maliyetleri yükseliyor. Başta ABD olmak üzere Batı'da geriliyor.
3. Batı'da Keynesyen politikalar güç kazanıyor. Üretim ve istihdam başlıca hedefler haline geldi
4. Batı'da faizler düşük. Finansman imkanları geniş. Doğu'da ise tam tersi bir gidişat söz konusu

Janet Yellen

ABD'DE NELER OLUYOR?

Küresel ekonomide "yeni normal"e ilişkin çok sayıda işaret gelmeye başladı. ABD ekonomisi de bunlardan biri.

%2,4

YILIN ÜÇÜNCÜ ÇEYREĞİNDEKİ BÜYÜME TAHMİNİ

148 BİN KİŞİ

EYLÜL AYINDAN BU YANA İSTİHDAMDAKİ ARTIŞ

%7,2

İŞSİZLİK ORANI

20 milyar dolarlık yük yaratmış olmasına rağmen ABD'nin üçüncü çeyrekte yüzde 2,4 büyüyeceği tahmin ediliyor. Açıklanan son verilere göre ABD'de Eylül ayından istihdam 148 bin kişi arttı. Ülkedeki işsizlik oranı yüzde 7,2'ye geriledi. İşsizliğin yüzde 7,3'te kalması bekleniyordu.

KÜRESEL GÖRÜNÜM

IMF'nin her yıl Nisan ve Ekim ayında yayımladığı "Dünya Ekonomik Görünümü" ve "Küresel Finansal İstikrar Raporu" (Birincisine "Ekonomik Rapor", ikincisine "Finansal Rapor" diyelim) da gelişmiş ekonomilerdeki toparlanmaya ve gelişmekte olan ekonomilerdeki yavaşlamaya dikkat çekerek, bu eğilimin uzun süre devam edebileceğini vurguluyor ve çeşitli uyarılarda bulunuyor. IMF'nin

baş iktisatçısı Olivier Blanchard, bu yıl içinde açıklanan raporların, gelişmiş ekonomilerde ılımlı bir düzelmenin; "yükselen" ekonomilerde ise yavaşlamanın başladığına işaret ettiğini söylüyor. Buna göre, ABD'de talep canlanıyor. Çin, Hindistan ve Brezilya gibi en büyük gelişen ekonomilerde uzun dönemli (potansiyel) büyüme düşüyor ve önemli "yapısal uyum" sorunları gündeme geliyor. Ekonomist Korkut Boratav, "Çin'in özel tüketim öncelik vermesinin diğerlerinde de yabancı sermayeye daha fazla açılma gereksiniminin, aşılması gereken bazı önemli sorunlar yarattığını belirtiyor.

IMF'ye göre Nisan-Ekim 2013 arasında uluslararası finansal sistemde üç ana değişim gerçekleşti. (1) Yükselen piyasalarda (büyük çevre ekonomilerinde) kırılganlıklar ve riskler arttı. (2) Risk iştahının düşmesi çevre ekonomilerinden sermaye çıkışlarına yol açtı. (3) Faizlerin ve risk primlerinin yükselme eğilimi likidite ve piyasa risklerini artırdı.

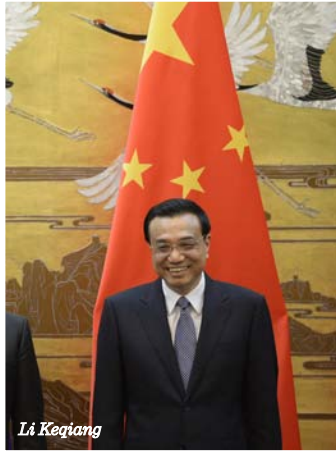
ÇİN

Artan riskler, ekonomik yavaşlamanın bir sonucu. 2012 yılını, 1999 yılında bu yana elde ettiği en düşük büyüme hızı olan yüzde 7,6 ile kapatan Çin ekonomisinde yavaşlama 2013 yılının ilk iki çeyreğinde de devam etti. Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,7, ikinci çeyreğinde yüzde 7,5 büyüyen ekonomi ilk yarıda vites küçültürken, yılın ikinci yarısında canlanmaya başladı. İlk iki çeyrek büyüme hızındaki bu düşüşün nedeni ilk çeyrekteki çok fazla likidite takviyesi olarak gösterilirken, üçüncü çeyrekte kendine gelen ekonominin yüzde 7,8 büyüme kaydetti.

OECD tarafından Eylül ayında yayınlanan ara dönem değerlendirme bülteninde, Çin'in 2013 yılının üçüncü ve son çeyreğinde sırasıyla yıllık bazda yüzde 7,2 ve yüzde 8,1 büyüyeceği tahmin edilmişti. Aynı raporda, Çin'in ekonomisinde sürdürülebilir büyümeyi sağlamak için yatırımlara aşırı bağımlı yapıdan uzaklaşılması gerektiği vurgulanırken, bunun için sosyal güvenlik ağının geliştirilmesi, aşırı tasarrufun azaltılması ve hizmetler sektörünün gelişimi önündeki engellerin kaldırılması gibi adımların atılması gerektiği ifade edilmişti.

Yakın zamanda büyüme modelini de değiştireceklerini belirten Çinli yetkililer, artık ihracattan ziyade daha çok iç tüketime dayalı büyüme modelini benimseyeceklerini açıkladılar.

Çin Başbakanı Li Keqiang, ekonomide özel sektöre daha fazla yer açmayı hedefliyor.

ÇİN'DE CANLANMA BAŞLADI

Çin ekonomisi yılın ilk yarısında vites küçültürken, yılın ikinci yarısında canlanmaya başladı

%7,7

2013 YILININ İLK ÇEYREĞİNDEKİ BÜYÜME

%7,5

2013 YILININ İKİNCİ ÇEYREĞİNDEKİ BÜYÜME

%7,8

2013 YILININ ÜÇÜNCÜ ÇEYREĞİNDEKİ BÜYÜME

Şubat ayında yüzde 3,2 ile son 10 ayın en yüksek seviyesini gören enflasyon da, Çin yönetimi için hassas konulardan. Bütçe açığı artan ülkede hedeflenen yıllık enflasyon oranı yüzde 3,5. Eylül ayı enflasyon oranı ise yüzde 3,1 olarak gerçekleşti. Yılın ilk çeyreğinde patlama yapan tek parametre enflasyon değildi elbet. Çin'in Mart ayı ithalat rakamları beklentilerin neredeyse üç katı olarak gerçekleşerek yıllık bazda yüzde 14,1 arttı. Uzmanların beklentileri ise ithalatın yüzde 5,2 oranında artması yönündeydi.

Temmuz ayında 70 şehrin 69'unda yükselmeye devam ederek ekonomi üzerinde risk unsuru oluşturan konut fiyatları, hükümetin önleme çabalarına rağmen artmaya devam ediyor. Yapılan tahminlere göre Çin'de yatırımların dörtte biri konut piyasasında gerçekleşiyor. Bu da konut piyasasını büyüme söz konusu olduğunda en önemli sektörlerden biri kılıyor. Tüm bu veriler de 'konut balonu' felaket senaryolarını canlı tutuyor. Konut fiyatları kadar kamu borçları da endişe yaratıyor. Mevcut kamu borçlarının dörtte üçünün ait olduğu yerel hükümetler tabiri caizse borç batağında.

Mayıs ayında IMF, dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in büyüme tahminini yüzde 7,75'e indirdi. Fon, daha önce ülkenin bu yıl

Çin'deki konut fiyatları, artışını sürdürüyor. Ülkedeki yatırımların dörtte birini oluşturan konut piyasası 'konut balonu' felaket senaryolarını da canlı tutuyor.

yüzde 8, 2014'te ise yüzde 8,2 büyümesini beklediklerini kaydetmişti. IMF, kredideki rekor genişlemeden kaynaklanacak risklere karşı da ülkeyi uyardı. Başbakan Li Keqiang, ekonomide özel sektöre daha fazla yer açmayı ve büyümeyi desteklemek için yeni ek önlemler almayı hedeflediklerini söylemişti.

Yeni hükümetin yatırım harcamalarının ekonomik aktiviteyi hızlandırması büyümeyi artıracak pozitif bir gelişme olarak gösteriliyor. Nitekim üçüncü çeyrekte büyüme hızında yaşanan artıştaki en büyük etken dev bütçeli yatırım projeleri oldu. Daha çok kamu eliyle yürütülen projeler sayesinde birinci ve ikinci çeyreklerde yavaşlama sinyali veren ülke ekonomisi, tahmin edildiği gibi tekrar hız kazandı. Sürdürülebilir büyüme performansı yakalanması için gerekli olan Likonomiks adını verdikleri yeni dönemde Çin, uzun dönemde yapısal sorunlarına çözüm bulmaya çalışırken, kısa vadede sert iniş riski yaşanmakta fakat bu durum döngüsel olduğundan uzun vadede ekonomiye faydalı olacağı belirtiliyor. Çin ekonomisinin Likonomiks döneminde üç temel politik hedef bulunuyor. Bunlar yapısal reformlar, gereksiz teşviklerin uygulanmaması ve finansal sistemdeki risk algısını değiştirmek için borç oranlarının düşürülmesi şeklinde sıralanıyor.

BRICS EKONOMİLERİ YENİ BİR FON KURUYOR

**Çin ekonomisi yılın ilk
yarısında vites
küçültürken, yılın
ikinci yarısında
canlanmaya başladı**

100

MİLYAR DOLAR

EYLÜL AYINDAN BU YANA
İSTİHDAMDAKİ ARTIŞ

41

MİLYAR DOLAR

FONA ÇİN'İN YAPACAĞI KATKI

18

MİLYAR DOLAR

BREZİLYA, HİNDİSTAN VE
RUSYA'NIN FONA YAPACAĞI KATKI

5

MİLYAR DOLAR

GÜNEY AFRİKA'NIN
GERÇEKLEŞTİRECEĞİ KATKI

BRICS

Diğer yandan, toplamda 4,4 trilyon dolarlık döviz rezervine sahip olan ve dünya nüfusunun yüzde 43'ünü oluşturan dünyanın en büyük gelişmekte olan ülkeleri (BRICS) kalkınma ve döviz volatilitesi sorunlarını çözmek için yeni bir banka kurmayı ve bu sayede IMF ve Dünya Bankasına alternatif bir yapı oluşturmayı planlıyor. İlk etapta FED'in genişletici parasal programdan çıkması durumunda oluşabilecek riskleri en aza indirmek ve kur istikrarına katkıda bulunmak için Rusya'da yapılan G-20 toplantısında, Çin öncülüğündeki BRICS ekonomileri tarafından 100 milyar dolarlık bir fon kurulmasına karar verildiği açıklandı. Yeni oluşturulacak fona Çin'in 41 milyar dolar, Brezilya, Hindistan ve Rusya'nın 18'er milyar dolar, Güney Afrika'nın 5 milyar dolar katkıda bulunacağı açıklandı ancak detaylar henüz netleşmiş değil.

Küresel ekonomi yeni bir döneme girerken gelişmiş ekonomilerdeki toparlanmanın ve üretim artışının ne kadar sürdürülebilir olduğunun şimdilik belirsiz olduğunu da unutmamak gerekiyor. Washington'daki Smithsonian'ın önündeki kalabalık yeniden artmış, Kongre koridorları sakinleşmiş olabilir. Ancak bütçe tavanının artırılmasına kalıcı bir çözüm bulunmadığı gibi ABD'nin önümüzdeki yıllarda kalıcı bir üretim cenneti olup olmayacağı da netleşmiş değil. Bunu zaman gösterecek. "Yeni Normal"ın ne kadar süreceğini de tabii ki...

HER DAİM KRİZE HAZIRLIKLIL OLUNMALI

Ünlü iktisatçı Sam Peltzman, Amerika ekonomisini sert bir dille eleştirirken, yaşanan krizlerden alınması gereken en önemli dersin, olası krizlere temel sorunları çözerek hazırlanmak olduğunu vurguluyor. Peltzman, dosya konumuzda da değindiğimiz konjonktür değişimi ve “Yeni Normal”i ise her ülkenin kendi gündemi çerçevesinde değerlendirmesi gerektiğinin altını çiziyor.

Chicago Üniversitesi Profesörü, Peltzman Ekonomik Modeli'nin mucidi ünlü iktisatçı Sam Peltzman ders vermek üzere geldiği Türkiye'de Bizden Haberler Dergisi'nin sorularını yanıtladı. Global ekonomi ve krizden alınacak derslere dair bir sohbet gerçekleştirdiğimiz Peltzman, pekçok ülke ekonomisinin temel sorunlarından birinin, diğer ülke ekonomileriyle iç içe geçmek olduğunu vurguluyor. Peltzman Türkiye'nin hedeflediği ekonomik seviyeye erişebilmesi için ise para politikalarında bağımsızlaşması gerektiğini savunuyor.

PARA AKIŞI SONSUZA KADAR SÜREMEZ

Dünya ekonomisinin 2014 yılı büyüme potansiyelleri ile ilgili öngörüleriniz nedir?

Ekonomi bilimi bana alçakgönüllü olmayı ve kendi öngörülerimi fazla ciddiye almamayı öğretti. Ekonomide genellikle problemlerin adını koyabilirsiniz ama tam olarak ne zaman patlak vereceklerini önceden kestiremezsiniz. Bugün bir tür yol ayrımında olduğumuz sanırım artık açıkça görülüyor. Bir yanda ABD'nin uyguladığı para politikaları ve mali politikalar, diğer yanda bunların dünyanın geri kalanını nasıl etkilediği konusu var. Temelde sıfır faiz oranı anlamına gelen para politikalarını sürdürmeye devam edemeyeceğimiz gibi, belli bir üst sınır belirlemeden deli gibi para basmayı da sürdüremeyiz. Daha şimdiden geri çekilmeden söz ediliyor. Para politikalarının sorunu bu. Mali politikalarda sürdürülebilir açıkları sürdürmeye devam ediyoruz. Kısa vadede sürdürülebilirler çünkü Federal Rezerv para basıyor, devlet tahvilleri satın alıyor, hükümetin parası var vs. Son birkaç haftadır karşı karşıya kaldıklarımıza benzer siyasi sorunları bir kenara koysanız bile, bu politikalara devam etmek ekonomik açıdan sürdürülebilir değil. Dolayısıyla ne para politikaları ne de büyük açıkları döndüren mali politikalar sonsuza kadar devam edebilir. Bununla beraber bu politikalar son beş senedir, büyük ekonomik durgunluğun başından beri devam ediyor; ama birkaç sene daha devam edebilirler mi bilemiyorum. Her ikisi de bir noktada bitmeli.

Sözünü ettiğiniz ABD'nin uyguladığı para politikalarını Türkiye açısından değerlendirirsek nasıl bir etki bekliyorsunuz?

Dünyanın geri kalanı ve özellikle de Türkiye gibi ülkelerin sorunu, ekonomilerinin dünya

Türkiye'nin kısa vadedeki sorunu Avrupa'daki yavaşlama. Avrupa Euro Bölgesi'nin yapısal sorunlarıyla henüz gerçekten yüzleşmedi. Kriz bir şekilde geçiştirildi; artık bir kriz görüntüsünde değil. Ama kriz yarın geri dönecek ve Avrupa'nın ekonomik durumu eskisinden de kötü olacak. Türkiye'yi etkileyecek olan bu. Bana göre bir sonraki bankacılık krizi ABD'de değil, büyük ihtimalle Avrupa'da patlak verecek.

ekonomisiyle çok fazla iç içe geçmiş olması. ABD'de uygulanan politikaların söylentisi bile Türk ekonomisi üzerinde etkili oluyor. Gerçekten uygulandıklarında Türk ekonomisi üzerindeki etkileri daha da güçlü olacaktır. Örneğin ABD'de faiz oranları yükselirse, aslında Türkiye'ye gidebilecek yatırımlar dolarda kalacaktır. Türkiye, özellikle de önümüzdeki kısa dönemde dışarıdan gelecek para akışına o kadar bağımlı hale geldi ki, böyle bir durumda en iyi ihtimalle büyümede bir yavaşlama ile karşılaşabilirsiniz. Bu durumda sadece Amerikan politikasındaki değişikliklere bağlı olarak gerçek bir ekonomik durgunluk ortaya çıkmış olur. Bunu Türkiye'nin dünyanın geri kalanıyla iç içe olmaması gerektiği anlamında söylemiyorum. Türkiye artık bundan kaçınmaz ama kendisini bekleyen böyle bir tehlike var. Bu bakımdan kendi evini bir düzene sokması ve dışarıdan sürekli para akışına bu kadar bağımlı olmaması gerekiyor.

Yani tüm dengelerin, FED'in para akışını geri çekmesine bağlı olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Sanırım bu kararı verecekler. Daha fazla ertelenebileceğini sanmıyorum. Faiz oranlarının sürekli düşük tutulmasının ne gibi bir faydası olduğunu hâlâ görebilmiş yapısal etkiler bunun neden olduğu olumsuz yapısal etkiler birikmeye devam ediyor. Şu anda ABD'de

pek çok yapısal sorun var. Benim gibi emekli insanlar varlıklarından gelen gelirlerle yaşıyorlar. Bu gelirler sabit; bono ve banka faizleri sıfır. Dolayısıyla varlıklarını tüketmeye başlıyorlar. Bir başka konu da şu: Gayrimenkul pazarının yeniden sağlıklı hale gelmek için gerçekleştirmesi gereken dönüşümü yapmasına kasıtlı olarak izin vermedik. Sonuçta gayrimenkul değerleri dibe vurdu. İş hayatı tamamen durma noktasına geldi. Bu, bir önceki dönemde çok fazla bina yapıldığını işaret eden bir göstergedi. Şimdi bazı pazarlarda yeni bir balon oluşmaya başlıyor. San Francisco ve New York gibi şehirlerde arzı kolay kolay artıramıyorsunuz. Bu durumun neden olduğu yapay talep yeni bir balon daha yaratıyor. Bu sağlıklı bir durum değil. Bahsettiğim dönüşümü tamamlamamız ve gerçek gayrimenkul talebine daha uyumlu, daha sağlıklı bir sistem kurmamız gerekiyor. Yani, beş yıldır faiz oranlarını sürekli düşük tutmak bir sürü çarpıklığa neden oldu. Bir diğer risk de, hükümetin mali sorunlarla yüzleşmekten kaçınmasının çok kolay hale gelmiş olması. Çünkü borç yönetimi kolaylaştı ve borç faizlerini ödemek çok ucuz. Kısa vadede neredeyse sıfır faiz. Risk şurada: Biriktirdiğimiz borcun büyüklüğü de düşünülürse, faiz oranlarının sıfır değil de yüzde 3 ya da 4'lere çıkması durumunda ne olur? Bütçe büyük bir darbe alır. Trilyonlarca dolarlık borcun gerçek faizini ödemeye başlamak zorunda kalırız. Bunun mali sonuçları gerçekten kötü olur.

TEMEL SORUNLAR ELE ALINMIYOR

Gelişmekte olan pazarların bu krizden ne gibi dersler çıkarması gerekiyor?

Her şeyden önce yeni bir krize daha hazırlıklı olmak gerekiyor; sadece gelişmekte olan pazarlarda değil, Avrupa ve Kuzey Amerika'da da. Benim çıkardığım ders, temel sorunların halledilmemiş olması. Sümen altı edildiler ya da regülatörlerin eline bırakıldılar. Bu insanlar krizin hafifletilmesi için pazarda yapmaları gerekenler konusunda tam bir başarısızlığa uğramış olsalar da, eskiden sahip olduklarından daha fazla güce sahipler. Başarısızlıklarına rağmen ellerine daha fazla güç verildi. Bir kez yaptığın bir şeyin iki katını yaparsan daha iyi sonuç alırsın gibi bir anlayış doğru değil. Dolayısıyla alınması gereken ilk dersin yeni bir krize daha hazırlıklı olmak gerektiği. Bu kriz Avrupa'dan da gelebilir Kuzey Amerika'dan da; bunu bilemiyorum. Ancak temel sorunlar ele alınmıyor. Bu konuda açık konuşacağım.

Birkaç hafta önce meydana gelen kepenk kapatma krizinden sonra ABD ekonomisi için öngörüleriniz nedir? ABD yine böyle bir siyasi çalkantıyla karşılaşır mı? Bu krizin dünya ekonomisine nasıl etkileri olur?

Bu anlaşmazlıkta her iki taraf da sorumluluğu paylaşmak zorunda ve birkaç ay içinde yine böyle bir krizin patlak vermeyeceğini size garanti edemem. Yönetim, liderlik tarafından bariz bir başarısızlığa uğradı. Kongre ise elle tutulur bir siyasi fayda getirmeyen pervasız davranışlarda bulundu. Buna aptallık da diyebilirsiniz; bence öyle. Sonuçta bir tarafta liderlik eksikliği, diğer tarafta da düşüncesizlik söz konusu. Bunun tekrarlanmayacağını garanti edemem. Bence engellenebilir ama bunu yapabilmek için bazı değişikliklere gitmek gerekir ancak her iki taraf da pek değişiklik istiyor gibi görünmüyor. Dolayısıyla bence her iki taraf da sorumlu.

ÜRETİMDE BATI'YA KAYIŞ TÜRKİYE'Yİ VURMAZ

Krizden sonra üretim Doğu pazarlarına meyletti. Üretim bakımından Doğu'dan Batı'ya bir kayma gerçekleşmiş gibi görünüyor. Şimdi, krizden sonra daha ucuz enerji, daha ucuz üretim maliyetleri ve daha ucuz kredi olanakları gibi etmenler sayesinde Batı pazarları yeniden üretkenlik kazanmaya başladılar. Bu eğilim konusunda ne düşünüyorsunuz? Türkiye'nin ihracatı bundan nasıl etkilenecek?

Çin, devam eden yapısal meselelerle karşı karşıya ve bunun da bütün pazarda önemli etkileri olabilir. Şu anda Çin'in giderek önem kazanmasının sebebi, büyümenin tamamen Avrupa ve gelişmekte olan pazarlara fason üretimle sağlanıyor olması. Bu ekonomik açıdan akla uygun çünkü çalışan ücretleri çok uzun yıllar düşük kaldı. Çünkü Çin'in orta bölgelerinden sahillere doğru kitlesel göçler yaşandı. Şimdi bu durum ciddi anlamda hız kaybediyor. Çin'de çalışan ücretleri yükseliyor. Mesela şu anda bizim Kanada'yı ve Meksika'yı da kapsayan bir Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşmamız var. Bu bağlamda artık Amerikalı ve Kanadalı üreticiler için fason üretimlerini Çin yerine Meksika'da yaptırmaları daha anlamlı hale gelmeye başlıyor. Çünkü tedarik hatları daha kısa ve fiziksel olarak daha yakın; denetlemek daha kolay.

Türkiye'nin durumu ise arada. Türkiye'nin ihracatı hiçbir zaman tamamen düşük çalışan ücretlerine bağlı olmadı. Avantajı, Avrupa'ya yakın olması, çalışan ücretlerinin Avrupa düzeline altında olması ve aynı zamanda makul

"Fason üretim Çin'den Vietnam'a kayıyor."

ölçüde kalifiye bir iş gücüne sahip olması; ABD ve Meksika gibi. Coğrafi yakınlık başlı başına bir avantaj. Oldukça gelişmiş, ihracat yapan bir otomotiv endüstrisi var. Ford'un Transit adı verilen ticari aracı Türkiye'de yapıyor ve ABD dahil tüm dünyaya ihraç ediliyor. ABD'de her yerde bu araçlardan görüyorsunuz. Hâlâ bir tekstil endüstrisi var. Türkiye'deki çalışan ücretleriyle Bangladeş'le veya Çin'le rekabet etmeniz mümkün değil. Dolayısıyla daha fazla beceri isteyen, niş pazarlara yönelik bir şeyler yapıyor olmanız lazım ve Türkiye bu konuda makul bir başarı elde etti. Mesele sadece Doğu'dan Batı'ya kayma değil. Bu özellikle Çin'in sorunu. Çin'den Güney Vietnam'a, Kamboçya'ya da bir kayma var. Vietnam'da çalışan ücretleri Çin'dekinin ciddi oranda altında ve bu ülkenin Çin'e sınırı var. Çin'den Vietnam'a kayan bir fason üretim var. Türkiye'nin genel anlamda sağlam bir konumu olduğunu düşünüyorum. Sizin kısa vadedeki sorunuz Avrupa'daki yavaşlama. Avrupa Euro Bölgesi'nin yapısal sorunlarıyla henüz gerçekten yüzleşmedi. Kriz bir şekilde geçti; rildi; artık bir kriz görüntüsünde değil ama yarın geri dönecek ve Avrupa'nın ekonomik durumu eskisinden de kötü olacak. Türkiye'yi etkileyecek olan bu. Bana göre bir sonraki bankacılık krizi ABD'de değil, büyük ihtimalle Avrupa'da patlak verecek.

Türkiye'nin ekonomik büyümesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Türkiye'nin geleceğiyle ilgili düşünce ve beklentileriniz nelerdir?

Türkiye bütçe açığını finanse etmek için dışarıdan borç almak zorunda. Bu sağlıklı değil.

Ancak maliyesini bir düzene sokarsa sorun kalmaz. Ancak ülke ekonomisi büyüyor. 10 yıl önce olduğundan daha iyi bir noktada. Şu anda oturduğumuz yere bakın mesela; bütün bunlar hep son 10-15 yılda yapılmış olmalı. Hali vakti yerinde sayılabilecek bir orta sınıf oluşmuş durumda. Eskiden düşük gelirli kesimi çalışmak üzere Avrupa'ya gönderiyordu Türkiye; artık böyle bir ihtiyacı kalmadı. Sadece, daha sağlam mali temellere dayanması gerekiyor. Türkiye kendisini açığa dayalı harcama yapmaya zorlayan bazı koşullar konusunda biraz daha sabırlı davranabilirse bir ilerleme kaydedilebilir. Ama vergileri, özellikle de marjinal vergileri artırarak açığı kapama yoluna giderse, bunun bir faydası olmaz.

DÜZENLEME VE MALİYETLERİ ARASINDAKİ DENGE ÇOK ÖNEMLİ

Ekonomik düzenlemelerle ekonomik gelişme arasındaki ilişki nedir?

Düzenlemeler ekonomik büyüme önünde engel teşkil edebilir. Ekonomik büyümeye yardımcı da olabilir, engel de çıkartabilir. Neyin düzenlendiğine bağlı. Örneğin hükümetin kaynaklarını pazardaki kadar üretken olmayan alanlara kanallama etmesi bir engel oluşturabilir. Ya da iş yapmayı daha pahalı hale getirebilir. Bunlar hükümet tarafından yapılan düzenlemelerin refah üzerindeki olumsuz etkilerine örnekler. Öte yandan doğru koşullar altında olumlu da olabilir. Benim görüşüme göre dengeler faydadan ziyade zarar hanesine kaymış durumda. Bir başka geri bildirim de şöyle: Bazen kötü politikalar sadece ekonominin genel performansı iyi gittiği için sürdürülebiliyor. Bununla ilgili her zaman verdiğim örnek ilaçlarla ilgili düzenlemeler. Genel olarak Batı'da ilaç endüstrisine yönelik ciddi kısıtlamalar getirilmiş durumda. Piyasaya sürmek istediğiniz yeni bir ilaç geliştirdiyseniz, milyarlarca dolar ve 10 yılınızı, düzenleyicileri tatmin edecek testlere yatırmanız ve ilacınızın işe yaradığını ve güvenli olduğunu göstermeniz gerekiyor. Bana sorarsanız bu dengesiz ve çok ağır bir düzenleme. Fayda ve maliyetler dengesi üzerinde çalıştım. Bunun bir maliyeti var. Elinizde iyi bir ilaç var ve hastaların hayatını kurtarabileceğini ilk üç yıl içinde açıkça görüyorsunuz. Ama üzerine yedi sene daha test yapıp her türlü yan etkidenden arındırıldığından tamamen emin olmanız gerekiyor. Ama bu zaman zarfında insanlar ölüyor. Benim düşünceme göre bu uygulamanın maliyeti, kendisinden sağlanacak her türlü faydanın önüne geçiyor ama uygulama devam ediyor. Buradaki geri bildirim, ilerlemenin bazen sonuç almayı geciktirmesidir. Bazı durumlarda da çok

zararlı olabilecek düzenlemeler, sadece genel resim olumlu görünüyör diye devam ettiriliyor.

Bahsettiğiniz regülasyon ve esnek olma arasındaki dengeyi sağlamanın sırrı nedir?

Bir sır varsa bunun önemli bir kısmı yapılan düzenlemelerin ekonomik etkilerinden haberdar olmak, düzenlemelerle ilgili genel prensipleri anlamaktır. Bu prensiplerden biri her düzenlemenin hem faydaları hem de maliyetleri olduğunu bilmek ve bunlar arasında bir denge oluşturmaya çalışmaktır. Diğeri ise aklınıza gelebilecek hemen her düzenlemenin insanlar arasında aksi halde gerçekleşebilecek ticari faaliyetleri bir şekilde kısıtlıyor olmasıdır. İlaç örneğinde bile şunu görüyoruz: Bu gecikmenin bir sonucu olarak insanlar sistem dışı tedavilere yönelmeye başlayacaktır. Dolayısıyla hasta güvenliğini en az gecikmeden sağladığınız fazladan fayda oranında tehlikeye atmış oluyorsunuz. Yani genel prensip, genellikle her düzenlemenin kendisinden bir şekilde kaçınmak isteyenleri de başka yollar bulmaya teşvik edecek olmasıdır. Bu gerçeklik düzenlemeyi getiren merci tarafından anlaşılacak zorundadır. Genelde olan şudur: Bir sorun görürsünüz ve bir yasa yapalım sorunu çözelim dersiniz. Oysa bu kadar basit değildir. Yasayı geçirdiğiniz anda, insanları yasanın etrafından dolanmaya teşvik etmiş olursunuz. İleriyi görmeli, bu sorunu nasıl çözeceğinizi düşünmelisiniz.

Hükümetin yaptığı düzenlemeler sayesinde Türkiye 2008 krizinden en az etkilenen ülkelerden biri oldu. Sizin teorize göre düzenlemeler riskleri de artırdığına göre, hükümet müdahaleleri olmasın ve bütün bankalar Lehman Brothers gibi batma riskiyle karşı karşıya bırakılsın diyebilir miyiz?

Uzun zaman önce değil, Türkiye 1990'lı yılların sonunda tam anlamıyla bir kriz yaşadı ve bu da yine kısmen bütçe açığıyla, kısmen de dünyanın geri kalanıyla çok fazla iç içe olmakla ilgili bir krizdi. Türkiye bu krizi bizim ABD'de yapmaya çalıştığımızdan ve özellikle de bu sorunla hiç yüzleşmeyen Avrupa'da olduğundan çok daha dolambaçsız bir yaklaşımla çözdü. Ben hükümet müdahalelerinin hiç olmaması gerektiğini savunmuyorum. Bunu çok açıkça söyleyeyim. Hem resmi hem de gayri resmi devlet güvencelerinin verildiği bankacılık gibi bir sektörde düzenleme yapmak zorundasınız. Çünkü

bu garantiler, önlenmesi gereken bazı etik dışı girişimlerin oluşmasına yol açabilir. Türkiye bankacılık sistemindeki risklerin gözetimini artırdı ki bu doğru bir düzenleme yaklaşımı. Türkiye hakkında sınırlı bilgiye sahip olarak konuşuyorum ama elde edilen sonuca ve bilançoda güçlü görünen temel öğelerin şartlarına bakarsanız, Türk bankaları diğer ülkelere nazaran daha iyi konumda. Benim düşünceme göre düzenlemeler yapılmalı ancak sadece istenilen sonucu elde edecek kadar yapılmalı ve bizim ABD'de yaptığımız gibi daha fazlasını hedefleyip kendimizi kandırmamalıyız. Bankacılık operasyonlarının çok farklı alanlarında son derece detaylı düzenlemelere giderek sorunları çözebileceğimizi sandık. Bu çok yanlış. İşleri o kadar kanıştırdı ki regülatör, bankaların birtakım insanlara yasal düzenlemelerin kenarından dolaşacak bir yol bulmaları için milyonlarca dolar maaş ve prim vermesini engelleyemedi. Yaygın inanışın aksine krizin sebebi Lehman Brothers değil, uyguladığımız politikaların bir sonucuydu. Lehman Brothers düzenlenmiş bir banka değil-

di ama öyle davrandı çünkü sermaye kısıtlamaları bankacılık sektörü dışında uygulanmadı. Bankacılık sistemini daha güvenli hale getirecek bir düzenleme yapıyorsunuz ve bu düzenleme insanların bankacılık sisteminin dışına çıkmasına neden yaratıyor. Her düzenlemenin, kendisini baltalayacak nedenler yaratan etkileri vardır. Bence Türkiye sorunun çözümüne daha basit ve doğrudan bir yaklaşım geliştirdiği için övgüyü hak ediyor.

Peki sizce piyasa güçleri düzenlemeleri nasıl baltalıyor?

Her düzenleme kendisini baltalayacak güçleri harekete geçirir. Bunun kayda değer hiçbir istisnası yok. Mali düzenlemeler buna iyi bir örnek. Geçtiğimiz krizde aldığımız tepkilerden biri de şuydu: Belirli bir varlığın ne kadar riskli olduğunu düzenleyici hesaplar. Eğer elinizde riskli varlıklar varsa, bunlar daha az riskli olanlardan daha fazla sermaye yapacaktır. Bu durum birilerinin regülatöre gidip "Bu varlık tamamen güvenli" demesi için ortam yaratır. Dünya kusursuz bir yer olsaydı belki diğerlerinden daha güvenli olabilecek komplike bir varlığı ortaya sürmek için bir neden olabilirdi. Ama bu, en ufak bir sorun çıktığında artık güvenli olmayacak bir varlıktır. Böyle şeyleri asla düşünmezler. Bu yanlış bir yaklaşımdır. Bu, düzenleyicinin düzenlenen sektörden gelen ve belki bilerek değil ama belli nedenlerden dolayı çarpıtılan bilgiye dayanarak karar almasını beklemek demektir. Bu varlığın güvenli olduğunu söylemek için nedenleri vardır çünkü karşılığında onlar için bir şeyler yapacaksınız. Bizim yaklaşımımız buydu ve olmadı. Gayrimenkul piyasasındaki küçücük bir olumsuz etki oluşur oluşmaz tüm sistemi patlattı.

Düzenlemeler sadece istenilen sonucu elde edecek kadar yapılmalı ve bizim ABD'de yaptığımız gibi daha fazlasını hedefleyip kendi kendini kandırmamalı.

"Lehman Brothers'ın batışı krizin sebebi değil, sonucu."

AR-GE İLE REKABETTE BİR ADIM ÖNE ÇIKMAK MÜMKÜN

Ar-Ge ve fikri hakların etkili yönetimi konusu uluslararası arenada başarıyı getiren en önemli faktörlerin başında geliyor. Ar-Ge çalışmalarına ağırlık veren markalar uluslararası pazarda fark yaratma şansına sahip oluyor ve rekabette öne çıkıyor. Türk özel sektörü de son dönemdeki atılımlarla Ar-Ge'ye daha fazla kaynak ayırarak iddiasını güçlendiriyor. Tıpkı Koç Topluluğu gibi...

Türkiye'nin markalaşma ve küresel oyuncu olma iddiasını destekleyecek en önemli unsurların başında inovasyon geliyor. Türkiye pazarında, son yıllarda inovasyona ve paralelinde patent alınmasına verilen önemin artması ve firmaların da bu alana odaklanmasıyla bir atılım yaşanıyor. Özel sektör yaptığı Ar-Ge çalışmalarıyla inovasyona verilen önemi orta-

ya koyarken, 2023 yılında hedeflenen 60 milyar dolarlık Ar-Ge harcamalarının üçte ikisine karşılık gelen 40 milyar doların özel sektör tarafından harcanması hedefleniyor. Koç Topluluğu hem oluşturduğu "Fikri Haklar Yönetim Projesi" hem de gerçekleştirdiği çalışmalarla bu hedefe önemli katkılar sağlamaya devam ediyor.

“KOÇ FİKRİ HAKLAR YÖNETİMİ PROJESİ” ŞİRKETLERİ BİR ARAYA GELDİ

Koç Holding tarafından 2010 yılından bu yana yürütülmekte olan Koç Fikri Haklar Yönetimi Projesi’ne dâhil olan şirketler, elde edilen başarılı sonuçları ve iyi uygulama örneklerini, 7 Ekim tarihinde Koç Holding’de düzenlenen etkinlikte paylaştı.

Rekabet gücünü her alanda ortaya koyduğu yeniliklerden alan Koç Topluluğu, sahip olduğu fikri hakları, rekabetçiliğini ve karlılığını destekleyen en önemli unsurlardan birisi olarak görüyor. Koç Topluluğu, fikri haklar yönetimine özel bir önem veriyor. Bu çerçevede, Koç Holding fikri haklar yönetimi alanında uzun zamandır uyguladığı teamülleri yazılı hale getirerek fikri haklar stratejisini oluşturdu ve 2013 yılında bu stratejiyi tüm paydaşları ile paylaştı. Bu itibarla Koç Topluluğu bunu Türkiye’de yapan ilk şirketler topluluğu oldu.

2010 yılında başlatılan Koç Fikri Haklar Yönetimi Projesi’nin amacı, Koç Topluluğu şirketlerinde fikri haklar yönetim altyapısının kurulması ve Topluluk şirketlerinin fikri haklarını uluslararası standartlarda yönetmesinin sağlanması oldu. 2010 yılından bu yana toplam 8 Koç Topluluğu şirketi projeye dâhil oldu ve süreç temelli fikri haklar yönetim altyapılarını oluşturdu. Proje sayesinde fikri haklar yönetimi, şirket stratejileri ile entegre edildi, şirketler bir varlık sınıfı olan fikri haklarını bir kurumsallaşan bir yönetim disiplini altında yönetmeye başladı. Bu dönemde, şirketler fikri haklar portföylerini gözden geçirirken portföylerini iş hedefleriyle uyumlu hale getirdiler. Benzer şekilde fikri haklar portföyleri sayesinde yarattıkları değeri incelemeye

başladılar. Yeni başvurularını daha stratejik bir bakış açısıyla yapmaya başlayan Topluluk şirketleri bu sayede hem mevcut portföylerini optimize ettiler hem de portföylerinin gelişimini şirketlerinin hedefleri ile uyumlu hale getirdiler.

YÖNET
SEN
BÜYÜT
FARKLILAŞTIR

KOÇ HOLDİNG FİKRİ HAKLAR STRATEJİSİ

- Sürdürülebilir rekabet avantajıyla ve en iyi iş sonuçlarını elde edebilmemiz için fikri haklar sisteminden azami biçimde yararlanmak.
- Fark yaratan yeniliklerimizi ve güçlü markalarımızı iş yaptığımız pazarlarda korumak.
- Fikri haklar portföyümüzü iş hedeflerimizle uyumlu biçimde yöneterek değer yaratmak.
- Fikri hakları alım, satım veya lisanslanma suretiyle ticarileştirmek ve bu alanda işbirliklerine açık olmak.
- Üçüncü kişilerin fikri haklarına saygılı olmak.

2010 yılından bu yana birçok yeniliğe ve ilke imza atmış olan proje şirketleri, 7 Ekim’de Koç Holding’de düzenlenen etkinlikte proje sayesinde elde ettikleri başarılı sonuçları ve iyi uygulama örneklerini paylaştılar. Etkinliğin açılış konuşması Koç Holding CEO’su Turgay Durak tarafından yapıldı. Turgay Durak yaptığı konuşmada, Koç Topluluğu’nun finansal başarısının sürdürülebilirliğinin sağlanması için fikri haklar sisteminin önemine vurgu yaptı. Etkinlikte, Ford Otosan, Aygaz ve Tofaş’ın temsilcileri, teknoloji ve patent lisanslama, patent ve marka portföy bakımı ve patent değerlendirme alanlarındaki en iyi uygulama örneklerini aktardılar.

Etkinliğin devamında, projenin şirketler ile birlikte geliştirilmesi hedefi doğrultusunda “SEN büyüt, yönet” temalı bir atölye çalışması yapıldı. Atölye çalışması sayesinde, projenin, şirketlerin ihtiyaçları doğrultusunda büyütülmesi ve derinleştirilmesi sağlandı. İnovatif bakış açısını sadece ürünlere ve hizmetlere değil, her türlü iç süreç ve yönetimsel yaklaşıma yansıtmak isteyen Koç Topluluğu şirketleri, atölye çalışması esnasında fikri haklar yönetimi alanında da inovatif fikirler ortaya konuldu. Bundan sonraki hedef ise, projenin şirket önerileri doğrultusunda büyütülmesi ve ortaya çıkan inovatif fikirlerin bir an önce hayata geçirilmesinin sağlanması.

TÜRKİYE'DE PATENT SAYISINDAKİ ARTIŞ UMUT VERİYOR

6 binin üzerinde marka, 2300'ün üzerinde patent, 600'ün üzerinde endüstriyel tasarım ve 3 binin üzerinde internet alan adından oluşan fikri haklar portföyünü, yönetilmesi gereken bir varlık sınıfı olarak gören Koç Holding, 2010 yılında başladığı, "Koç Fikri Haklar Yönetimi Projesi"yle Koç Topluluğu şirketlerinde fikri haklar yönetim altyapısının kurulması adına örnek bir adım atıyor. Rekabet gücünü her alanda ortaya koyduğu yeniliklerden alan Koç Topluluğu, fikri hakları rekabetçiliğini ve kârlılığını destekleyen en önemli unsurlardan biri olarak görüyor. Ülkemizin uluslararası rekabet ortamında ön plana çıkması adına alınan patent sayıları önemli bir kriter olarak değerlendiriliyor. Zira Türk Patent Enstitüsü'nün açıkladığı rakamlar inovasyona verilen önemin her geçen gün arttığının somut bir göstergesi niteliğinde. Enstitü verilerine göre patent başvuru sayısı 2011 yılında 10 bin 241 adetken, bu sayı 2012 yılında yüzde 10 artış göstererek 11 bin 500 adete ulaştı. 2006 yılında ise bu rakam sadece 5 bin 136 adetti. Bu yılın ilk sekiz aylık verilerine bakacak olursak yerli patent başvuruları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10,3 artışla 3 bin 24 olurken yabancı patent başvuru sayısı yüzde 5,6

artarak 4 bin 809'a ulaştı. Tescillenen patent sayısı ise yüzde 22,4 oranında arttı. Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından yayınlanan, The Global Competitiveness Report 2012 - 2013 verilerine göre, Türkiye fikri hakların korunması alanında 144 ülke arasında 86'ncı sırada yer alıyor.

Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı 2011 verilerine göre Türkiye, ulusal düzeyde patent başvurularında 17'nci, marka başvurularında 6'nci ve tasarım başvurularında 5'inci sırada bulunuyor. Ulusal düzeyde toplam sınai mülkiyet verilerine göre ise genel sıralamada 9'uncu sırada bulunan Türkiye, İngiltere, Rusya, İspanya, Brezilya gibi ülkelerin önünde yer alıyor. Bu veriler doğrultusunda 2006 yılında yüzde 21 düzeyinde olan yerli patent başvurularının toplam patent başvuruları içerisindeki oranının 2012 yılında yüzde 39'lara ulaştığını görüyoruz. Ancak, 2023'te iddialı hedefleri olan Türkiye'nin yenilikçi üretimin temel alacağı bir ekonomi için bu oranı artırması gerekiyor. Türkiye'nin 2023'te yıllık 50 bin adet yerli patent hedefi bulunuyor. Bu hedefe ulaşmak için de sınai mülkiyet sistemindeki bazı eksikliklerin giderilmesi gerekiyor. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin bilişimin gücünü arkasına alarak ekonomi alanındaki potansiyelini artırması bekleniyor.

TURGAY DURAK
KOÇ HOLDİNG CEO'SU

Koç Topluluğu, bugün itibarıyla, bir fikri haklar stratejisi ortaya koymuş ve paydaşları ile paylaşmış ilk ve tek şirketler topluluğudur. Önemli bir vizyon ortaya koyan bu faaliyet herkes tarafından takdir ve ilgiyle karşılanmıştır.

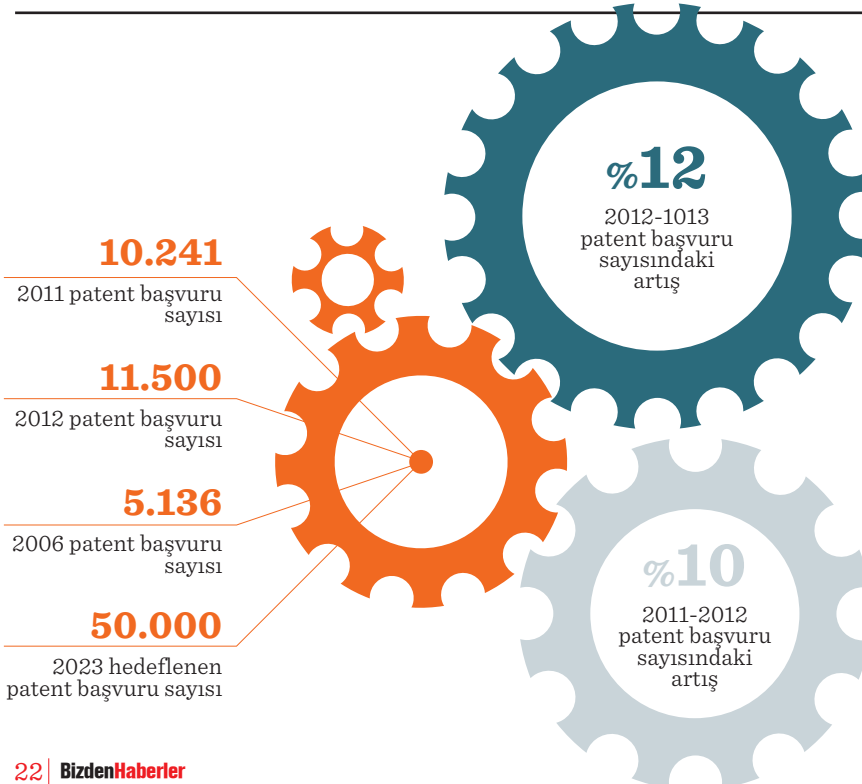
Koç Topluluğu'nun sahip olduğu fikri haklar portföyü Türkiye'nin ve faaliyet gösterdiği bölgenin en büyük fikri haklar portföyüdür. Bu portföy üretkenliğimizin bir göstergesidir.

Koç Topluluğu Türkiye'den yapılan "uluslararası patent" başvurularının 3'te 1'inden fazlasını yapmaktadır (%33). Şirketlerimiz 2012 yılında toplam 310 yeni patent başvurusu yapmıştır. Bu Türkiye'de yerli şirketler tarafından yapılan "Türkiye patent" başvurularının %7'sine karşılık gelmektedir.

Bunlarla birlikte, Koç Topluluğu, portföy yönetimi ve değerlendirme uygulamaları ile Türkiye'de fikri haklar yönetimi alanında ilklere imza atmıştır.

Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün son raporuna göre, dünya çapında elde edilen lisans gelirleri yani fikri haklar pazarı, 2009 yılında 180 milyar Dolar seviyesinde. 2009 yılında dünya beyaz eşya pazarının 126 milyar Dolar seviyesinde olduğu düşünülürse, bu rakam aslında konunun ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Türkiye'nin 2023'te Yıllık 50 Bin Adet Yerli Patent Hedefi Bulunuyor

AR-GE'YE AYRILAN PAY ARTIYOR

Ülkelerin yeni Ar-Ge oluşturma ve teknolojiler üretmek adına gayrisafi milli hasıllarından Ar-Ge ve inovasyona daha fazla pay ayırma-ları gerekiyor. Günümüzde bunu başaranlar aynı zamanda bilim ve teknolojiye fark yara-tan ülkeler olarak öne çıkıyor. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü OECD'nin dünya ülkelerinin yaptığı Ar-Ge yatırımlarının gayrisafi milli hasıladaki payını ortaya koyan raporuna göre bu oran, gelişmiş ülkeler arasında başı çeken Japonya'da yüzde 3,26, Almanya'da yüzde 2,84 ve Amerika'da yüzde 2,77 sevi-yelerinde. Ülkemizde ise bu oran 2004'te yüzde 0,52'lerdeyken, 2011'e gelindiğinde yüzde 0,85'ler seviyelerine yükseldi. Yıllara göre artan bir ivme kazanan bu oran, Türkiye'nin Ar-Ge yatırımlarına her geçen yıl daha fazla önem verdiğini gösteriyor. Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK'in 2010 Yenilik Araştırması, 2008 - 2010 yıllarını kapsayan üç yıllık dönemde, ülkemizde 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerin yüzde 51,4'ünün yenilik faaliyetinde bulunduğunu göstererek bu veriyi destekliyor. Ayrıca Türkiye, INSEAD (The Business School for the World) ve Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) tarafından hazırlanan Küresel İnovasyon Endeksi 2013'te 142 ülke arasın-da 68'inci sırada yer aldı. Geçtiğimiz yıl aynı sıralamada 74'üncü sırada yer alan Türkiye altı basamak birden yükselmiş oldu. Uluslararası bağımsız raporlar da Türkiye'nin inovasyon alanında ciddi mesafe kat ettiğini belirterek ülke potansiyelinin ciddi boyutlarda olduğunu gösteriyor.

Türkiye, patent başvurularında İngiltere, Rusya, İspanya, Brezilya gibi ülkelerin önünde yer alıyor.

ÖZEL SEKTÖR AR-GE YATIRIMLARINDA KOÇ TOPLULUĞU ÖNE ÇIKIYOR

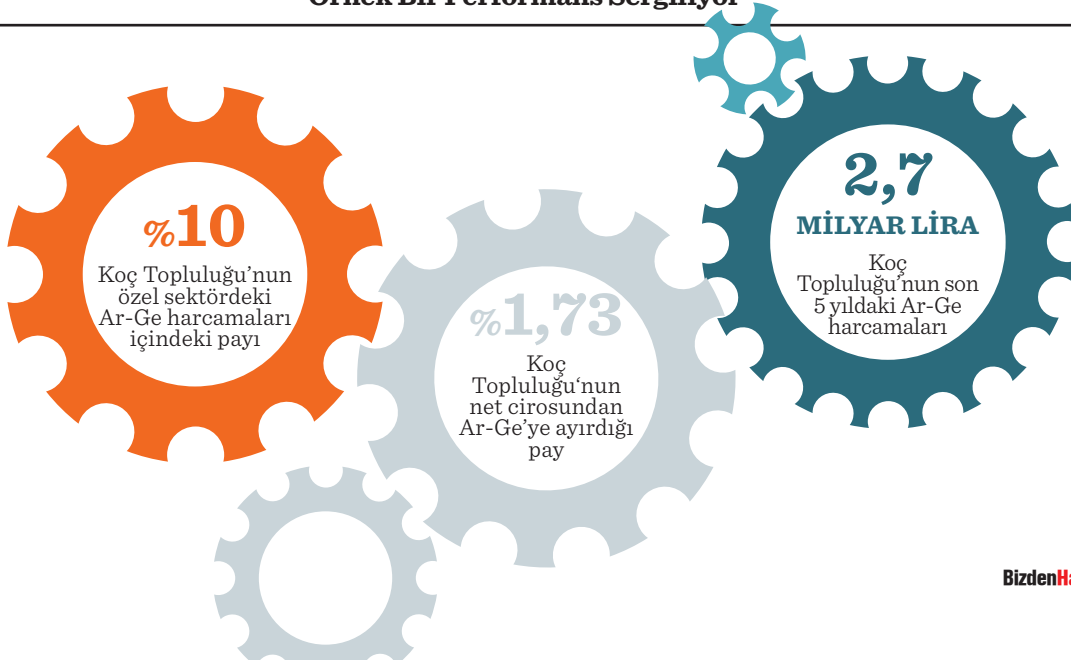
Şirketlerin büyümesinde, sektörlerinde yenilikçi yapılarıyla öne çıkmasına ve global gelişme-leri takip etmesine büyük katkı sağlayan Ar-Ge çalışmaları, Koç Topluluğu şirketlerinin en önemli gündem maddelerinden birini oluş-turuyor. Koç Fikri Haklar Yönetimi Projesi'ne de dahil olan Topluluk şirketleri önemli projeler yürütüyor. Koç Topluluğu'nun son beş yıldaki Ar-Ge harcaması 2,7 milyar lira seviyesinde ve Topluluk bünyesinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmış 14 Ar-Ge merkezi bulunuyor. Türkiye'nin orta-lama Ar-Ge harcamasının net ciroya oranı yüzde 0,9'ken Koç Topluluğu'nda bu rakam yüzde 1,73 ile uluslararası standartlara yakın seviyede. Türkiye ekonomisinin yüzde 9'unu, ihracatının yüzde 10'unu ve devletin toplam vergi gelirlerinin yüzde 9,4'ünü sağlayan Koç Topluluğu, Türkiye'deki özel sektör Ar-Ge harcamalarının da yüzde 10'unu karşılıyor.

Arçelik, Türkiye'nin uzun yıllardır patent şam-piyonu olurken, Türkiye'den yapılan uluslara-rası patent başvurularının üçte birinden fazla-

sına sahip bulunuyor. Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün en çok uluslararası patent başvu-rusuna sahip ilk 500 şirketi arasında son 3 yıldır bu listeye giren ve ilk 200'de yer alan tek Türk şirketi olmaya devam eden Arçelik, Ar-Ge ve inovatif teknoloji alanında gerçek-leştirdiği çalışmaların neticesinde birçok ilke imza atıyor. 2012'de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından düzenlenen İnovasyon Kongresi'nde de "En İnovatif Şirket" seçilen Arçelik kendi işletmesindeki Ar-Ge yapılanmasının yanı sıra, ODTÜ Teknokent'te ayrı bir birim daha açarak Ar-Ge çalışmalarının özünde yer alan üniver-site-sanayi işbirliğine de yeni bir boyut ekledi. Arçelik, ayrıca Tayvan'da kurulan Ar-Ge ofi-siyle Ar-Ge kapasitesi ve niteliğinin artırılması-na katkıda bulunuyor.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde hayata geçirilen tüm projelerde iki temel amaç mevcut; bunlardan ilki, rafinasyonda kullanılan en ileri teknolojileri geliştiren ve sahaya uygulayan bir yeteneğe ulaşmak, diğeri ise; rafinasyon sonucu elde edilen ürünlerin niteliğini arttır-mak, yeni ticari ürünleri yaratarak fark yarat-mak. Tüpraş bu hedefine ulaşmak amaçlı oluşturduğu ve tamamı yurtiçi ve yurt dışı kuruluşlarınca onaylanmış 24 adet Ar-Ge projesini yürütüyor ve projelerden elde ettiği çıktılar fikri haklar süreçleri içinde yönetiyor. Henüz dört yılı bulmayan Ar-Ge geçmişine rağmen 2'si uluslararası olmak üzere 19 adet patent başvurusu ile bir adet ulusla-rarası marka başvurusu yapan Tüpraş, bunun yanı sıra 63 adet ulusal ve uluslara-ra-sı bilimsel yayına imza attı.

Koç Topluluğu, Ar-Ge Alanındaki Çalışmalarıyla Örnek Bir Performans Sergiliyor

Üniversiteler ile de işbirliğine önem veren Tüpraş, Koç Üniversitesi'nde oluşturduğu KÜTEM (Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi) Araştırma Merkezi'nde ise, yenilenebilir enerji kaynakları üzerinde çalışmalarını yürütüyor. 2012 yılı itibarı ile Türkiye Ar-Ge liginde 9. sıraya yükselen Tüpraş, yatırımı tamamlanmak üzere olan yeni Ar-Ge Kampüsünde, AB'ye akredite laboratuvarları ve pilot tesisleri ile sadece ülke içinde değil, yakın coğrafyada da önemli bir mükemmeliyet merkezi olmayı hedefliyor.

Ar-Ge faaliyetlerine 1994 yılında başlayan Tofaş ise bugün yaklaşık 35 milyon euro değerinde test ve altyapı yatırımına sahip konuma geldi. Bunun yanı sıra lisans hakları Tofaş'a ait olan Fiorino ve Doblo'nun geliştirilmesi ve son olarak 2012 yılında pazara sunulan yeni Linea projesi, Tofaş Ar-Ge Merkezi'nin eseri niteliğini taşıyor. Avrupa Birliği destekli projelerde de yer alan Tofaş ürün geliştirme yetkinliğinin artması ve hızlandırılmasıyla ilgili 2010-2011 ve 2012 yıllarını kapsayan üç yılda 23 adedi uluslararası olan, 75 adet patent başvurusunda bulundu. Ayrıca Tofaş Ar-Ge Tofaş'ın 2012 Faaliyet Raporu'na göre kuruluşundan 2006 yılına kadar 16 projeye ilave olarak 2006-2012 yılları arasında 75 proje yürüttü ve toplamda 91 projeyi 12 farklı üniversiteyle gerçekleştirdi. 2012 yılında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen 1. Ar-Ge Merkezleri Zirvesi'nde "Üniversite Sanayi İşbirliği" alanında birincilikle ödüllendirildi.

Ford Otosan, 2014 yılında Sancaktepe'de faaliyete geçecek yeni mühendislik merkezleriyle Ar-Ge potansiyelini daha da genişletmeye hazırlanıyor. 2007 yılında TÜBİTAK Gebze tesislerinde mühendislik merkezinin açılışını yaparak Ar-Ge üssü sayısını artıran Ford Otosan, dünyaya mühendislik hizmeti ihraç ediyor. 1200'ün üzerinde mühendis test merkezleri ile birlikte yaklaşık 20 bin metre-

Ülkemizin uluslararası rekabet ortamında ön plana çıkması adına alınan patent sayıları önemli bir kriter olarak değerlendiriliyor.

kare alanda Ar-Ge faaliyetleri yürütülüyor ve bu yılın sonuna kadar toplam mühendis sayısının 1300'e, 2014 yılı sonuna kadar da 1400'e çıkarılması planlanıyor. Ford Otosan 2012 yılı cirosunun yüzde 2,63'ünü Ar-Ge'ye yatırarak Türkiye'nin 2023 özel sektör Ar-Ge harcama oranı hedeflerini 10 yıl öncesinden yakalamış durumda bulunuyor. Ford Otosan'ın 2014 yılı ortasından itibaren faaliyete geçirmeyi planladığı yeni mühendislik merkezinin 20 bin metrekare kapalı, 10 bin metrekare açık alana sahip olması, yılda 3 milyon saatlik mühendislik işi yapılmasına imkân sağlaması ve 60 milyon TL'ye mal olması bekleniyor.

Aygaz, 2005 yılından bu yana LPG, LPG'nin otagaz kullanımına ilişkin katkı maddeleri, tüp dolumu ile ilgili makina geliştirme, alternatif yakıtlar, yenilenebilir enerji kaynakları hakkında araştırmalarını sürdürüyor. Sentetik yakıtlar, yenilenebilir enerji, farklı alanlarda LPG kullanımının yaygınlaştırması ve verimlilik artırıcı otomasyon sistemleri alt başlıklarında sınıflandırılacak bu çalışmalarda Aygaz, elde ettiği birikimi katma değere dönüştürmek üzere üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla ortak projeler geliştirmek için de çalışmalar yürütüyor.

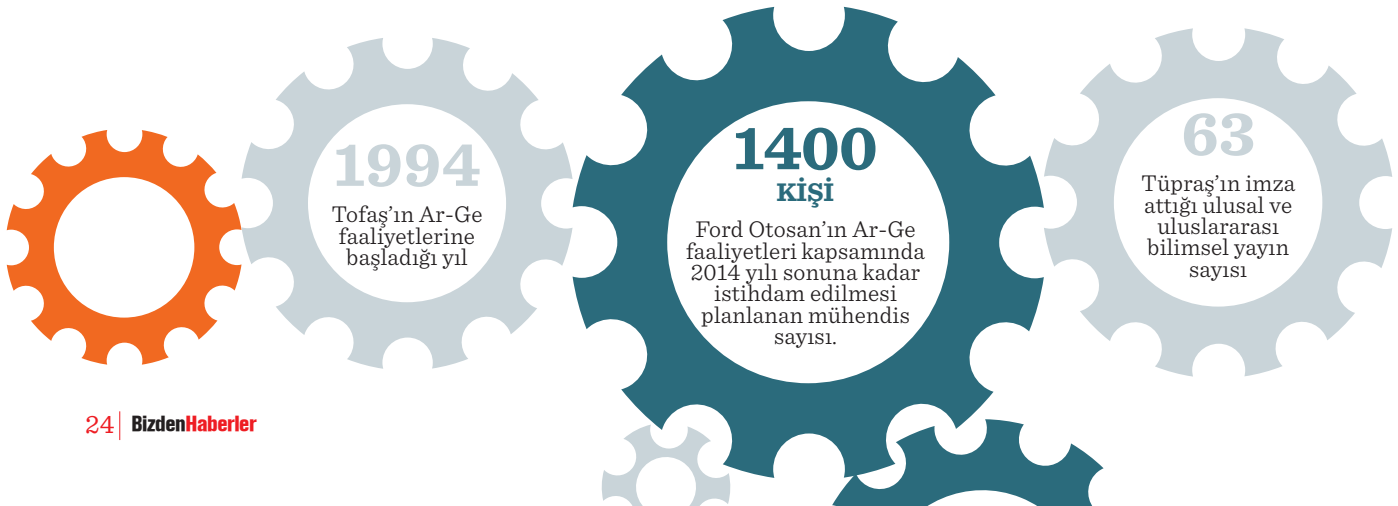
KoçSistem 2001 yılında ODTÜ Teknokent'te başladığı Ar-Ge faaliyetlerine 2008 yılında kurduğu 16'ncı Ar-Ge ve Yenilik Merkezi ile

devam ediyor. KoçSistem'in küresel pazara açılan kapısı konumundaki Ar-Ge ve Yenilik Merkezi tarafından geliştirilen Pixage, The European IT Excellence Awards tarafından "Avrupa'da Yılın Teknoloji Çözümü 2012" ödülünü aldı.

Ticari ve askeri araç üreticisi Otokar, fikri mülkiyet hakları kendisine ait ürünlerle beş kıtada 60'tan fazla ülkeye ihracat yapıyor. Şirketin Türkiye'nin ana muharebe tankı ALTAY, ilk yerli paletli zırhlı araç, ilk elektrikli otobüs gibi tamamlanmış ve devam eden birçok Ar-Ge çalışmaları bulunuyor. Otokar bilgisayar destekli tasarım uygulamalarını Türkiye'de otomotiv sanayisinde uygulayan ilk şirket konumunda bulunuyor. 2012'de cirosunun yüzde 5'ini Ar-Ge'ye ayıran şirket, bünyesinde Türkiye'nin ilk ve tek Tank Test Merkezi'ni de bulunduruyor. Elektromanyetik Uyumluluk Test Merkezi, Test Pisti ve Dinamometreli İklimlendirilmiş Test Merkezi gibi imkanları ile dünyanın en modern ve sayılı Test Merkezleri arasında yer alıyor. Bu test imkânları tüm Türk sanayisinin hizmetine de sunuluyor.

TürkTraktör teknolojiye yaptığı yatırımlarla öne çıkarken pazar araştırmaları ve analizleriyle sektörün nabzını tutuyor. 2007'den bu yana Türkiye'de faaliyet gösteren her iki traktörden biri TürkTraktör imzası taşıırken, şirket sektöründe Türkiye'nin ilk Ar-Ge merkezine de sahip bulunuyor.

Yapı Kredi, küçük ve orta ölçekli şirketlerin Ar-Ge projelerini hayata geçirebilmeleri için sermaye oluşturabilmesi ve yatırımların desteklenmesi amacıyla KOBİ Ar-Ge Paketi'ni hizmete sunuyor. Bu şekilde Yapı Kredi, KOBİ'lerin yurtiçi ve yurtdışı rekabet edebilmesini kolaylaştırarak Türk Sanayisi'ne destek veriyor. Şirket bünyesinde geliştirilen Ar-Ge projelerinin 3'ü TÜBİTAK'tan Ar-Ge teşviği alıyor. YKB ayrıca Avrupa Birliği tarafından desteklenen 1 Ar-Ge projesinin de ortağı.

Çayınız hep ilk içtiğiniz tazelikte.

— in love **Gurme** çay makinesi —

*Filter Sense teknolojisiyle çayınızın tazeliğini
iki kata kadar daha uzun süre koruyan,
Türkiye'nin ilk ve tek otomatik çay makinesi.*

Bağımsız onay kuruluşlarınca; çaydanlıkta demlenen çaya göre, Arçelik in love Gurme çay makinesi, çayı 2 katına kadar daha uzun süre taze tutabilmektedir. Bu süre çay çeşitlerinin tür ve kalitesine göre değişiklik gösterebilmektedir.

GÜÇLÜ VE GÜVENİLİR BİR PROJE: “YAPI KREDİ ÜLKEM İÇİN FONU”

Koç Holding tarafından başlatılan “Ülkem İçin Projesi” çerçevesinde hayata geçirilen “Ülkem İçin Engel Tanımıyorum” Projesi, Koç Topluluğu şirketlerinin yeni çalışmalarıyla her geçen gün daha fazla kişiye ulaşıyor. Sosyal sorumluluk alanında birçok farklı çalışmaya imza atan Yapı Kredi de “Ülkem İçin Engel Tanımıyorum” projesi çerçevesinde oluşturduğu “Ülkem İçin Fonu” ile dileyen herkesi projeye katkı vermeye davet ediyor.

İmre Tüylü: Bugüne kadar sanat ve kültür alanında gerçekleştirdiğimiz organizasyonlar ve sosyal sorumluluk projeleri ile öncü olduğumuza ve bankacılık sektörünü farklı bir noktaya taşıdığımıza inanıyoruz.

Ülkem İçin Projesi çerçevesinde 2012 yılında hayata geçirilen “Ülkem İçin Engel Tanımıyorum” Projesi engelli bireylerin sosyal yaşama kazandırılması amacıyla birçok çalışmanın hayata geçirilmesine katkı sağladı. Koç Topluluğu şirketleri de bu konu hakkında gerçekleştirdikleri bilinçlendirme çalışmalarının yanı sıra, ürün-hizmet geliştirilmesi ve fiziki şartların iyileştirilmesi konularında da dikkat çekici projeleri hayata geçirdi. Örnek olabilecek yeni uygulamaların kapılarını aralayan Ülkem İçin Engel Tanımıyorum’da Yapı Kredi de farklı bir çalışma gerçekleştirdi. Oluşturulan “Ülkem İçin Fonu”nun büyüklüğü şimdiden 12 milyon lirayı aşarken, Yapı Kredi Özel Bankacılık ve Varlık Yönetimi Pazarlama ve Ürün Yönetimi Direktörü İmre Tüylü konu hakkındaki sorularımızı yanıtladı.

Yapı Kredi’nin toplumun her kesimine fayda sağlayan sosyal sorumluluk projelerinin altına imza attığını görüyoruz. Son olarak başlattığınız “Yapı Kredi Ülkem İçin Fonu” da sosyal sorumluluk bilinci ve hassasiyetine ışık tutuyor. Projeyi tanıyabilir misiniz? Nedir Yapı Kredi Ülkem İçin Fonu?

Yapı Kredi toplumun gelişimine sadece ekonomik değil, kültürel ve sosyal alanlarda da katkı sağlamayı kendine ilke edinmiş bir banka. Bugüne kadar sanat ve kültür alanında gerçekleştirdiğimiz organizasyonlar ve sosyal sorumluluk projeleri ile öncü olduğumuza ve bankacılık sektörünü farklı bir noktaya taşıdığımıza inanıyoruz. Dolayısıyla aslında Yapı Kredi’nin genlerinde var olan bir sosyal sorumluluk bilinciyle ürün ve hizmetlerimizi şekillendiriyoruz. Hissedarımız Koç Holding’in 80. yılında hayata geçirdiği “Ülkem İçin” projesi Yapı Kredi’nin hedefleriyle örtüşen bir proje. Bu doğrultuda Yapı Kredi B Tipi Ülkem İçin Büyüme Amaçlı Değişken Fon’undan elde edilecek gelirin Ülkem İçin projelerine aktarılmasına karar verdik.

Holding bünyesinde “Engelleri Kaldırıyoruz” mesajıyla çalışmalar yürütülüyor. Yapı Kredi olarak fonun satışından elde ettiğimiz yönetim ücretinin yaklaşık yüzde 70’ini engelli dostu okulların yapımına aktaracağız. Okulların seçimi ve projelerin değerlendirilmesi ise Yapı Kredi Portföy, Yapı Kredi ve Koç Holding’den oluşan bir komite tarafından yapılıyor. Fonun satış

miktarına göre bu okulların sayısını artıracağız ve önümüzdeki dönemde “Ülkem İçin” Projeleri’nin farklı konulara eğilmesiyle yatırım fonunun da finansman sağlayacağı alanlar değişebilecek. Böylelikle farklı konulara duyarlı kişileri de projelere dâhil etmiş olacağız.

Burada farklı ve güzel olan; müşterilerimizin tasarruflarını değerlendirmek üzere cazip bir getiri potansiyeli sunan Ülkem İçin Fonu’nu aldıkları andan itibaren sosyal sorumluluk projesine katılmalarını sağlamamız ve bu katkının direkt fonun yönetim ücretinden yani tamamen bankanın gelirinden aktarılıyor olması. Dolayısıyla müşterilerimizin sosyal sorumluluk projesine katılım için ek bir ücret ödenmesi söz konusu değil. Bu da müşterinin bir yandan yatırım yapıp getiri elde ederken, diğer yandan Ülkem İçin’in uzun soluklu, güçlü ve güvenilir projelerine destek olmasına imkân veriyor.

Bu yatırım fonu sayesinde kuşkusuz hem ihtiyacı olanların hem de yatırımcıların yüzlerini güldürüyorsunuz. Ancak “Yapı Kredi Ülkem İçin Fonu” amaçlarını ve kimlere ulaştığını sizden dinleyebilir miyiz?

Ülkem İçin Fonu, belli bir alt limiti ya da kriteri olmadığı için herkesin rahatlıkla satın alabileceği bir fon olma özelliğini taşıyor. Yani 100 lira karşılığında da fon alınabiliyor. Kredi kartıyla fon alınabildiği gibi hesaptan düzenli alım talimatı da verilebiliyor. Fonu satın alan müşterilerimiz, gerçekleştirilen projeleri internet bankacılığı üzerinden adım adım takip edebiliyor. Birçok insan bir vakfa yardım yaptığında bile devamını takip etmekte zorlanır ve yapılan yardımların nasıl değerlendirildiğini öğrenmek ister. Bu fonun şeffaf yapısıyla müşterilerimiz düzenli olarak konuyla ilgili bilgilendirilecek. Hatta müşterilerimizden gelecek önerilerin bile değerlendirileceği bir yapıya dönüşebilecek.

Şu anda 12 milyon lirayı aşkın büyüklüğe ulaşan Ülkem İçin Fonu’nun ilk gelirini otizmli çocuklara ayırıyoruz. Fonun gelirini İstanbul Zeytinburnu’nda otizm rahatsızlığı olan çocuklara hizmet veren bir ilkokula aktaracağız. Bu sayede yaklaşık 120 otistik öğrencinin; 12 yıllık ilk, orta ve lise eğitimini tamamlayacağı bu özel merkezin fiziki koşullarını iyileştireceğiz.

Bugüne kadar sanat ve kültür alanında gerçekleştirdiğimiz organizasyonlar ve sosyal sorumluluk projeleriyle öncü olduğumuza ve bankacılık sektörünü farklı bir noktaya taşıdığımıza inanıyoruz.

Yapı Kredi B Tipi Ülkem İçin Büyüme Amaçlı Değişken Fon’un özelliklerinden bahsedebilir misiniz? Yatırımcıya sağladığı avantajlar neler?

Yapı Kredi B Tipi Ülkem İçin Büyüme Amaçlı Değişken Fon, değişen piyasa koşullarına uyum sağlayan yapısıyla yatırımcılarına cazip getiri fırsatları yaratıyor. Fon portföyü, ağırlıklı olarak sabit getirili menkul kıymetlere; bunun yanı sıra esnek yönetim anlayışıyla hisse senedi piyasalarına da yatırım yapıyor. Müşterilerimizin fon portföylerini çeşitlendirmelerinin yanı sıra, fonun en büyük özelliği müşterilere getirilerinden ödün vermeden projelere destek olma fırsatının sunulması. Başka bir deyişle müşterinin “Ben getiri potansiyeli olan bir ürüne yatırım yaparken, aynı anda ekstra para ödemeden bir sosyal

sorumluluk projesine katkıda bulunuyorum, bunun için tüm prosedürleri benim adıma bankam yürütüyor ve ben hem kazanıyorum, hem de faydalı oluyorum” diye düşünmesini sağlaması. Müşteri fonda ne kadar uzun süre kalırsa, projelere desteği de o kadar çok artıyor.

Fonun alım satım işlemleri de oldukça kolay. Yatırımcılar tüm Yapı Kredi şubelerinden, 444 0 444 Yapı Kredi Telefon Bankacılığından ya da Yapı Kredi İnternet Şubesi’ne giriş yaparak fon alım satım işlemlerini gerçekleştirebiliyorlar. Yatırımcılar ayrıca destek verilen okul bilgilerinin de ekleneceği www.ulkemicinfonu.com adresinden fona dair detaylı bilgiye ulaşabilir, destek olunan projelerin gelişimini düzenli olarak takip edebilirler. Ülkem İçin Fonu’nu almak suretiyle yapılacak bağış tutarı şeffaf bir şekilde fonu alan yatırımcılarla paylaşıyor. Fonun süresiz olması nedeniyle bağış programının sürekliliği hedefleniyor.

Projeye olan ilgi ve yatırımcılardan aldığınız geri dönüş hakkında neler söylemek istersiniz?

Müşterilerimizden Ülkem İçin Fonu’na gelen talep, projeye başlarken önümüze koyduğumuz hedef ve tahminlere çok daha çabuk ulaşacağımızı gösteriyor. Müşterilerimiz, şu ana kadar yaptıkları 12 milyon lirayı aşkın yatırımla çok önemli bir misyona hizmet etmiş oldular.

Binlerce engelli ve ihtiyaç sahibi mutlu etmek size neler hissettiriyor? Sizce ülkemizde engellilere ve ihtiyaç sahiplerine gereken önem veriliyor mu?

Yapı Kredi olarak böylesine güzel bir amaca hizmet eden bir sosyal sorumluluk üstlenmekten dolayı çok mutluyuz. Bugünkü tabloya baktığımızda ne yazık ki engelli bireylerin dış mekânlardan ve hizmetlerden yardım almadan faydalanamadıklarını görüyoruz. Fiziki kısıtlamalar nedeniyle eğitim ve çalışma hayatları da oldukça güçleşiyor. Biz, engellilere erişim hakları tanınmasının sadece kanuni bir yükümlülük değil, bireysel ve kurumsal bir sorumluluk olduğuna inanıyoruz. Çözümün bir parçası olmayı, üzerimize düşeni yapmayı sürdürüyoruz. Bu çalışmaların örnek teşkil etmesini ve engellilerin hayat kalitesini yükseltmeye yönelik projelerin sayısının artmasını umuyoruz.

**12
MİLYON LİRA**

ÜLKEM İÇİN FON’UNUN ULAŞTIĞI
BÜYÜKLÜK

120

FON KAPSAMINDA İLK AŞAMADA
ULAŞILACAK OTİSTİK ÖĞRENCİ SAYISI

12 YIL

ÇOCUKLAR BU SÜREDE İLK, ORTA VE
LİSE EĞİTİMİNİ
TAMAMLAYABİLECEKLER.

%70

FONUN SATIŞINDAN ELDE EDİLEN
YÖNETİM ÜCRETİNDEN ENGELLİ DOSTU
OKULLARIN YAPIMINA AKTARILAN
MİKTAR.

ARÇELİK A.Ş.'NİN AÇTIĞI LABORATUVAR SAYISI 8'E ÇIKTI

Koç Holding'in eğitime destek amaçlı başlattığı Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi (MLMM) önderliğinde Arçelik A.Ş., beyaz eşya ve elektronik sektörlerinde katma değer yaratmaya devam ediyor. Arçelik A.Ş. Laboratuvarları Projesi kapsamında açılan dört yeni laboratuvar, sanayi ile mesleki eğitimin işbirliğine örnek oluyor.

2011 yılından bu yana
altı ilde toplam sekiz
okulda Arçelik A.Ş.
Laboratuvarı kuruldu.

Arçelik A.Ş. Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Programı, Arçelik Laboratuvarları Projesi kapsamında dört yeni laboratuvar daha açtı. 2011 yılında dört okulla başlayan proje sayesinde bugün altı ilde, sekiz laboratuvarla mesleki ve teknik eğitime destek veriliyor. Trabzon Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, İzmir İTO Vakfı Süleyman Taştekin Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi ve Ankara Abidinpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde laboratuvar açılışlarını gerçekleştiren Arçelik, sekizinci laboratuvarını da Bursa Demirtaşpaşa Teknik ve Endüstri

Meslek Lisesi'nde öğrencileriyle buluşturdu. Okullar, bir laboratuvara sahip olmanın yanı sıra elektrikli ev aletleri ve teknik servis dalında yeni teknolojilere dayalı ölçü aletleri ve cihazlarla da donatıldı. Proje ilk olarak 2011-2012 eğitim yılında hayata geçmişti. Üçü İstanbul'da (Kartal, Beykoz ve Zeytinburnu); biri Diyarbakır'da olmak üzere dört okulda 226 öğrenci eğitim görmeye başlamıştı. Trabzon, İzmir, Ankara ve Bursa olmak üzere dört ilde açılan yeni laboratuvarlarla 2013 yılında 331 olan öğrenci sayısının 2014 yılında 450'ye ulaşması hedefleniyor.

PROJE, YETİŞTİRDİĞİ NİTELİKLİ İŞGÜCÜYLE ÜLKE EKONOMİSİNİN YANINDA

Arçelik A.Ş., sağladığı istihdamla ülke ekonomisine destek vermeye devam ediyor. Engelli istihdamı sayısının fazla olmasıyla sosyal politika da yön veren Arçelik, farklı kültürlerden ve eğitim sistemlerinden yetişmiş güçlü bir işgücüyle çalışıyor. Arçelik A.Ş. Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Programı, Arçelik A.Ş. Laboratuvarları Projesi sayesinde sürdürülebilir kalkınma, ulusal rekabet gücünün artırılması ve işsizlikle mücadele gibi önem taşıyan konulara

çözüm getirecek nitelik ve nicelikte işgücü yetiştirmeyi hedefliyor. Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik A.Ş. Genel Müdürü Levent Çakıroğlu projeyi, uzun vadede Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik gelişimine katkı sağlaması açısından etkin ve önemli bir çalışma olarak gördüklerini belirtiyor.

MESLEKİ EĞİTİMDE KALİTE ARTACAK

Arçelik A.Ş. Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Programı, Arçelik Laboratuvarları Projesi kapsamındaki okullarda, eğitim içeriğinin ve müfredatın güncel teknolojiye uygun olması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapıyor. Arçelik A.Ş. program kapsamında öğretmenler için de yeni teknoloji ve gelişmeleri içeren hizmet içi eğitimler düzenliyor. Proje, öğrencilerin laboratuvarlarda öğrenecekleri bilgilerle beyaz eşya (pişirici, ısıtıcı, yıkayıcı, buzdolabı) ve klima ürün gruplarında teknisyenlik yapabilecek düzeye gelmelerini hedefliyor. Arçelik, ayrıca yetkili servislerinin ihtiyaç duyduğu teknik servis elemanlarının bir bölümünü bu okullardan karşılamayı ve meslek liselerinin Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Bölümü'ndeki öğrencilerin geniş imkânlarla ve güncel teknolojilere dayalı bilgilerle eğitim almalarını sağlayarak, istihdamlarını kolaylaştırmayı amaçlıyor. Bu eğitimler sayesinde meslek liselerinden mezun olan öğrenciler, Arçelik A.Ş. bünyesinde çalışma imkânı da elde ediyor.

EĞİTİLEN ÖĞRENCİLERE ARÇELİK'TE İŞ İMKÂNİ SUNULUYOR

Proje kapsamında açılan sekiz okulda, toplam 331 öğrenci laboratuvarlardan yararlanabilecek. 52 öğretmen de, kendilerine sağlanan hizmet içi eğitimlerden yararlanarak, deneyim-

lerini yeni teknolojilere dayalı ölçü aletleri ve cihazlar üzerinden öğrencilerle paylaşma şansı bulacak. Binlerce meslek lisesi öğrencisine burs, staj ve kişisel gelişim imkânı sağlayan Koç Topluluğu, Arçelik Laboratuvarları Projesi'yle de meslek lisesi mezunlarının istihdamına katkı sağlayacak. Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik A.Ş. Genel Müdürü Levent Çakıroğlu, servislerde çalışan 5.900 teknisyenin yüzde 37'sinin meslek lisesi mezunu olduğunu vurgulayarak; "Arçelik A.Ş. Elektrikli Ev Aletleri Dalı'nda, kendi bilgi ve teknolojilerimizi paylaşarak eğittiğimiz öğrencilerimizden, mezun olan ve bizimle çalışmayı düşünenleri öncelikle değerlendirip, iş imkânı sağlamaya çalışıyoruz. 2013 yılı itibarıyla, İstanbul ve Diyarbakır'daki okullarımız ilk mezunlarını verdi. Bu öğrencilerin 26'sına yetkili servislerimizde istihdam sağladık" dedi.

"GENÇLER ÜLKENİN GELECEĞİDİR"

Trabzon Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde laboratuvarın yapım aşamasında var olan kişi-

Arçelik A.Ş.'nin 2011 yılında hayata geçirdiği program, elektrikli ev aletleri teknik servis elemanı yetiştirme alanında özel laboratuvar açılması bakımından Türkiye'de bir ilk olma özelliği taşıyor.

Proje, gençlerin eğitim ve istihdamına katkı sağlamanın yanı sıra öğretmenlere sunduğu hizmet içi eğitimlerle de eğitimin kalitesini artırıyor.

lerden biri de Trabzon Arçelik Bayisi ve Trabzon TEV Şube Başkanı Hasan Melek. Daha geniş imkânlarla proje üretebilecekleri yeni bir alan açılabilmesi için Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi kapsamında, Trabzon Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerine destek oldu. Trabzon'da Arçelik Laboratuvarı'na sahip bir okul olmasından duyduğu mutluluk ve heyecanı dile getiren Hasan Melek, "Ümit ediyorum ki, bu laboratuvarla çalışacak, başarılı olacak çok gencimiz var. Bu alanda yeni teknolojiler ve bilgilerle donanımlı öğrenciler yetişecek. Gençler ülkenin geleceğidir. Gençlere yatırım şarttır" dedi. Melek bu konu hakkındaki duygu ve düşünceleri ile şehrinde Arçelik'e olan yaklaşımı Bizden Haberler Dergisi'ne verdiği röportajda değerlendirdi.

Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik A.Ş. Genel Müdürü Levent Çakıroğlu:

"Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi, örnek gösterilebilecek bir kamu-özel sektör işbirliği projesidir."

"Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi, mesleki ve teknik eğitimin ülke ekonomisi açısından önemine dikkat çekmesi, kalifiye işgücünün yetiştirilmesine katkıda bulunarak gençleri mesleki eğitime özendirilmesi ve bu liselerde eğitim gören gençlerimizin iş gücüne kazandırılması açısından örnek gösterilebilecek bir kamu-özel sektör işbirliği projesidir. Biz de bu proje kapsamında 2011 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü işbirliğiyle, içinde bulunduğumuz beyaz eşya ve elektronik sektörlerinde katma değer yaratacak 'Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Programı – Arçelik A.Ş. Laboratuvarları Programı'nı geliştirdik. Bu program elektrikli ev aletleri teknik servis elemanı yetiştirme alanında özel laboratuvar açılması bakımından Türkiye'de bir ilk olma özelliğine sahip."

*Koç isminin
Trabzon'da büyük
bir güvenirliliği ve
saygınlığı var.*

“ARÇELİK TÜRKİYE’NİN PIRLANTASIDIR”

Koç Topluluğu’nun sosyal sorumluluk projelerine kendini adayan Trabzon Arçelik Bayisi sahibi Hasan Melek, Trabzon Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi’nde Arçelik tarafından açılan laboratuvarın oluşum aşamasında önemli bir rol üstlendi. Melek, gönülden bağlı olduğu Arçelik’i ve bölgedeki diğer faaliyetlerini anlattı.

62 yıldır iş hayatının içerisinde olan Hasan Melek, 1990 yılında Vehbi Koç’un isteğiyle başladığı Türk Eğitim Vakfı Trabzon Şube Yürütme Kurulu Başkanlığı görevini başarıyla yürütüyor. Aynı zamanda başarılı bir Ülkem için elçisi olan Hasan Melek, Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi kapsamında da eğitime destek veriyor.

Bize kendinizden ve yaptığınız işten bahseder misiniz?

62 yıldır iş hayatının içerisindeyim. Bunun 28 yılı kendi kurduğum işin başında, 32 yılı da işin içinde olmakla geçti. Daha ziyade sosyal etkinliklerle meşgul oldum. İş hayatıma elekt-

rik malzemesi ve elektrikli ev aletleriyle başladım. Daha sonra büro malzemelerini de ilave etmek suretiyle işe devam ettim. Ancak Arçelik bayiliği ağır bastı. Diğer işlerimi bıraktım ve Arçelik bayisi olarak çalışma hayatıma devam ediyorum.

Koç Topluluğu ile işbirliğinizin başlama hikâyesini bizimle paylaşabilir misiniz? Dayanıklı tüketim sektörüne nasıl girdiniz?

Koç Topluluğu ile ilk ticari tanışmam, Galata’daki Kozluca İş Merkezi’nde, Koç Satış Yeri’nden aldığım Royal Yazı Makineleri ile başladı. Sonradan Siemens’in Türkiye temsilcisi olan Koç’a bağlı Simko firmasından elektrik

malzemeleri ve yine Koç’un Beyoğlu’ndaki mağazasından G.E. buzdolabı, Beko ticari buzdolapları ve daha birçok malzeme alarak ticaretime devam ettim. Kısacası Koç firmasının imal ettiği bütün ürünleri Trabzon’da ben pazarlıyordum. Koç isminin Anadolu’da büyük bir güvenirliliği ve saygınlığı var. “Koç ne yaparsa daima iyisini yapar” deyişi yaygın. Bu bakımdan malların pazarlanmasında bir sıkıntı çekmedim. Koç Topluluğu ile çalışmaktan son derece mutluyum. Bizleri günün şartlarına göre yönlendiriyor, mağazalarımızı çağdaş mağazacılık anlayışına uygun bir şekilde yenilememize katkı sağlıyor ve personel eğitimlerine de devamlı destek veriyor.

Arçelik'in sektördeki yerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Arçelik'in bugün geldiği yeri kimse hayal edemezdi. Dün çelik eşya, gaz sobası ve merdaneli çamaşır makineleriyle işe başlayan Arçelik'in ürünleri mağazamızın bir bölümünde teşhir edilirken, bugün ürün çeşitlerinin çokluğu bakımından mağazalarımıza sığmaz oldu. Mağazalarımızı büyütmek mecburiyetinde kaldık. Arçelik kalitede dünya markaları ile yarışır hale geldi. Her müşterinin ihtiyacına cevap verecek ürün gamına sahip bir dünya markası oldu. Dolayısı ile Arçelik Türkiye'nin pırlantasıdır.

Trabzon'da Arçelik Bayisi olarak çalışma prensipleriniz neler? Başarınızın arkasında yer alan unsurların neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Sattığınız ürün ne kadar iyi olursa olsun onu gerektiği gibi teşhir edemezseniz, gerekli bilgileri müşterilerinize veremezseniz o malın satış şansını azaltmış olursunuz. Müşteri daima ilgi, güler yüz ve tatlı dil ister. Bunu müşteriye sağlayan daima kazanır. Arçelik'i Arçelik yapan; kaliteli ürün imalatı, kusursuz satış sonrası hizmet ve güçlü bir satış ağıdır.

Koç Topluluğu ile olan işbirliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

60 yıldan fazla Koç Topluluğu ile birlikte çalışmaktayım. Bundan da son derece mutluyum. Bundan sonra ki çalışmalarımızda da bu mutluluğun devam etmesini arzu etmekteyim.

Koç Topluluğu içerisinde iki farklı sosyal sorumluluk projesine destek veriyorsunuz. Uzun süredir Ülkem için Elçisi olarak çalışıyorsunuz. Yaptığınız aktiviteleri ve bu aktivitelerin size hissettirdiklerini bizimle paylaşabilir misiniz?

Eğitim ülkelerin geleceğidir. Rahmetli Vehbi Bey de gençlerin eğitimine büyük değer verirdi. Türk Eğitim Vakfı da bu amaçla kurulmuştur. Bugün bu vakıf sayesinde çalışan; fakat maddi imkândan yoksun 200 binin üzerinde gencimiz yüksek öğrenimlerini tamamlamıştır. Vehbi Koç Vakfı, topluma olan sorumluluk bilinciyle 2006 yılında "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesini de başlattı. Bu projeye gençlerin meslek liselerine olan ilgilerini artırmak ve başarılı olan gençlere iş garantisi vermek amaçlandı. Çünkü iş hayatında yetişmiş kalifiye eleman bulmakta güçlük çekiyoruz. Gelişmiş ülkelere yüzde 65-70 arasında genç, meslek liselerine yönlendirilirken bizde bu rakam yüzde 40 civarında. İnandığım bu projede dört yıl

Koç Topluluğu ile çalışmaktan son derece mutluyum. Bizleri günün şartlarına göre yönlendiriyor, mağazalarımızı çağdaş mağazacılık anlayışına uygun bir şekilde yenilememize katkı sağlıyor.

Trabzon Koçluğu yaptım. Son yıllarda rağbet o kadar artmıştı ki adayları seçmekte zorlanıyorduk. Proje çok başarılı oldu.

Trabzon Endüstri Meslek Lisesi'nde "Elektronik Ev Aletleri Bölümü"nü yenilemek için bir proje geliştirdiniz. Koç Topluluğu'nun Meslek Lisesi Memleket Meselesi projesinde yer alma sürecinizden ve bu kapsamda yaptığınız çalışmalarından bahsedebilir misiniz?

Trabzon'da mahalli gazetelerin birinde Endüstri Meslek Liseleri ile ilgili bir haber çıkmıştı. Haber şöyleydi; "Meslek liseli gençler dar ve kısıtlı imkânlarla 4 KW'lık enerji kullanarak, güneş enerjisiyle çalışan bir ev maketi yaptı." Haber dikkatimi çekti. Okul müdürüne telefon ettim ve ziyaretlerine gittim. Maketi gördüm, çok mutlu oldum. Okul müdürü Orhan Genç'i tebrik ettim. "Hocam gençler bunu hangi laboratuvarı yaptılar, bir de orayı görelim" dedim. Laboratuvara gittik. Laboratuvarı gördükten sonra gençleri daha çok takdir ettim. Çok kötü bir ortamda, modası geçmiş kırk dökük cihazlarla bu çocukların mucize gerçekleştirdiklerine kanaat getirdim. Müdür beyden bu konuyla ilgili bir rapor rica ettim. O da "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesinden bahsetti. Ben de bu rapora ilaveten bir yazı yazarak, Arçelik Genel Müdürü Sayın Levent Çakıroğlu'na gönderdim. Çok kısa zamanda beklediğimiz olumlu cevap geldi. Kısa süre sonra da ekip gelerek 21. yüzyıla yakışan modern, çağdaş bir laboratuvar hazırladı ve gençlerin hizmetine sundu. Bir defa daha Sayın Genel Müdür Levent Çakıroğlu'na ve emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür ve şükranlarımı sunmak isterim.

Sizce bu proje özelde Trabzon gençlerinin eğitimine genelde de Türkiye'deki tüm gençlerin eğitimine neler katacak?

Gençlerimizin görgü ve bilgilerini artırmak için bu tür yatırımların yapılması gerekir. Bir Japonya seyahatimde, Japon mucizelerinin altında yatan gerçekleri öğrenmek için rehberimize sorduk. Rehber şöyle dedi; "Burada fabrikalar, AR-GE'ye büyük yatırım yaparlar. Gençlere de çağında bulunurlar. Neyi hayal ediyorsanız, hayallerinizi gerçekleştirmek için buyurun ve laboratuvarlarımıza gelin, araştırmalarınızı burada yapın. Her türlü imkân emrinizdedir." İşte başarının altında yatan gerçekler bunlar. Bizde gençlerimize bu imkânları sağladığımız takdirde daha başarılı olacaklarına inanıyorum. Onun için gençlerimize sahip çıkalım, onların gelişmeleri için gerekli yatırımları yapalım. Bu aynı zamanda ülkenin geleceği için de yapılmış bir yatırım olacaktır.

Eğitime destek anlamında daha önce de çalışmalarınız oldu. TEV Trabzon Şube Yürütme Kurulu Başkanısınız. TEV'le ne gibi çalışmalar yaptınız, kısaca bahsedebilir misiniz?

Türk Eğitim Vakfı'nda görev almamı Sayın Vehbi Koç istemişti. 1990 yılında kendi iş yerimde TEV Faaliyetleri'ne başlayıp, 1992 yılında bir pasajda devam ettim. 2009 yılında da bugün faaliyet gösterdiğimiz beş katlı tarihi binada çalışmalarımızı sürdürmeye başladık. Her yıl bölgemizde; üniversitelerde okuyan maddi imkândan yoksun, çalışan gençlerimize burs vermek suretiyle onların ülkeye faydalı bireyler olmaları için çabalıyoruz. Bu kapsamda 2012 yılında da Trabzon'da 250 kişilik TEV Kız Öğrenci Yurdu'nu gençlerimizin hizmetine sunmuştuk.

Sektörle ve sosyal sorumluluk projeleriyle ilgili gelecek planlarınız neler?

Yurdumuz için eğitim projeleri bitmez.

Türkiye'de ilk opera binası 1911 yılında Trabzon'da açıldı. Tekrar Trabzon'u bu eski kültürlü günlerine kavuşturmak için bazı kurumların çalışmaları var. Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde bulunan Devlet Konservatuvarı, maalesef binasızlıktan faaliyetlerini yerine getirememekte. Yeri hazır olan konservatuvarın bütün birimlerinin faaliyete geçebilmesi için, ihtiyaç duyulan binanın yapımına gayret sarf etmekteyiz. İnşallah bir hayır-sever çıkar ve ülke için gerekli olan bu konservatuvar binasını Trabzon'a kazandırmış oluruz. Kültür ve sanattan yoksun olan toplumların gelecekle aydınlık olamaz.

TÜRKİYE'NİN ŞANAT ÖĞRETMENİ

Bugüne kadar ürettiklerinin yanı sıra yıllardır devam ettirdiği eğitmenliğiyle sanat tarihine önemli katkılar sağlayan Prof. Devrim Erbil ile Suadiye'deki müze/atölyesinde, sanat yaşamından Türkiye'deki sanat eğitimine kadar geniş bir yelpazeye yayılan konular üzerine sohbet ettik.

Türkiye'nin yaşayan en önemli sanatçılarından olan Türk resim sanatının usta ismi Devrim Erbil, resimlerinde eski İstanbul'dan vazgeçmiyor. Balıkesir'de 2000 yılında adına bir çağdaş sanat müzesi açılan Devrim Erbil, yakın zamanda İstanbul'da da kendi eserlerinden oluşan müzesini açmaya hazırlanıyor.

Sanat hayatınızın ilk dönemlerinde Bedri Rahmi, Adnan Çoker ve Sarkis gibi Türkiye'nin modern ve çağdaş sanat alanındaki önemli isimleriyle birlikte çalışmalarınız oldu. Bu kişilerle beraber çalışmanızın kendinize özgü tarzınızı yaratmadaki katkıları neydi?

Bedri Rahmi hocamdı. O dönemde hem hayatımı kazanıp hem okumak zorundaydım. Onun, 1957'de Brüksel Dünya Sergisi için hazırladığı işlerde çalıştım. Sonra kendi işlerimi de yaptım. Sarkis ve Adnan, Tülay Tura ve Altan Gürman'ın da aralarında olduğu Mavi Grup'u kurduk ve bazı sergiler açtık. Birkaç sergiden sonra herkes kendi yoluna gitti. Çağın sanatı da bunu gerektiriyordu. Ondan önce de 1959'da Soyutçu Yediler Grubu'nu kurmuş-tum. Birlikte çeşitli sergiler düzenledik. Bu bana daha sonra sanatçı örgütlerinin başında olma, sanatçı sorunlarını irdeleme imkanı verdi. Çağdaş Ressamlar Cemiyeti'nin Yönetim Kurulu'nda yer aldım. Daha sonra Plastik Sanatçılar Derneği'nin başkanı oldum.

Tuvalerinizde çok ayırt edici bir üslubunuz var. Bu anlamda Burhan Doğançay, Adnan Çoker gibi isimlerle beraber en fark edilen ressamlardan birisiniz. Bu tarzı oturtana kadar nasıl bir süreçten geçtiniz?

Bu zorlama bir şekilde olmadı. Adnan da hep aynı resmi tekrarlamak durumunda kalıyordu. Ama ben artık yeni bir İstanbul yapmak istediğimde beni bırakmıyorlardı. Bu anlayışı değiştirerek resim yapacağım diyordum. Çizgisel bir açık hava perspektifi ile Rönesans veya Mısır sanatında görülen bir perspektif var. Benimki de bu ikisini birleştiren ve planların üzerine oturan bir görünüşe sahip. Böyle yeni İstanbul'lar ve kentler yapacağım. Sadece İstanbul değil dünya kentleri de olacak; çünkü benden onları da

bekliyorlar. Ben sadece Türkiye'nin sınırları içinde kalmıyorum. Bir gün New York'tayım, bir gün Dubai'deyim, Tayvan'da, Pekin'de, Fas'ta, önümüzdeki Nisan ayında da Tataristan'da Kazan'da bir sergim var. Aynı zamanda Zürih'te, Madrid ve Lizbon'da da sergilerim olacak. Bütün dünyayı dolaşan bir sanatçıyım ve o yüzden her kentin insan üzerinde ayrı bir etkisi olduğunu görüyorum. Kentlerin kimlikleri de beni etkiliyor. Bu etkileri yeni resimlerimde, daha evrensel olmanın gereği olarak yansıtacağım.

“Yeni bir İstanbul” dediniz ve başka kentlerin de olacağını söylediniz. İstanbul son dönemlerde ciddi bir dönüşüm sürecinde. Yeni resimlerinizde içerik ve biçim uyumu nasıl olacak? “Yeni İstanbul”u nasıl yorumlayacaksınız?

“Yeni İstanbul”u yansıtmayı çok düşünmüyorum, benim resimlerimde daha çok eski İstanbul var. Ben İstanbul'un bir şilini yakalamak istiyorum. Tarihi dokusuyla, geçmiş ve

bugünkü yaşantısı ile... Kentsel dönüşüm İstanbul'u çok sıradan hale getirebilir. İstanbul'un öyle bölgeleri var ki belli bir kimliği olmadığı için İstanbul'u hissedemiyorsunuz. Her şehrin o şehirle özdeşleşmiş anıt ve eserleri vardır. Kent sadece binaların bir araya getirdiği bir kurguya, yoktan kurulan şehir Dubai bile bir kimlik kazanmış durumda. Kimliksizlik içinde bile bir kimliği yakalamak bir kent için başarıdır ve Dubai de buna bir örnektir. Venedik, Amsterdam, St. Petersburg ya da Fransa'nın belli bölgelerinde kentlerin kimliği oturmuştur. Bu şehirler şehircilik anlayışının yatay-dikay yapısı içinde belirli düşüncelerle oluşmuş kentlerdir. O yüzden İstanbul'un oturmuş bir kimliği var, bunu veren de tarihi yapılarıdır. Bu da bir kent için bir şanstır. Her kent bu kadar şanslı olmuyor. Amerika'nın tarihi Osmanlı'nın çöküş döneminden başlayan bir süreyi kapsıyor; ama İstanbul'un tarihinin sekiz bin yıl kadar eskiye gittiği söyleniyor. İstanbul hem belli bir gizemi içinde taşıyor hem de bugünkü görüntüsü, yılları ve müzeleri ile bence dünyanın başkentidir. Şehirlerin içindeki trafik gibi sorunlar düzenlenebilir, yeter ki o tarihi dokuyu yok etmeyelim.

SANAT VE EĞİTİMİLE GEÇEN BİR ÖMÜR

1937'de Uşak'ta dünyaya gelen Devrim Erbil çocukluğunu ve gençliğini Balıkesir'de geçirdi. Henüz Balıkesir'deyken resme eğilimi olan Erbil ilk sergisini lise yıllarında açtı. 1955'te İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü'ne girdi ve Bedri Rahmi Eyüboğlu atölyesinde eğitimini tamamladı. 1962 yılında akademide asistan olarak görev yapmaya başladı. O yıldan itibaren bir yandan akademik yaşamına bir yandan ressamlığa devam eden Devrim Erbil birçok eğitim kurumunda ve derneklerde başkanlık yaptı. Çalışmalarına halen İstanbul'da devam eden Devrim Erbil'in ulusal ve uluslararası alanda birçok ödülü bulunuyor.

Çağdaş sanatta tuval resminin yeri gün geçtikçe biraz daha azalıyor. Bu anlamda tuval resminin geleneksel bir görsel kültürün parçası haline gelmeye başladığını söylemek mümkün mü sizce? Tuval resminin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Tuval resminin bir pratikliği var. 16. yüzyıldan beri, Rönesans anlayışıyla getirilen boyut önemli. Rönesans resmi incelik, ustalık, hüner ister ve bu hüner o zamanki fresko teknikleri ve vitraylarla olacak bir şey değildi. Yunan sanatından pek çok heykel ulaşmıştır; ama resim sanatı pek yoktur. Fakat o dönemde resim anlayışının olduğunu çeşitli öykülerden ve seramikçilerin eserlerinden görürüz. Yemek odasında çanak çömlekte yemekle ilgili, yatak odasında duvarlarda erotik motifler olabilir. Seramik ustaları ünlü ressamların işlerini bir nevi reproduksiyon ederler. Ayrıca Yunan ressamı ahşap üzerine tabela tekniği ile çalışıyordu ve ahşap zamana dayanmıyordu. Daha kalıcı resim teknikleri, resmin tarihine göre çok yenidir ve Leonardo'nun birçok eseri bile

teknik sebeplerden dolayı zamana dayanamamıştır. Tuval resmi, mantık olarak yerdeki mozaikten farklı bir olay değildir. Önemli olan yaşama katılan bir olay olmasıdır. Sanat eseri gelecek kuşaklara bırakılan bir izdir. Benim hazırladığım "İstanbul'a dokunmak" isimli üç buçuk dakikalık bir filmim var ve bir Haliç resminin içine girip resmin içinde dolaşıyorsunuz. Benim sadece bir tuval ressamı olmadığı mı anlatmak için bunu yaptım. Haliyi ve dokumayı çağdaş sanatın nesnesi olarak kullanıyorum; çünkü bunların hepsi ışıkla yaşayan ve bize renk veren kültürümüzün, geleneğimizin parçaları. Her parçanın sanatın içinde kullanılabileceğini düşünüyorum. Yakında çok daha farklı şeyler yapacağım, bunları da göreceksiniz.

Sanatın gündelik yaşamın içinde olması özellikle 19. yüzyıl modern sanatının ütopyalarından biriydi. Fakat post-modernizmle sanat hayatın içine tasarım olarak girince sanat ve sanat nesneleri sıradan ticari nesnelere dönüşmeye başladı. Bu ikisi arasındaki hassas çizgi hakkında ne söylemek istersiniz?

Resim, sanatın gövdesidir. Ama ne olursa olsun, insan hayatında estetik yok olmayacaktır. Renklerin insan üzerinde fizyolojik etkileri vardır. Ne şekilde olursa olsun, insanlık yeni bir estetik hazza açık olduğu sürece bu gelişmeler olacaktır. Sanatta aslında eski yoktur. Bugün bir Mısır tapınağındaki resimle Roma sanatındaki fresko bütün insanlığı etkiliyor. Çünkü onlar insanlığın gelişimini gösteriyor. Sanata evrensel bir açıdan baktığımızda değişen çok bir şey olmadığını görüyoruz. İnsanın yaşama biçimi değişir; ama bakışındaki temel nesneler değişmiyor.

Aynı zamanda profesörsünüz ve sanatçı kimliğiniz kadar akademisyen kimliğiniz de ön planda. Bugün üniversitelerdeki sanat eğitimi nasıl görüyorsunuz?

Çağdaşlaşma ile beraber sanat eğitimi için batıya gidenler -ki Paris tek ve büyük bir merkezdi- 20.yy'ın Fransa'sına hayran oluyorlardı. Bütün akımlar orada gelişiyor. Türkiye'de sadece saray hayatını anlatan minyatürleri görmeleri ve hat sanatıyla her zaman karşılaşmaları mümkün değildi. Halk resmi ve dini resim de vardı; ama çok sınırlıydı. Avrupa'ya gidip gelen kuşak Osman Hamdi, Şeker Ahmet Paşa ve Hüseyin Seyit, Batı sanatının örneklerini, burada veremeye başlayınca akademide batı hayranlığıyla devam eden bir eğitim geleneği oluştu. Hatta Çağdaş Sanat'a bile uzaktılar. Ama empresyonizm keşke İstanbul'da doğsaydı. Çünkü bu renkli farklı kente daha çok yakıştırdı. Ben Bedri Rahmi atölyesine gittim; çünkü onun Anadolu

Devrim Erbil, eski İstanbul'u resimlerinde yaşatmaya ve anlatmaya devam ediyor.

kültürü ve evrensel sanat eserleri ile ilgili olduğunu biliyordum. Sanatın da sadece Yunan'dan Roma'dan, Rönesans'dan ve batıdan ibaret olmadığını hissediyordum. Bedri Rahmi bize bunları gösteren bir kişiydi. Belki çok teknik açıdan değil; ama sanatın evrensel bir dili olduğunu gösterdi. Yakın zamana kadar Anadolu coğrafyasının sadece iki bin yıllık geç Hitit'ten başlayan bir sanat olduğu söyleniyordu ve bugün 15 bin yıla kadar eserler Anadolu'da bulunmaya başladı. Eskiler pek araştırılmayınca batılılar büyük bir toptanlıkla bu geleneğin irdelenmesi noktasına geldiler. Avrupa'nın bağnazca geçirdiği bin yılda Anadolu'da çok farklı şeyler yaşıyordu. Bunların üzerinde duran bir eğitim evrensel bir eğitim olacaktı. Bedri Rahmi, Anadolu Halk Sanatı ve kilimlere hayranlık duyuyordu; ama

Bu toprakta aktarmacı bir sanat yaşayamazdı ve yok oldu gitti.

Bu benim sanatımdaki bir özellik değil. Gelecek yıllarda sanat eğitiminin bu coğrafyanın kültürleri üzerine daha çok eğilip daha özgün işler ve sanatçılar çıkarması gerektiğine inanıyorum.

bizim dönemimizdekiler, daha sonra benim hoca olduğum yıllarda da batı hayranlığını sürdürdüler. Bu toprakta aktarmacı bir sanat yaşayamazdı ve yok oldu gitti. Bu benim sanatımdaki bir özellik değil. Gelecek yıllarda sanat eğitiminin bu coğrafyanın kültürleri üzerine daha çok eğilip daha özgün işler ve sanatçılar çıkarması gerektiğine inanıyorum.

Balikesir'deki müzenizden ve İstanbul'da açmayı düşündüğünüz müze projenizden ve gelecekle ilgili planlarınızdan da bahsedebilir misiniz?

Balikesir Müzesi sanatçı müzesi olarak açılmış belki de ilk müzelerdendir. Benim müzem 2000 yılında Vali Utku Acun tarafından açıldı. Birkaç kez mekân değiştirdi. Sonra Balikesir Belediye Başkanı Ziyaettin Tan, en son binayı verdi ve 2002'de Ziyaettin Tan ikinci kez açılış yaptı. Ondan sonra kendisi Belediye Başkanlığı'nı bıraktı ve sonraki Belediye Başkanlığı döneminde bu bina yenilendi. En üst katı kent arşivi, diğer iki katında ve zemin katında da müze var. Müzenin durağının adı Devrim Erbil Müzesi durağı. Devrim Erbil Çağdaş Sanatlar Müzesi, Anadolu'daki ilk çağdaş sanat müzelerinden biri. Benim bu müzeyi kurmakta ilk amacım Anadolu'ya sanatın gitmesi ve kendi şehirlerini bırakıp büyük şehirlere gelen sanatçıların kentiyle bağlantı kurması. Kentlerin de sanatçılara sahip çıkmasının öne çıkarılmasıydı. Erzurum'da, Konya'da, Trabzon'da ve birçok yerde de sanatçılar olduğunu biliyorum ve

YAŞARKEN MÜZESİNE KAVUŞAN SANATÇI

Devrim Erbil Suadiye'deki atölyesini çok amaçlı bir bina olarak tasarlamış. Hem evi, hem atölyesi olan binadaki bir bölümü galeri, bir bölümünü ise müze olarak oğlu ile tasarlamış. Yakın zamanda Kadıköy'de de bir bina tutan Erbil eserlerinin bir bölümünü de oraya taşıyarak yavaş yavaş kendi müzesini oluşturuyor.

benim müzemin açılmasının da kentle sanatçı arasında bağlantının kurulması açısından önemli. Bunlar sadece İstanbul'da yoğunlaşmış bir sanat anlayışı değil ülke geneline yayılmış ve yansımış bir sanat gözüyle bakmaya imkân veriyor. Benim hocam Bedri Rahmi şunu söylerdi: "Sanat Beyoğlu'ndan Beyazıt'a gidemeyip sınırlı bir elit çevrenin içinde kaldıkça varlığından bahsedilmese de olur." Ben de bu düşüncedeyim. Sanat, düşünceleri, sevgileri, geleceği paylaşmak ve insanlığa iz bırakmak demektir ve bu yüzden paylaşılınca anlamlı olur. Balıkesir'deki müze de bu paylaşımın bir örneğiydi. Ben Uşak'ta doğdum ama Balıkesir'de ilk, orta ve lise öğrenimi gördüm, hala da orayla bağlantımı kesmedim. Müzede birçok etkinlik düzenliyorum. Sanatçının kendi kenti ile olan bağlantısını ve kişiliğini de gösterdim. Balıkesir'deki müzemde zaten benim resimlerin değil öğrencilerimin, yakınlarımin ve beni seven arkadaşlarımin da katılımıyla 200 resme yakın bir koleksiyon var. Bunu benim için olduğu kadar Balıkesir'in de bir şansı olarak görüyorum.

Müzedeki gelişimler politik havaya göre biraz değişiyor, ama ben İstanbul'da da kendi müzemi üç-dört ay sonra kuracağım. Binamız hazır, resimlerin düzenlenmesiyle o müzeyi de açıp kente armağan edeceğim. Eserlerimin de orada yaşamasını istiyorum. Çocuklara destek olacak bir vakıf da kuruyorum. Böylece yetenekli çocuklara destek olacağım. Bunlar benim gelecekle ilgili düşüncelerim.

Koç Holding gibi kültür-sanata destek vermeyi ilke edinmiş kurumlar hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Özellikle Türkiye'de devletin sanata desteğinin kısıtlı olduğunu göz önünde bulundurursak, sizce bu tarz destekler sanatın gelişmesine ne gibi katkılarda bulunuyor?

Cumhuriyetin kuruluşundan sonra sanatın korunması adına bir devlet eli gerekiyordu. Ben akademiye 1954'de geldiğimde en önemli şey devlet sergileriydi. Birkaç galeri vardı ve sergiler orada açılırdı. Devlet bu açığı kapatmak için devlet sergileri yaptı, eserler aldı. Daha sonra 1970'li yıllarda Devlet Sanatçısı unvanı kondu ve ilk Devlet Sanatçısı olanlardan biri, benim. Bu kriter de zayıflayınca o da yok oldu. Sosyalist ülkelerde devlet sergileri devletin sanatla bağlantısını düzenliyordu. Ondan sonra da Türkiye'de Özal döneminde sanat da daha özel bir kimliğe büründü. Aileler müzeler açtılar. Sabancı, Eczacıbaşı Aileleri'nin sanata büyük katkılar oldu. Pera'da modern sanatların ve müzelerin kurulması aşamaları gelişti. Koç Ailesi ile de güzel sanat dostluklarımız oldu. Gölcük'te kültür sanat merkezi kurdular. Orada da ilk sergiyi ben açtım. Ali Koç o dönemde atölyeme ziyaretler gerçekleştirdi, ekibimi tanıdı. Türkiye'de ailelerin sanata desteği Rönesans gibi bir dönemi oluşturacak.

Önümüzdeki dönemde Devrim Erbil Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin kuruluşunun da özel sektör desteğiyle hayata geçirilmesi planlanıyor. Birçok kuruluşun danışmanlığını yaptım, Türkiye'de birçok kenti tanıdım. Kendimi Türkiye'nin bir sanat öğretmeni gibi görüyorum. Türkiye'de özel kuruluşlar sanata destek verdiğçe bir saygınlık kazanıyorlar. Genç sanatçılar üzerinde daha çok durulması gerektiğini düşünüyorum. Batı'da müzeler genç sanatçılardan eserler alıyor. Onlara yaşama şansı vermek lazım. Sanatın desteklendiğçe daha da güzel yerlere gideceğine inanıyorum, çünkü bu topraklarda yetişmiş kuşakların güzel işler yapacağını Akademi'de 50 yıl hocalık yapmış biri olarak görüyorum ve buna inanıyorum. Türk insanının genetik kültürel değerlerinin çok özel olduğunu, Anadolu Uygarlığı'ndan esinlenecek çok şeyimiz olduğunu ve tüm bu topraklardan geçen uygarlıklardan Türk insanının çok şey öğrendiğini düşünüyorum.

Sanatçıların günümüzde kendi içinde örgütlenmeleri hakkında neler düşünüyorsunuz? Günümüzde sanatçıların biraz daha tek başına yol almasını nasıl yorumluyorsunuz?

Sanatçının yapısını ister istemez daha narsist eğilimler, daha bencil bir karakter oluşturuyor. Herkes ne kadar "o sanatçı böyle değil" dese de, "ben bunu yapıyorum" demeyen, içinde ateş olmayan, gücü hissetmeyen insan sanat yapamaz. Sanatçı bu gücü hissettiği zaman da o gücün etkisinde kalarak daha bencil olmaya başlar. Bu bencillik sanat örgütlerinin gelişmesini engelleyen en önemli unsur. Bir sergide hiç kimserin dikkat etmeyeceği bir detaya sanatçılar takılabilir, "onun eseri niye benim eserim değil" diyebilir. Bencil çekişmelerin başlamasıyla sanatçı örgütleri çatırdamaya başlar.

Sanatçıların sanatın gelişmesiyle ve örgütlenmesi ile ilgili yapabilecekleri sınırlı. Daha çok valilerin, belediye başkanlarının, hükümetlerin, sivil insiyatiflerin veya özel kurumların bu konuda çalışmalar yapması gerekiyor. Son dönemde sanatçının vergi mükellefi olmaması gibi güzel çalışmalar yapılıyor. Örneğin devlet eliyle müzelerin, sanatçı köylerinin kurulması çalışmaları da yapılabilir. Avrupa'da devlet çok ucuz fiyat ile sanatçılara yer temin ediyor ve sanatçılar orada çalışıyor. Bizde buna benzer uygulamaların yapılması, özellikle belediyelerin sanatçılara mekânlar ayırması ve sanata ev sahipliği yapması önemli bir katkı sağlanması anlamına gelir.

**Gönderin
Yayınlayalım**

Gezi yazılarınızı ve
fotoğraflarınızı
tanlas@koc.com.tr
adresine gönderin,
yayınlayalım.

POŁONYA'DA İKİ DURAK: KRAKOV & VARŞOVA

Aygaz Kurumsal İletişim Uzmanı Asu Ege, 2. Dünya Savaşı sırasında bir insanlık dramının yaşandığı Polonya'yı Bizden Haberler Dergisi için kaleme aldı ve fotoğrafladı. Tarihi hakkında birçok kitap bulunan bölge, Asu Ege'ye göre görülmesi gereken bir Kuzey Avrupa durağı...

Bazı filmler, kitaplar, insanda öyle bir etki bırakıyor ki, o mekânlarda yürümek, havasını solumak, tarihe yıllar sonra olsa bile şahitlik etme isteği uyandırıyor. Bu filmlerin başında "Hayat Güzeldir", "Schindler'in Listesi", "Çizgili Pijamalı Çocuk" ve "Okuyucu" geliyor. Elie Wiesel'in "Gece" adlı Nobel ödüllü romanı, Viktor Frankl'tan "İnsanın Anlam Arayışı", Olga Lengyel'in "Auschwitz'in Hikayesi", Filip Muller'in "Gaz Odalarında Üç Yıl", Eva Mozes Kor'un "Doktor Mengele'nin İkizleri" kitaplarına, onlarca belgesel de eklenince, Polonya yolu görünüyor. II. Dünya Savaşı sırasında, 1,3 milyon kişinin Naziler tarafından öldürüldüğü Auschwitz toplama kampı, bu anlamda seyahat rotamı belirlerken amaç oldu. Polonya, sadece dört gün içerisinde beni tahminimin de ötesinde etkiledi.

Geçmiş 7. yüzyıla kadar uzanan Krakov, Polonya'nın en eski şehirleri arasında. Nüfusu bir milyondan az. İstanbul'dan direkt ulaşma imkânı olmadığından, Viyana aktarmalı olarak uçtuğumuz Krakov'da, İstanbullu olduğumuza öğrenen şoför, "Polonezköy güzel bir yer mi?" sorusuyla bizi güldürüyor. 14. yüzyıldan kalma otelimizde çatı katı odasına eşyaları bırakıp soluğu meydanda alıyoruz.

"Rynek Główny", Avrupa'da Orta Çağ'dan kalma en büyük meydan... Burada yürürken kendinizi tarihi bir filmin setindeymiş gibi hissediyorsunuz. Meydanda St. Mary Bazilikası, St. Adalbert Kilisesi, Town Hall Kulesi, onlarca cafe ve turistik eşyalar satan dükkânlar bulunuyor. Meydanın çevresini, çoğunu kadınların sürdüğü faytonlarla turlamak da mümkün.

OSCAR SCHINDLER'İN İZİNDE

Sabah yarım günlük bir şehir turuna katılıyoruz. Rehber, "Bu taraf yeni şehir" dediği zaman ben, yeni şehrin pek de yeniye benzediğini düşünürken, "150 yıllık" diyor. Eski şehirden bahsederken ise 600 yıllık yapıları kastediyor. UNESCO koruması altında olan eski şehir, Park Planty ile çevrili. Krakov, savaş zamanı Alman hükümetinin merkezi olarak kullanıldığından, tahrip edilmemiş. "Schindler'in Listesi" filminin çoğu sahnesinin çekildiği, Roman Polanski ve Helena Rubinstein gibi birçok ismin çocukluk dönemini geçirdiği Yahudi gettosu Kazimierz'i, ardından da Vistula Nehri kıyısındaki Wavel Kalesi'ni gezdikten sonra rotayı Oscar Schindler Fabrikası'na çeviriyoruz. Müzeye

dönüştürülen fabrikada, üretilen malzemelerin ve çalışma odalarının yanı sıra, kalıcı bir sergi de yer alıyor: 1939'dan 1945'e Nazi işgali atında Krakov. Ertesi sabah gideceğimiz Auschwitz'in havasını burada hissetmeye başlıyoruz.

Katedral ve kiliselerin çokluğu ile "Kuzeyin Roması" olarak adlandırılan Krakov, klasik müzik sevenleri bu mekânlarda ağırlıyor. St. Adalbert Kilisesi'ndeki konser için biletimiz var. Oldukça küçük olan kilisede, üç keman ve bir çello harikalar yaratıyor. Bir saat boyunca yılın 2013 olduğunu tamamen unutuyoruz. Konser sonrasında Polonya mutfağının meşhur "Pierogi"sinden deniyoruz. Pierogi'yi kıymalı, peynirli ya da ıspanaklı yapılan, sahanda servis edilen büyükçe mantı olarak tarif edebiliriz.

KÜLLERİNDEN DOĞAN ŞEHİR

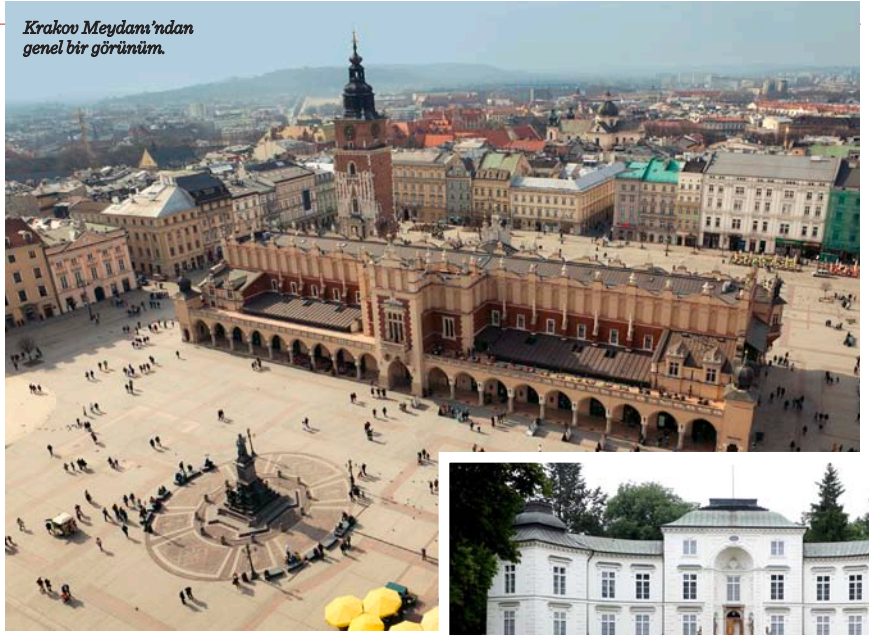
Krallık döneminde başkent ilan edilen Krakov'dan, bu unvanı kaptırdığı Varşova'ya geçiyoruz. Üç saat süren tren yolculuğu boyunca, yemyeşil bir manzara hakim. Varşova istasyonuna vardığımızda ise, bir başkent ağırlığı çıkmıyor değil. Stalin'in 1955

Asu Ege Łazienki Parkı'nda.

Krakov Meydanı'ndan genel bir görünüm.

yılında Rus işçilere yaptırdığı, Polonya'nın en yüksek gökdeleni "Kültür ve Bilim Sarayı" görünüyor. Stalin'in Polonya halkına hediyesi olan bu görkemli yapı, gece renk değiştiren ışıklarıyla kentte yön bulmak için pusulamız oluyor.

Łazienki Park ile başlıyoruz keşfe. Polonyalı besteci ve piyanist Frederic Chopin'in heykeli, bestecinin kulağına notaları fısıldayan ağacı tasvir ediyor. Bu, Alman ordusunun işgal sırasında Varşova'da yıktığı ilk heykel. Reprodüksiyonu yapılan heykelin yanında yazın her pazar günü konser veriliyor. Meraklıları, Varşova'daki Chopin Müzesini de ziyaret edebilir. Łazienki Parkı içerisinde su

Kültür ve Bilim Sarayı. (Yukarıda)

Varşova tarihi meydanı. (Aşağıda)

Polonya, popüler ve turistik Avrupa ülkelerinden farklı, görülmesi gereken bir Kuzey Avrupa durağı...

üzerindeki saray ve Myslewicki Sarayı da görülmeye değer.

AVRUPA'NIN EN BÜYÜK GETTOSU

Savaş zamanında Varşova'nın yüzde 80'i yerle bir olmuş. Sovyetler Birliği'nin de yardımıyla aslına uygun olarak sıfırdan inşa edilmiş. Mimariden etkilenmemek mümkün değil. Binalar, geniş caddelerde yeşillikler içerisinde ve çok haşmetli. Varşova'daki Yahudi gettosu, çıkan ayaklanmanın ardından Adolf Hitler'in emriyle yok edilmiş. Savaş döneminde Polonyalı Yahudilerin kamplara gönderilmeden önce tecrit edilmesi amacıyla oluşturulmuş getto alanının kavrabilmesi için, çevresinde 22 adet plaka dikili. Nazi Almanyası'nın Avrupa'da kurduğu en büyük gettoda, ayaklanmayı temsil eden devasa bir anıt ve Polonya Yahudilerinin tarihini yansıtan modern bir müze bulunuyor.

Getto ayaklanması anıtının ilginç bir tanıklığı var. 1970 yılında Federal Almanya Başbakanı Willy Brandt, bu anıtın önünde tek kelime etmeden diz çöküyor. Sessiz jestiyle övgü aldığı kadar yergilere de maruz kalan başbakan, ülkesine döndüğünde, "Kelimeler kifayetsiz kaldığında insanlar ne yapıyorsa, ben de onu yaptım" diyor. Willy Brandt, 1971 yılında Nobel Barış Ödülü'nün sahibi oluyor.

SOYKIRIM UTANCI: AUSCHWITZ

Krakov'dan Auschwitz/Birkenau kamplarının bulunduğu Oswiecim kasabası bir saat sürüyor. Otobüste, kampların özgürlüğe kavuşmasının hemen ardından Rus kameramanların çektiği görüntülerden oluşan bir belgesel izliyoruz. Ardından rehber, bizi zorlu bir deneyimin beklediğini hatırlatıyor.

Yılda 1,5 milyon kişi tarafından ziyaret edilen ve UNESCO korumasında olan toplama kampı, rehber eşliğinde toplam dört saatte geziliyor. Auschwitz'in bir nevi logosu olan meşhur "Arbeit macht frei" (Çalışmak özgürleştirir) yazan kapısının altından geçerek kampa resmen giriş yaptığımızda, anlatılanları mı dinlemeli, etrafa daha detaylı mı bakmalı, fotoğraf mı çekmeli; kararsız kalıyorum. Mekânın ağırlığına alışınca, üçünü de aynı anda yapmak ancak mümkün oluyor.

Müzeyle dönüştürülen barakalarda, yüzleşilmesi oldukça güç olan saç yığınlarını, üzerinde isimlerin yazılı olduğu bavulları, kullanılmış gaz kutularını, ayakkabıları ve sayfalar dolusu isim listelerini görüyoruz. Esirlerin kurşuna dizildiği siyah duvar önünde birçok kişi dua okuyor, çiçekler bırakıyor. Gaz odası ve fırınların olduğu

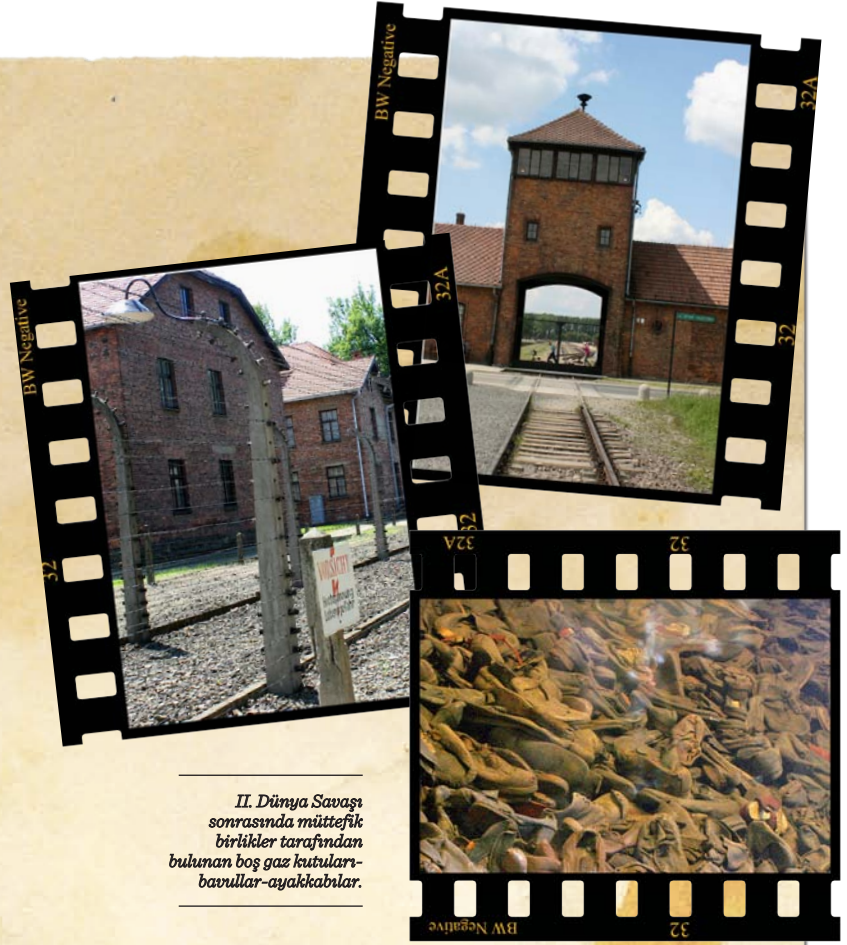
ARBEIT MACHT FREI

bölümde ve yeraltındaki işkence hücrelerinde ziyaretçilerin çok fazla kalamadığını görüyoruz.

Auschwitz, kapasite olarak Nazilere yetmemeye başladığında yakınında inşa edilen Auschwitz II Kampı (ya da diğer adıyla Birkenau) ilk kamptan çok daha geniş bir alanda kurulu. Kampta her şey o kadar "dün gibi" hissi veriyor ki, sanki her an omzunuza bir SS subayı dokunabilir. Yenilginin yaklaştığını anlayan Nazi ordusu, buradaki birçok barakayı, gaz odası ve fırınları tahrip edip yakmış, ki bunları da sanki az önce yıkılmış gibi aynen görmek mümkün. Tren raylarının, kamp içine kadar girerek son bulunduğu Birkenau kampında, yüz binlerce kişinin trenlerden inip kaderinin belirlendiği platform üzerinde biraz fazla kalmış olmalıyım ki, grubu gözden kaybettim. Nazi subaylarının, insanları sağa ve sola ayırarak verdikleri yaşam-

ölüm kararı arasındaki ince çizgi gibi duran bu platform, gaz odası, tuvaletler ve barakalardaki koşullar, çok değil 70 yıl önce bu topraklarda insanlığın ölmüş olduğunun somut kanıtları.

İspanyol filozof George Satayana'nın sözü bir barakanın girişinde asılı duruyor: "Tarihi hatırlamayanlar, onu tekrar yaşamaya mahkûmdur." Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden getirilen bir milyondan fazla insanın son durağı olan Auschwitz'ten ayrılırken, geriye dönüp baktığınızda, ister istemez "İnsan, insana bunu nasıl yapar?" diye soruyorsunuz ve kampın rehberlerinin tekrar tekrar vurguladığı, böylesi büyük çaplı organize bir vahşetin, bir daha yaşanmayacağına garantisinin olmadığı düşüncesi ni hazmetmeye çalışıyorsunuz. Auschwitz herkesin, özellikle de gençlerin mutlaka görmesi, hissetmesi ve üzerinde düşünmesi gereken bir yer.

ENGELLERİ KALDIRMAK ELİMİZDE!

Koç Topluluğu çalışanları ve bayileri olarak,
ülkemiz nüfusunun %12'sini oluşturan
engelli bireyleri hayatın içinde daha fazla görmek için
engelleri kaldırmaya devam ediyoruz.

ÜLKEM İÇİN!
ENGEL TANIMİYORUM!
ulkemicin.com.tr

Yekta Kopan'ın kültür sanat dünyasına sunduğu emek ve birikim yıllara dayanıyor. Kopan'ı kitaplarının yanı sıra sesiyle ve sunuculuğuyla da tanıyoruz.

YEKTA KOPAN: “AİLEDEN KAYNAKLANAN BİR AİDİYETE İNANMIYORUM”

Farklı yönleriyle tanıdığımız Yekta Kopan son romanı Aile Çay Bahçesi ile okurlarının karşısına çıktı. Divan İstanbul Oteli'nin nostaljik havasında bir araya geldiğimiz Kopan'la sunuculuk ve yazarlık serüveni ile seslendirme alanındaki başarılarını konuştuk.

Yekta Kopan'ın kültür sanat dünyasına sunduğu emek ve birikim yıllara dayanıyor. Çoğumuzun seslendirmeci kimliği veya televizyonda gerçekleştirdiği kültür-sanat programlarıyla tanıdığı Yekta Kopan aslında ödüllü bir yazar. Kopan, yeni kitabı Aile Çay Bahçesi'nde, iki kız kardeşin hesaplaşmaları üzerinden kentli ve orta sınıf aile yapısını sorguluyor. Aile içinde kalan sırların, yalanın, aldatmacanın izini sürüyor. Bunların insan ruhunda açtığı yaralara dair sorular soruyor. Kadın karakterler üzerinden, aile içi şiddetin yalnızca fiziksel olmayabileceğini hatırlatıyor. Üçüncü sayfa haberlerine konu olamayan, üstü örtülü şiddet üzerine düşünmeye çağırıyor. Ama daha önemlisi kendi deyimiyle “Cevaplar aramak yerine, sorular sormaya cesaret eden” Müzeyyen'in rehberliğinde, kendi sorularımızı sormamızı sağlıyor. Biz de Kopan'la bugüne kadar olan çalışmalarını ve yeni kitabı üzerine keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

Gece Gündüz programıyla özdeşleşen bir isimsiniz. Yıllar boyunca kültür sanatın ve güncel haberlerinin içinde oldunuz. Bugünlerde Gece Gündüz serüveni bitti ama başka işlerle devam edeceksiniz. Kültür sanatın nabzını tutmak neler öğretti, geriye dönüp bakınca bu yılları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Açıkçası bu yıllar dediğiniz, hayatımın toplamı. Kendimi bildim bileli, kültür sanat dünyasının takipçisi, ilgisi, araştırmacıyım. Belli bir nok-

Yekta Kopan Kimdir?

Sesi Jim Carrey, Michael J. Fox, çizgi film karakteri Sylvester ve Buz Devri animasyon karakteri Sid'le özdeşleşmiş bir seslendirmeci olan Yekta Kopan, yakın zamana kadar Gece Gündüz programının sunuculuğunu yaptı.

Yekta Kopan'ın ilk kitabı Fildişi Karası 2000 yılında yayımlandı. Bunu Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri, Yedi Derste Vicdan Muhasebesi, Kara Kedinin Gölgesi ve Karbon Kopya adlı öykü kitapları ile İçimde Kim Var adlı romanı takip etti. Bol ödüllü bir yazar olan Kopan'ın Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri, 2002 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'na değer görüldü. 2007'de yayınlanan Karbon Kopya adlı öykü kitabı, aynı yıl Dünya Kitap Ödülleri'nde “Yılın Telif Kitabı” ödülünü aldı. Kasım 2009'da yayımlanan Bir de Baktım Yoksun adlı öykü kitabı ise hem Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne hem de Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer görüldü.

tadan sonra da üreticilerinden biri oldum. Kendimi hiçbir zaman özel bir çabayla kültür sanat dünyasının nabzını tutan biri olarak görmedim. Bu zaten varoluşumun bir parçası. Bu alanda yaptığım programların da, bu varoluşun bir parçası olduğunu düşünüyorum. Bir program hazırlar ve bir sunucuyu görevlendirirsiniz, çalışır, öğrenir ve profesyonelce işini yapar. Oysa ben amatörce diyebileceğimiz bir heyecanla, hayatımın içinde olan bir alanda konuşuyorum. Şimdi bunu, dünyaya tam da benim gibi bakan biriyle, Sevin Okyay'la radyo mikrofonunda yapıyorum. Sevin Abla kadar disiplinlerarası ilişkileri rahatlıkla kuran, doğal ve bilgi dolu bir insandan öğreneceğim çok şey var.

Sunuculuk edebiyatın dışında apayrı bir iş. Edebiyat kişinin kendisiyle kalmasını gerektiriyor, sunuculuk dışı dönmesini. Ekran bir bakıma vitrin, her an görünmek demek. Bu yönüyle sunuculuğun getirdikleri neler oldu?

Hiç düşünmedim. Bir “iş” o benim için. Dediğim gibi varoluşumun uzantısı olan, mutlu olduğum alanda yaptığım bir “iş”; ama sonuçta bir iş. Oysa yazmak, hiçbir zaman “iş” olmadı ki. Elbette getirdikleri vardır yaptığım işin, işlerin. Ama götürdükleri de vardır. Görünür olmak, aynı zamanda her tür etkiye tepkiye açık olmak demektir. Kimi zaman zor omuzlanacak yükler getirir. Üstelik edebiyat camiasının da, okurun da sevmeyişi bir şeydir görünürlük. Kızlar size, acıtmak ister-

ler, dışlamak isterler. Ama bildiğim gibi devam ederim ben. Şimdi siz bu soruyu sorunca, getirdiklerinden çok götördükleri takıldı aklıma açıkçası.

Bir de seslendirme sanatçısıdır. Pek çokları sizi sadece sesinizle tanıyor. İnsanın sesinin ünlü olması diye bir şey var. Seslendirmedeki başarı için herhalde bir tek mikrofonik bir sese ya da iyi bir diksiyona sahip olmak yetmiyordur, başka neler gerekiyor?

Cevabı uzun bir konu ama ben bu konudaki başarıyı sorduklarında hep aynı şeyi söylerim: "İyi bir okur olmak gerekiyor." Elinizdeki metni, izlediğiniz filmi, duyduğunuz sesi iyi "okumak". Her yönüyle anlayarak, taklit etmeden ama ana eksenden de sapmadan bir bütüne ulaşmak. Tabii işin emek yoğun kısmını saymıyorum bile. Gerçekten yoğun bir çalışma gerekiyor, fiziksel olarak yani. Ama bence, bir seslendirmeyi diğerinin önüne geçiren, düşünsel emek. Bunun da başlangıç noktasında, iyi bir okur olmak ve dünyaya kocaman gözlerle bakmayı bilmek yatıyor.

Farklı alanlardaki başarılar içinde sizin için en biricik olan hangisi?

Vazgeçemeyeceğiniz...

Cevap çok net: Okumak ve yazmak.

Yeni kitabınız Aile Çay Bahçesi'nden bahsedelim biraz da... Kitabınızda hep kadınlar var. Neden kadın karakterler seçtiniz?

Fikrin zihnime düşüşü iki kadının görüntüsüydü. Bu iki kadının birbiriyle ilişkisini, kim olduklarını düşünürken, onları en iyi anlayabileceğim, anlatabileceğim ortamın aile ortamı olduğuna karar verdim. Bunun üstüne aileyi düşünmeye başladım. Ailenin özellikle bu coğrafyada ve genel olarak bütün dünyada ortaya çıkışına, konumlandırılışına, ahlaki ve hukuki olarak nasıl bir yapı olduğuna baktım. Sonrasında ailenin kutsallığının ve ikiye bölünmüşlüğü'nün ceremesini ve yükünü ağırlıklı olarak kadınların çektiğini daha iyi gördüm. Kadınlara bu yükü bindirenlerden biri olarak, dili de yaratan bir erkek olarak ben en azından hesaplaşmak istedim.

Erkek yazar olarak kadının dünyasına girerken, sizin için ne değişti? Bir röportajınızda bu süreç bana çok şey öğretti diyorsunuz. Erkek egemen bir dilin dışında düşünmek mümkün mü?

Bunu öğrenmeye çalıştım. Ne kadar başarmışım bilmiyorum. Bu kadın dilinden anlatmak meselesinde bir tedirginli-

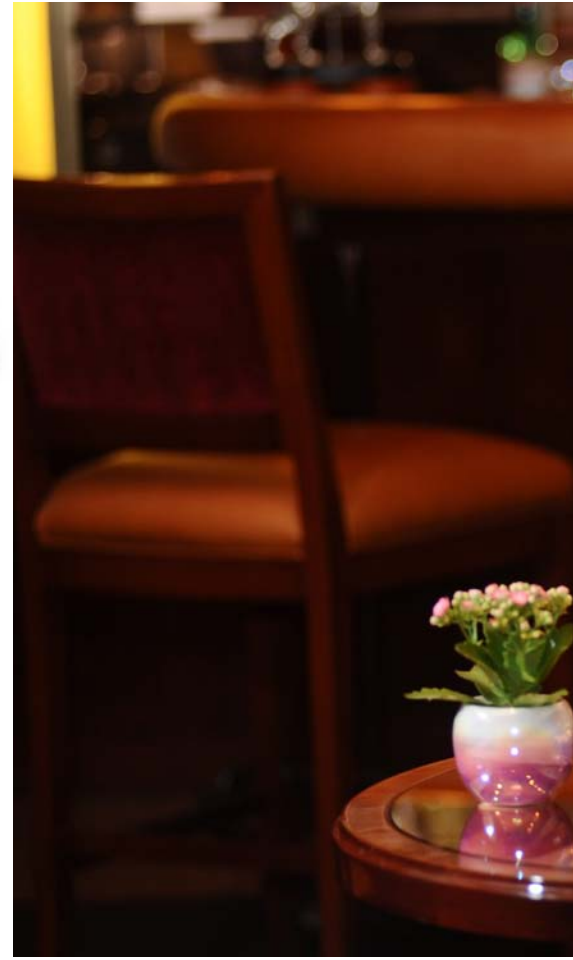

Aile Çay Bahçesi, cevaplar aramak yerine, sorular sormaya cesaret eden Müzeyyen'in ve kardeşinin hikâyesini anlatıyor. Kitap, bu yönüyle aile yaşamına farklı bir bakış açısı getirirken, kadına yüklenen misyonları da ortaya koyuyor.

ğim vardı elbette. Bunun bir gösteriye dönüşmesi çok hoşuma gitmez. Bakın nasıl da kadının zihninin içine giriyorum, oralarından hangi koridorlardan geçip gidiyorum gösterisine dönüşmesini istemem. Benim için cümlelerin olabildiğince doğal, sakın, duru, geçişgen bir şekilde ortaya çıkması önemliydi. O yüzden bir kadının dilinden yazmaktan kaynaklanan tedirginliği atmak için öncelikle şunu düşündüm, bir kadın ya da erkek olması önemli değildi karakterimin, bir insan olması önemliydi. Öncelikle, "İnsanın bu romanın içindeki olay örgüsündeki meselelerle değil, bütün dünyayla, bu şiddet ve nefret dolu, ötekileştiren dilin dışında düşünmesi mümkün mü?" sorusuna yoğunlaşmaya çalıştım. Müzeyyen'in dilini de öncelikle bir insan olarak kurmaya çalıştım, ama bir yandan da bazı durumlarla, olaylarla ve nesnelerle ilişkilerde kadının düşüncelerinin, sözlerinin peşinde koşmam gerekti. O da benim için bir öğrencilik süreciydi.

Müzeyyen'in baştan itibaren ironik, bir yandan da sert ve öfkeli bir dili var. Bir noktadan sonra, kardeşi Çiğdem'i de tanımaya başlıyoruz onun gözünden. Çiğdem'in ne yaşadığını da anlıyoruz, hatta babanın bile ne yaşadığını anlıyoruz.

Hatta Hayriye Hanım'ın tarafını da biraz görürüz. Annesinin tarafını da görürüz. Müzeyyen'in dili, biz kentli ve orta sınıftan insanlar için yabancı bir dil değil. Biz de öfkeliyiz. Bu kitaptaki olaylardan farklı da olsa dünyayla ilişkimiz de öfkeli. Öfkeden kaçabilmek için sığındığımız limanlar aynı. O yüzden çok yabancı gelmiyor Müzeyyen bize. Belki de Müzeyyen'in bakışından bile olsa o karakterleri anlayabilmemizin nedeni bu yakınlık. Ancak geçenlerde şöyle bir cümle kurarken yakaladım kendimi: "Müzeyyen bence zaten boş yere öfkeleniyor, ortada doğru düzgün öfkelenecek bir şey bile yok!"

Kitapların çok gezece olup kendilerine güvenmesindense, biraz sessizliğe sığınıp okurun zihnine güvenmesini istiyorum.

Kendi roman karakterini eleştiren romancı!

Evet! Aslında Müzeyyen'in öfkesi çok şımarık bir öfke. Dışarıdan baktığımızda orta üst sınıf, gelir düzeyi de fena olmayan bir aile, çoğu ailede yaşanabilecek aldatma ve yalan yaşıyor. Kol kırılır yen içinde kalır denilerek konu kapatılıyor. Son derece bildik ve sıradan. Dolayısıyla Müzeyyen'in, babasına, kız kardeşine ve bütün dünyaya olan öfkesi biraz da şımarıkça bir öfke. Ama sorun tam da bu işte, bunu normal saymak, ne var ki para derdin yok, o yok bu yok demek...

Trajedi yok.

Trajedi yok! Hayır! Bence ortada tam da bir trajedi var. Bu trajedi bizim aile dedğimiz kurumla yaşadığımız trajedi. Bu trajedi bizim trajedi kavramını küçültüp cebimizde taşımaya başladığımız anın trajedisidir. Evet Müzeyyen'in şımarıklığı var ve bizim gösteremediğimiz bir şımarıklık o. Eğer bu bir şımarıklıksa. Oysa bu bir

Yazarken yaptığım şeyin büyüüne kapılmak istemem

Bazen bir satır yazarsın ve çok hoşuna gider. Bir bölümü tamamlarsın ve o gece gerçekten iyi uyuursun, çünkü uykusuz gecelerle geçer romanın o süreci. Kendimi iyi hissetmemek için hep bir çaba harcarım. Bu belki benim hayatla kurduğum tedirgin ilişkiden kaynaklanıyordu. Dolayısıyla eğer gerçekten Aile Çay Bahçesi'nin yazım sürecinde kendimi iyi hissettiğim anlar olduysa kendimi frenlemişimdir. Ama şunu söyleyebilirim, Kediler Güzel Uyanır'daki iyice patlama anlarına, zamanın daraldığı anlara odaklanmanın bende iyice kısılma, küçülme, daralma, bütün hikâyeyi ve meseleyi küçük dar koridorlara sıkıştırma ihtiyacı doğurduğunu biliyorum.

cesaret! Şundan çok eminim, Müzeyyen aslında cevaplar aramıyor. Bu, romanı kurarken de kafamda hep olan bir şeydi: "Cevaplar aramak değil, sorular sormaya cesaret edebilmek." Sabahları evine gazete giren, kızarmış ekmeklerle kahvaltı yapan ailelerimizin, neredeyse reklam filmi karesi gibi yaşayan ve reklam filmi kareleriyle de öyle yaşaması kendilerine vaad edilen ailelerimizin üçüncü sayfalarında okudukları haberler ne kadar acı verici, tuhaf ve uzaktır onlara. Bu uzak meselesi yıllardır çok kafamı kurcalar. Bu haberler okunur ve denir ki, "Bak görüyor musun, neler yaşıyor... Bizde yok!" Oysa birazcık konunun uzmanı sosyologlara danıştığımızda aile içi şiddetin bu ailelerde farklı maskeler altında daha yoğun bir biçimde yaşandığını öğreniyoruz. Psikolojik şiddet, ekonomik şiddet, yalnızlaştırma, sessizleştirme... Bunların hiçbirini tabii ki bir gazete haberi olmayacaktır. Oysa sıradan değil şiddetin hiçbir türü. Bu kitabı okuyanların çoğunun evinde baba anneye yalan söyledi, anne çocuklara yalan söyledi, babaya çocukları korumak için yalan söyledi. En azından yalan söylendi.

İki kız kardeş üzerinden aile ve kutsallığı sorguluyorsunuz... Bir yandan başka bir dostluk var hikâyenin içinde, kan bağıının olmadığı. Aidiyet duygusunun kan bağıyla ilişkisi var mı?

Bu tam da sorulmasını istediğim bir durumdu. Aslında bu konuda da dürüst değiliz. Evet ailelerimiz vardır, aile içinde çok sevdiğimiz insanlar vardır, dönem dönem çok iyi anlaştığımız kuzenlerimiz vardır, beraber okullara gittiğimiz, ama kavga da ettiğimiz... Bu bir öyle bir böyle halini huzurlu bir şekilde yaşayamayız. Neden? Çünkü orada yazılı olmayan bir anlaşma vardır. O senin ailendir. "O senin kardeşin", "Kızın", "O senin abin" denir. Oysa yazılı anlaşma olmayan bir başka ilişki de, senin seçtiğin eşin, arkadaşın, sevgilin, kendi yeni çevren... Bunlarla ilişkisinde çok daha dürüst olursun. Kavga edersin, bir daha ömür boyu görüşmezsin, boşanırsın, bir daha evlenirsin, sevişirsin, sevişmezsin. Onlarla sevgi dolu bir şey yaşadığında gerçekten sevgi doludur. Aldattığında ne güzel kavga edersin. Dürüstçe... Duygularını söyleyerek. Dolayısıyla aileden kaynaklanan bir aidiyete inanmıyorum.

KIŞA SAĞLIKLI BAŞLAMAMANIN PÜF NOKTASI: DENGELİ BESLENME

Havaların soğumasıyla beraber bedenimiz kaçınılmaz bir değişimin içine giriyor. Amerikan Hastanesi Beslenme ve Diyet Bölümü Uzmanı Diyetisyen Tuğçe Aytulu, vücudumuzu bu geçişe hazırlamak ve kışın keyfini sürmek için dengeli ve yeterli beslenmenin önemine dikkat çekiyor.

Güneşin etkisini yitirdiği, yeni ve soğuk bir mevsime hazırlık, bizler gibi vücudumuzu da oldukça zorluyor. Özellikle enfeksiyon ile bağışıklık sistemi ilişkileri düşünüldüğünde; artan metabolik hız karşılık, hücrelerin ihtiyacı olan enerjiyi doğru kaynaklardan alması büyük önem taşıyor. Diyetisyen Tuğçe Aytulu, vücudumuzu koruma altına alıp, daha da güçlendirmenin en etkili yolunu,

her yaş grubu için yeterli ve dengeli beslenme olarak açıklıyor.

KIŞ MENÜSÜNDE BAŞROL, C VİTAMİNİ

Diyetisyen Tuğçe Aytulu, “Dengeli beslenme, gün içerisinde her besin grubundan yeterli miktarda almakla sağlanır” diyor. Protein, karbonhidrat ve yağın içinde

bulunduğu sağlıklı bir beslenme düzeni ile ihtiyacımız olan vitamin ve minerallerin vücuda girebileceğinin de altını çiziyor. Diyetisyen Aytulu, A ve C vitaminlerini antioksidan vitaminler olarak beslenmede ön plana çıkarırken, bu vitaminlerin hastalıklara karşı dirençli olmamıza destek verdiğini sözlerine ekliyor. Diyetisyen Tuğçe Aytulu, A ve C vitamininden zengin besinleri

turunçgiller, havuç, brokoli, kabak, brüksel lahanası, yeşilbiber, karnabahar, mandalina, maydanoz, roka, tere olarak sıralıyor. C vitamini kaybını önlemek adına salatalar ve meyve sularının hazırlandıktan kısa bir süre sonra tüketilmesini öneren Diyetisyen Aytulu, "Ayrıca çay ve kahve yerine bitki çayları tercih edilebilir. Meyve ve sebzeler tüketilirken belirli gıdalardan mucize beklemek yerine her renkten sebze ve meyveleri çeşitlendirerek kullanmak yerinde olur" diyor.

PROTEİNSİZ KALMAYIN

Dengeli beslenmenin bir diğer şartı da yeterli protein alımı. Doku yapımı ve onarımının vazgeçilmezi olan protein, güçlü etkileri ve enfeksiyon geçirilen dönemlerde bağışıklığa verdiği destekle de beslenmede önemli bir yer kaplıyor. Diyetisyen Tuğçe Aytulu, "Süt, yoğurt, peynir, yumurta, et, tavuk ve balık gibi gıdaların proteinden zengin olduğunu belirterek, "Kış aylarında bitkisel kaynaklardan da protein almak mümkün. Örneğin kuru fasulye, mercimek, nohut gibi kurubaklagiller iyi birer protein kaynağıdır" diyor.

DİYETTE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ ÖNEMLİ

Diyetisyen Tuğçe Aytulu'ya göre diyetekte yağın türü ve miktar da enfeksiyon hastalıklarının seyrinde önem taşıyor. Ayçiçeği, mısırözü gibi bitkisel sıvı yağların omega-6 yağ asitlerinden, deniz ürünlerinin omega-3

Amerikan Hastanesi Beslenme ve Diyet Bölümü Uzmanı Diyetisyen Tuğçe Aytulu

Sağlıklı Bir Beslenme Çantası Nasıl Hazırlanır?

Bilhassa çocuklarda bağışıklık sisteminin güçlenmesi ve gelişimin desteklenmesi adına dengeli beslenme önem taşıyor.

Diyetisyen Tuğçe Aytulu, çocukların beslenme çantasına koyulacak besinler öneriyor:

- Vitamin ve mineral ihtiyacını karşılamak için bir elma, mandalina veya bir havuç,
- Protein açısından zengin köfteli, tavuklu ve yeşillikli sandviçler,
- Ayran, süt gibi sağlıklı destekleyen içecekler,
- Enerji harcaması çok olan çocuklara kek, meyveli yoğurt gibi enerji açıklarını kapatacak tatlılar.

Çocuklarda bağışıklık sisteminin güçlenmesi ve gelişimin desteklenmesi adına dengeli beslenme büyük önem taşıyor.

yağ asitlerinden, zeytinyağı ve fındık yağının da omega-9 yağ asitleri açısından zengin olduğunu belirten Diyetisyen Aytulu, "Saydığımız bu yağ asitlerinin beslenmede dengeli olarak bulunması bağışıklık sistemi üzerinde olumlu etkiler sağlar. Ancak enerji yoğunluğu yüksek olan bu yiyecekleri bol miktarda tüketmek de ağırlık artışına neden olabilir" diyerek uyarıyor.

KIŞIN METABOLİZMAYI HIZLANDIRMANIN YOLLARI

Kış aylarında fiziksel aktivitenin azalması nedeniyle metabolizma hızı da bir miktar yavaşlıyor. Diyetisyen Tuğçe Aytulu, kahvaltı, öğle ve akşam yemeklerinin arasında tüketilen bir veya iki ara öğünün hem metabolizmayı hızlandıracığını hem de vücut kan şekerini düzene sokacağını vurguluyor. Öğünlerde besin tüketiminin dengeli olarak dağıtılmasını öneren Diyetisyen Aytulu, hareketsizliğin ve az su tüketiminin sebep olduğu kabızlık sorununun günlük hayatı olumsuz etkileyeceğini de sözlerine ekliyor.

10 ADIMDA KIŞ HAZIRLANIN

Posadan zengin olan sebze ve meyve gün içerisinde, belirli miktarlarda, mümkünse kabukları ile birlikte tüketilmeli.

Beslenmede kullanılan yağ miktarına dikkat edilmeli.

Haftada 2-3 kez kurubaklagiller tüketilmeli.

Ekmekler posa oranı oldukça yüksek olan tam buğday veya çavdar ekmeği olarak tercih edilmeli.

Gün içerisinde ortalama 2 litre su içilmeli

Çay ve kahve yerine bitki çaylarını tüketmeyi tercih edin.

Üç ana öğünü asla atlamayın.

Doku yapımı ve onarımında vazgeçilmez protein beslenmede düzeninde mutlaka yer almalı.

Güçlü bir bağışıklık sistemi ve kurumayan bir cilt için C vitamininden zengin besinler tercih edilmeli.

Barsak hareketlerinin artırılabilmesi için mutlaka fiziksel aktivite yapılmalı.

ÇOCUKLARA KİTAPLARI SEVDİRMEK

Dünya Çocuk Kitapları Haftası, her yıl Kasım ayının ikinci haftasında kutlanıyor. Bu haftanın çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırılması için hatırlatıcı bir misyonu da bulunuyor. VKV Amerikan Hastanesi Pediatri Bölümü'nden Pedagog Güzide Soyak, çocuklara bu özel alışkanlığın kazandırılması sürecinde yapılması gerekenleri anlattı.

Bir bebek hayata gözlerini açtığı ilk andan itibaren hiç bilmediği bir dünya ile karşılaşır. O anda, karşılaştığı bu yabancı gezegende yapacağı ilk şey; "keşfetmek" olacaktır. Peki, bebeğinizin bu keşif yolculuğunda rehberi neden kitaplar olmalı? VKV Amerikan Hastanesi Pediatri Bölümü'nden Pedagog Güzide Soyak'a göre öğrenme ve dil gelişiminin desteklenmesi için çocuğa kitap okuma alışkanlığının erken dönemlerden itibaren aşılanması gerekiyor; çünkü altıncı aya giren bebekler oturmaya başlamakla birlikte ellerine verilen nesnelere farklı bir açıdan ilgi gösteriyor. Bu dönemde kitaba gösterdiği ilgi, sayfalarını

çevirmekten ibaret olsa da tanıdığı nesneleri içeren kitaplar daha çok ilgisini çekiyor. Soyak'a göre, bebeğin resimlere kısa süreli bakması ve bu sırada ebeveynin bebeğiyle göz teması kurarak ya da resimlere dokunarak onların isimlerini söylemesi, bebeğin kitapla ilişki kurmasını kolaylaştırıyor. Bu esnada yapılması gerekenlerden biri de bebekle sık sık göz teması kurmak. Bu şekilde tüm oyunlarda olduğu gibi ortak dikkat oluşturmaya ve özellikle dil gelişimine yönelik oldukça faydalı bir aktivite gerçekleştirilmiş oluyor. Kitap okumanın uyku öncesinde ebeveyn ve çocuk arasındaki rutin bir paylaşım haline gelmesi, çocuğun

gelecekteki kitap okuma alışkanlığı kazanmasına da faydalı oluyor. Soyak'a göre çocuklara sunmuş olduğumuz oyuncak ve oyun alternatiflerinin onların ilgi ve alışkanlıklarının oluşturmada önemli bir faktör olduğunu unutmamamız gerekiyor. Anne ve babaların da kitap okuma alışkanlığının olması çocuklarına örnek olmaları açısından öncelik taşıyor.

BİLİŞSEL VE DİL BECERİLERİNİ GELİŞTİREN BİR AKTİVİTE

Çocuklara erken yaşta kitap okuma alışkanlığı kazandırılmasının; çocuğun ileriki dönemlerde yaratıcı düşünebilme, dili kurallarıyla

la kullanma, akıcı ve doğru konuşabilme gibi beceriler kazanmasında oldukça önemli bir rolü var. Çocuklar kitap okuma aktivitesi sırasında sadece ebeveynleri ile bağ kurmuyor; olayları sırası ile kavrama, neden sonuç ilişkisini anlama, bazen hikâyelerdeki kahramanlarla duygusal bağ kurma gibi bilişsel ve dil becerilerine yönelik birçok deneyim yaşıyorlar. Soyak, çocuğa kitap okuma alışkanlığı erken yaşta kazandırılmazsa, ileride çok daha zor alışacağını belirtiyor. En az oyuncak seçimi kadar, kitap seçmek içinde erken dönemden itibaren kitap evlerini ziyaret etmek faydalı olacağını belirten Soyak; özellikle 0-2 yaş dönemlerinde kitaplardaki resimlerin büyük ve tanıdığı nesneler olmasının ilgiyi artıracığı görüşünde. Kitabı okumaktan ziyade nesneler ile ilgili konuşmanın daha önemli olduğunu söyleyen Soyak; "Kısa ve her sayfada iki ya da üç cümleyi aşmayan hikâyeler daha sonra kitabı hatırlamasına yardımcı olacaktır. Çocuğun konuşması

Ailelere Tavsiyeler

- 0-2 yaş dönemlerinde büyük resimli kitaplar çocukların ilgisini çekecektir.
- Hikayelerin her sayfada iki-üç cümle ile sınırlandırılması, çocuğun hikayeyi hatırlamasını kolaylaştıracaktır.
- Hikayeye paralel olarak farklı oyunlar geliştirin.
- Kitap ve oyuncakların ayrı olarak muhafaza edilmesini sağlayın.
- Okul çağındaki çocuklar için ulaşılacak hızadaki kitaplıklar teşvik edici olacaktır.
- Okumaya yeni başlayan çocuklar için okuma yarışmaları bir oyun olarak fayda sağlayacaktır.

yeterli gelişmemiş olabilir. Hikâye ile ilgili sorularınıza taklitler yaparak cevap vermesini teşvik edin. Hayvan sesleri ya da duyguların ifadesi için küçük oyunlar oluşturabilirsiniz. Çocukların odalarında bütün oyuncakların bir arada olduğunu, kitapların da bunların içerisine atıldığını sıklıkla görmekteyiz. Aslında oyuncakların gruplandırıldığı köşeler yaratılması onların ilgilerini daha fazla çekecektir. Evlilik köşesinin yanında minik bir kitaplık oluşturulması ve kitapların sayısının günden güne artması ilgisini çekecektir" diyor.

YAŞA UYGUN HİKÂYELER

Çocuklar, her yaş grubunda farklı olaylardan ve farklı kişilerden etkilenir. Öğrenme sürecini genellikle model alma ve taklit etme davranışlarıyla geliştiren çocuk için yaşına uygun kitap seçimi yapmak bu sebeple oldukça büyük önem taşır.

Soyak'a göre iyi ve kötü, kazanmak ve kaybetmek gibi olumlu ve olumsuz kavramların olduğu hikâyeler çocukların gelişim sürecinde daha etkili oluyor. Ayrıca masal ya da kısa hikâyelerin seçimlerinin, çocuğun bunlara göstereceği ilgiye göre belirlenmesi de önem arz

Vehbi Koç Vakfı çocuklar için özel bir projeyi hayata geçiriyor. "Anadolu Okuyor" projesiyle her yıl bir ilin tüm ilk ve orta dereceli okullarının kitaplığına 100 temel eser içerisinden okul seviyesine göre belirlenen 20 kitaplık setler ulaştırarak; eğitim, sağlık ve kültür alanlarında toplumun gelişmesine katkı sağlıyor.

ediyor. Bazı çocuklar kahramanlık hikâyelerinden etkilenirken bazı çocuklar da günlük hayatın içerisinde karşılaşabilecek nesne ve durumların hikâyelerine ilgi gösterebiliyor. Bu nedenle Soyak, kitap seçiminin onların fikirlerini olarak yapması gerektiğini vurguluyor. Pedagog Güzide Soyak, ebeveynin kitap okumayı bir öğrenme etkinliği gibi düşünmesi ve çocuğa mesajlar verme kaygısı ile yaklaş-

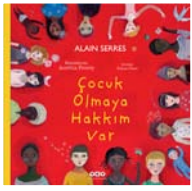
manın aktiviteyi sıkıcı hale getirebileceği konusunda uyarıyor. Zira Soyak'a göre ortak zamanların eğlenceli bir aktivite olması bu durumun tekrar için istek duymasını sağlıyor.

Okula başlama ve okuma yazmayı öğrenme, çocuklar için yetişkin dünyasına geçmek anlamına geliyor. Her şeyi okumaya çalışmak ve bunu başardığında takdir gör-

mek çocuğun okumaya ilgisini artırıyor. Okuma hızının ve kalitesinin artması, çocuğun anlama kapasitesinin de güçlenmesine yardımcı oluyor. Öğretmenlerin bu konudaki desteği, çocukların okumaya ilgisinin oluşması için çok önemli bir fırsat. Sınıflarda çocukların ulaşabilecekleri seviyede konumlanmış kitaplıklar ve onların ilgisini çekebilecek türde kitapların bulunması gerekiyor.

Soyak'a göre sadece klasikler değil; güncel hikâyeler, çizgi romanlar, karikatür ve fıkra kitapları da kitaplıklarda bulunmalı. Hatta Soyak, kitap okuma yarışmalarının bu kapsamda teşvik edici olabileceğini düşünüyor. Öğretmenlerin çocuğun ne okuyacağına karar verdiği; ancak çocukların ilgilerinin dikkate alınmadığı kitap seçimleri ile sıklıkla karşılaşıldığına da değinen Soyak; bu dönemde, kitap sergilerine ve dergilere abone olmanın da teşvik edici olabileceğini paylaşıyor. Kelime sayısının artması, çocuğun öğrendiği bilgiyi depolamasına ve geri getirmesine katkı sağlıyor. Soyak, "Çocukların bu sayede bilişsel olarak güçlendiğini, entelektüel kapasitelerinin arttığını gözlemlemek mümkün olacak" diyor.

HER YAŞTA ÇOCUĞUN ZEVLİKLE OKUYACAĞI, YAPI KREDİ YAYINLARI'NDAN ÇIKAN KİTAPLARDAN SİZİN İÇİN SEÇTİKLERİMİZ

ÇOCUK OLMAYA HAKKIM VAR

(3-8 yaş)

Yazar: Alain Serres

Alain Serres'in kaleme aldığı, Aurélie Fronty'nin olağanüstü çizimleriyle süslediği Çocuk Olmaya Hakkım Var, çoğu zaman önemsemediğimiz, görmezden geldiğimiz ve kulak tıkadığımız bir soruna, "çocuk hakları" sorununa yine çocukların gözünden ve dilinden yaklaşan bir kitap.

ANNEMİN ÇANTASI

(5-8 yaş)

Yazar: Sara Şahinkanat

Sara Şahinkanat'ın yazdığı, Ayşe İnan Alican'ın muhteşem resimlerle hayat kazandırdığı Annemin Çantası, her zaman alay ya da merak konusu olan bir konuya açıklık getiriyor; o da kadınların çantasında neler olduğu...

YETER Kİ CESUR OL!

(7-10 yaş)

Yazar: Alain Serres

Rodari'nin kaderlerine başkaldıran ve özgürlüklerini elde etmek için mücadele eden cücelerin kendi güçlerini ve cesaretlerini keşfetmelerinin hikâyesini anlattığı Mantova'nın Cüceleri, Dünyaca ünlü İtalyan yazar Gianni Rodari'den bir direniş ve özgürlük kitabı.

VİKTORYA HAYAL KURUYOR

(9-12 yaş)

Yazar: Timothée de Fombelle

Dünyanın her köşesinde farklı maceralara atılıyor Viktorya. Kocaman bir köpeği, vahşi atları, evcil bir maymunu, korsan dostları var. Tobie Lolness ve Vango serileriyle tanıdığımız Timothée de Fombelle'in yeni kahramanı Viktorya hayatla hayali birleştirebilmenin büyüsünü hissettiriyor bize.

KİTAPLAR

ÇOCUKLAR İÇİN TÜRKİYE GÜNCEL SANATI

Yazar: Halil Altındere, Süreyya Evren

Türkiye'nin önde gelen çağdaş sanatçılarından Halil Altındere ve Süreyya Evren Türkiye'de çocuklara yönelik kitaplar alanında bir ilke imza atıyor.

YKY tarafından yayınlanan Çocuklar İçin Türkiye Güncel Sanatı 10-15 yaş arası çocukların Türkiye güncel sanatını kavramayı kolaylaştıracak bir anlatımla kitapçılardaki raflarda yerini aldı. Kitap ayrıca çocukların Türkiye'deki güncel sanat örnekleri üzerinden dünya sanatına dair bir fikir edinmesini de sağlıyor. Alanında bir ilk olması açısından Doğan Kardeş serisinin eşsiz bir parçası olan bu kitaptan çocuklarınızı mahrum bırakmayın.

YÜZ KARASI

Yazar: Joathan Holt

Jonathan Holt'un polisiye romanı Yüz Karası Venedik'te bir karnaval zamanı başlıyor. Mafya, kilise ilişkisi ve gündelik yaşama yansıyan bir takım olayların perde arkasını kurgusal bir şekilde işleyen romanın gizemli atmosferi polisiye türünü seven okurlar için tavsiye edilir. Romanın bir diğer ilgi çekici yanı ise hikâyenin kadın karakterlerinin feminist duruşları. Günümüzde geçen ve komplo teorilerini irdeleyen roman Ekim'de YKY tarafından yayınlandı.

VİZYONDAKİLER

DOĞAL KAHRAMANLAR

Yönetmen: Chris Wedge

Seslendirenler: Mine Tugay, Ecem Uzun, Okan Çabalar, Çiğdem Aydın, Emir Taha Alicier

Animasyon türündeki Doğal Kahramanlar ailece izlenecek bir macera-komedi filmi. Buz Devri ve Rio'nun yaratıcılarının elinden çıkan film özellikle çocuklara çevre bilinci aşılaması açısından faydalı. Filmin orijinal seslendirme kadrosunda Beyoncé Knowless, Colin Farrel, Amanda Seyfried gibi isimler varken Türkçe dublajları Mine Tugay, Ecem Uzun, Okan Çabalar gibi isimler gerçekleştiriyor.

BAŞVURU: KABUL

Yönetmen: Paul Weitz

Oyuncular: Tina Fey, Paul Rudd, Michael Sheen

Başrollerini Tina Fey ve Paul Rudd'ın paylaştığı Başvuru: Kabul romantik komedi severler için kaçırılmaması gereken bir film. Liseden iki yakın arkadaşın ilişkisini anlatan film profesyonel hayat, eğitim ve aile yaşamı gibi konulara da değiniyor. Filmin yönetmen koltuğunda Amerikan Pastası serisinden tanıyan Paul Weitz oturuyor.

YURTIÇİ

Şeb-i Arus Turu

07 - 08 & 14 - 15 & 17 - 18 Aralık

Mevlana Müzesi, Şems-i Tebriz-i Türbesi ve Cami, Meram Bağları, Şeb-i Arus Töreni, Sille, Aya Eleni Kilisesi, Karatay Medresesi

PEGASUS
AIRLINES

Kişi başı
₺722,00
'den itibaren

KoçAilem'e
Özel %10
indirim

New York

YURTDIŞI

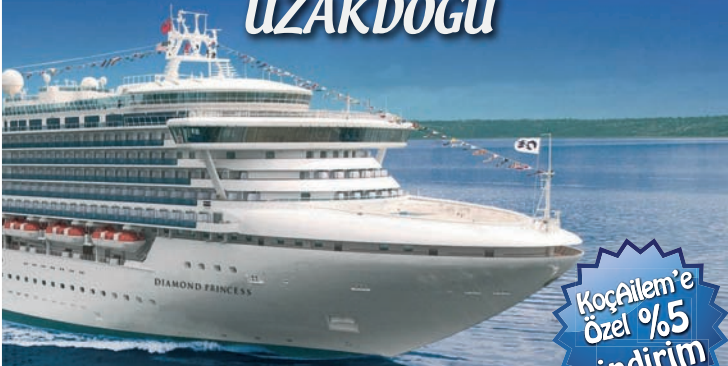
28 Aralık 2013 - 01 Ocak 2014

Hotel Roosevelt 4* vb.

1.997€ | 'dan itibaren
₺5.411

TURKISH AIRLINES

5* DIAMOND PRINCESS ile UZAKDOĞU

TÜRKÇE REHBERLİ

01 Nisan 2014 | 17 Gece & 18 Gün

TURKISH AIRLINES

2.949€ | 'dan itibaren
₺7.991

İstanbul - Singapur, Ho Chi Minh(Phu My, Vietnam), Nha Trang (Vietnam), Da Nang(Chan May, Vietnam), Hong Kong, Taipei (Keelung, Tayvan), Kagoshima (Japonya), Kobe (Japonya), Tokyo (Yokohama, Japonya), İstanbul

GEMİ

KoçAilem'e
Özel %5
indirim

Süha Derbent Danışmanlığında Kenya'da Foto Safari & Fotograf Workshopları

Nairobi (2) / Masai Mara (2) / Lake Nakuru (2)
23 - 29 Haziran 2014

Double odada kişi başı tur fiyatı:

3.150 €
₺8.536'dan itibaren

Single oda tur fiyatı:

3.850 €
₺10.433'dan itibaren

SEDVENTURE

*Belirtilen fiyatlardaki Türk Lirası karşılıkları 1 Euro: ₺2.71 kuru baz alınarak hesaplanmıştır. Fiyatlar, rezervasyon günündeki Merkez Bankası Efektif Satış kuruna göre değişiklik gösterebilir.

İlanlarda meydana gelebilecek tipografik hatalardan acentemiz sorumlu değildir. Setur kampanyalarda değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Bazı yatırımların karşılığını
anında alırsınız.

YAPI KREDİ ÜLKEM İÇİN FONU

Yaptığınız yatırımın bir çocuğu gülümseteceğini bilmek sizi de mutlu etmez mi? Ülkem İçin Fonu'na yaptığınız yatırımla okullarda engelli öğrencilere uygun koşullar sağlanıyor, verdiğiniz destekle eğitime engel kalmıyor.

yapikredi.com.tr
444 0 444

 YapıKredi